

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE OLOMOUCKÉHO KRAJE

2017

Regionální statistiky

Olomouc, 31. 8. 2018

Kód publikace: 330135-18

Č. j.: 11 / 2018 – 8301

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Olomouci

Ředitel odboru: Kamila Vepřková

Kontaktní osoba: Jarmila Benešová, e-mail: jarmila.benesova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	9
2. Sociální vývoj.....	21
3. Ekonomický vývoj	39
4. Životní prostředí.....	58
5. Mezikrajské srovnání	65
Tabulková příloha.....	75
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	76
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	77
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	78
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	79
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Olomouckého kraje v letech 2001–2017	80
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – demografický vývoj	82
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj.....	83
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj.....	86
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – životní prostředí	88
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2012 a 2017	89
Zkratky krajů a okresů.....	92

Úvod

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Olomouckého kraje v roce 2017, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2012). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu posuzujeme vývoj na území kraje i vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky. Zařadili jsme také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2017. Proto můžeme v některých oblastech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) zpracovat hodnocení pouze do roku 2016, v dalších oblastech jsou údaje za rok 2017 zatím pouze předběžné a budou se postupně zpřesňovat. Využita byla také data z mimořádného zjišťování ČSÚ za rok 2016 o veřejném občanském a technickém vybavení obcí.

Obdobné analytické materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, a to podle jednotné osnovy. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů po roce 2000, tedy od vzniku krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz> nebo můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.olomouc.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Olomouckého kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Olomouckého kraje, který vždy vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 22. 8. 2018. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Sídelní struktura zůstala bez významných změn. Olomoucký kraj se člení na 5 okresů, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (SO POU). V kraji sídlí 402 obcí, přičemž 30 z nich drží statut města.
- K 31. 12. 2017 žilo v kraji 633 178 obyvatel, z toho 56,2 % ve městech. Třetina obyvatel bydlí ve čtyřech největších městech, tj. v Olomouci (100 494 osob), Prostějově (43 798 osob), Přerově (43 565 osob) a Šumperku (26 151 osob). Na meziročním poklesu počtu obyvatel v kraji se podílelo 10 ze 13 správních obvodů ORP. O relativně nejvíce obyvatel přišel v loňském roce SO ORP Jeseník.
- Přirozený přírůstek Olomouckého kraje dosáhl v roce 2017 záporné hodnoty -354 osob. Počet zemřelých převážil počet živě narozených ve čtyřech okresech kraje. Výjimku tvořil pouze okres Olomouc. Navzdory meziročně vyššímu počtu přistěhovalých a nižšímu počtu vystěhovalých zůstal záporný také přírůstek stěhováním, který v roce 2017 činil -393 osob. Kladného migračního salda dosáhly v rámci kraje okresy Olomouc a Prostějov.
- V roce 2017 se v Olomouckém kraji živě narodilo 6 679 dětí, z toho 3 383 chlapců. V prvním pořadí se narodilo 47,3 % dětí. Průměrný věk prvorodiček se ustálil na hranici 28,6 let. Poprvé od vzniku Olomouckého kraje poklesl podíl dětí narozených mimo manželství, a to na 50,2 %.
- Během roku 2017 zemřelo v Olomouckém kraji 7 033 osob, z toho 3 549 mužů. Celkem 81,2 % zemřelých bylo starších 65 let a 45,4 % zemřelých mělo více než 80 let. Naděje dožití mužů při narození činila 75,5 let a byla v mezikrajském srovnání čtvrtá nejnižší. V případě žen při narození činila 81,8 let, což byla sedmá nejnižší hodnota ze 14 krajů.
- V průběhu roku 2017 bylo uzavřeno 3 039 sňatků, u kterých měl ženich trvalé bydliště v Olomouckém kraji. Meziročně se počet svateb zvýšil o 3,9 %. Průměrný věk novomanželů při prvním sňatku se v případě ženichů mírně zvýšil na 32,1 let, v případě nevěst stagnoval na hranici 29,4 let.
- V roce 2017 bylo rozvedeno 1 430 manželství, což bylo o 2 manželství méně než v roce 2016. Pro většinu rozvedených mužů (83,9 %) i žen (83,0 %) se jednalo o první rozvod v jejich životě. Průměrný věk manželů při prvním rozvodu byl u mužů 43,4 let a u žen 40,9 let. Téměř v polovině případů se rozvedla manželství trávající déle než 15 let. V roce 2017 bylo rozvedeno 854 manželství s nezletilými dětmi.
- Do Olomouckého kraje se v roce 2017 přistěhovalo 4 700 obyvatel, z toho 1 048 osob ze zahraničí (devítileté maximum). Po osmileté pauze převažovali mezi všemi přistěhovalými muži (50,3 %). Z Olomouckého kraje se vystěhovalo 5 093 obyvatel, z toho 518 osob do zahraničí. Mezi všemi vystěhovalými převažovaly jako obvykle ženy (54,6 %).
- V roce 2017 se v Olomouckém kraji zvýšily počty dětí i seniorů při současném snížení počtu osob v produktivním věku. Ke konci roku 2017 žilo v kraji 97,7 tis. dětí ve věku do 14 let, 410,3 tis. osob ve věku 15–64 let a 125,1 tis. osob ve věku 65 a více let. Průměrný věk obyvatele kraje vzrostl na 42,6 let.
- Na konci roku 2017 připadalo na 100 dětí přes 128 seniorů. V rámci kraje nejvyšší podíl charakterizoval okres Jeseník (145,8), naopak nejnižší podíl okres Olomouc (118,6). Více seniorů než dětí žije v kraji již od roku 2006.

Sociální vývoj

- Příznivý ekonomický vývoj ovlivnil i vývoj ukazatelů zaměstnanosti. V roce 2017 pokračovalo zvyšování počtu zaměstnaných na téměř 305 tis. osob, což bylo nejvíce od začátku šetření VŠPS, tj. od roku 1993. Počet nezaměstnaných poprvé poklesl pod hranici 10 tis. osob.

- Zvyšovala se také vzdělanost ekonomicky aktivních, podíl vysokoškolsky vzdělaných mezi pracujícími dosáhl 20 %.
- Na konci roku 2017 evidovaly úřady práce 19,5 tis. neumístěných uchazečů o zaměstnání. Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR dosáhl k 31. 12. 2017 podíl nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji 4,35 % (v ČR 3,77 %). Úřady práce v kraji ke stejnému datu nabízely 8,7 tis. pracovních míst.
- Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele v roce 2016 dosahoval v kraji 90,6 % republikového průměru. Podle výsledků šetření o životních podmínkách domácností se finanční situace domácností zlepšila.
- Předběžné výsledky podnikového výkaznictví ukázaly rychlejší růst průměrné měsíční mzdy na pracovištích v kraji než za celou republiku, nicméně zjištěná hodnota mzdy (26 372 Kč v roce 2017) byla třetí nejnižší mezi 14 kraji.
- Vlivem změn ve věkové skladbě obyvatelstva klesá od roku 2013 počet dětí v mateřských školách. Počet dětí v základních školách naopak od roku 2011 roste. Mateřské školy navštěvovalo k 30. 9. 2018 celkem 22 350 dětí a základní školy 55 049 žáků.
- Nízká porodnost v 90. letech minulého století předznamenala klesající počet studentů na středních i vysokých školách. Ve školním, resp. akademickém roce 2017/2018 studovalo na středních školách v kraji 26 880 studentů a na vysokých školách 18 868 studentů.
- Ve zdravotnických zařízeních v Olomouckém kraji působilo v roce 2016 celkem 3 073 lékařů. V 9 nemocnicích bylo k dispozici 3 151 lůžek. Zaznamenáno bylo 143 523 případů hospitalizace.
- Počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti meziročně vzrostl na 82 678 událostí. Nejčastější příčinou byla nemoc. Průměrná délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti činila v kraji 47,2 kalendářních dnů. Na dávkách nemocenského pojištění bylo v roce 2017 vyplaceno 1,40 mld. Kč.
- V Olomouckém kraji bylo provozováno 35 domovů pro seniory s kapacitou 2 698 lůžek, 17 domovů se zvláštním režimem s kapacitou 883 lůžek a 10 domovů pro osoby se zdravotním postižením s kapacitou 1 041 lůžek.
- Na konci roku 2017 bylo v Olomouckém kraji 110,6 tis. příjemců starobního důchodu sólo. Průměrná výše důchodů činila 12 644 Kč v případě mužů a 10 512 Kč v případě žen.
- V roce 2017 bylo v Olomouckém kraji zjištěno 10 246 trestných činů, tj. o 11,7 % méně než v roce 2016.
- Na silnicích v kraji došlo v roce 2017 k 5 161 dopravním nehodám. Usmrceno při nich bylo 24 osob a věcná škoda přesáhla 285 mil. Kč. Počet požárů se meziročně zvýšil o 7,9 % na 889 případů.

Ekonomický vývoj

- Po překonání recese dosáhl HDP v Olomouckém kraji v roce 2016 úrovně 219,9 mld. Kč, tj. nejvyšší hodnoty v historii kraje. Na tvorbě hrubého domácího produktu ČR se Olomoucký kraj podílel 4,6 %.
- V přepočtu na 1 obyvatele dosáhl v roce 2016 hrubý domácí produkt v Olomouckém kraji 346,8 tisíc Kč. Jednalo se o třetí nejnižší hodnotu v mezikrajském srovnání. V mezinárodním přepočtu HDP na 1 obyvatele (ve standardu kupní síly) dosáhl Olomoucký kraj 67,5 % průměru EU 28.
- Pro hrubou přidanou hodnotu Olomouckého kraje zůstal charakteristický vyšší vliv primárního (3,9 %) i sekundárního sektoru (41,9 %). Podíl terciárního sektoru v Olomouckém kraji činil 54,2 % a výrazně zaostal za celorepublikovým průměrem (59,9 %).

- Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) dosáhla v roce 2015 hladiny 53,8 mld. Kč a byla nejvyšší za posledních 6 sledovaných let. Po přepočtu na 1 obyvatele (84 668 Kč) se kraj nacházel na úrovni 73,4 % republikového průměru.
- Saldo příjmů a výdajů místních rozpočtů zůstalo v roce 2017 popáté v řadě kladné a činilo 844 mil. Kč. Příjmy kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí v Olomouckém kraji činily po konsolidaci 27,0 mld. Kč, konsolidované výdaje dosáhly 26,2 mld. Kč.
- Ze 143 pracovišť výzkumu a vývoje (VaV) se sídlem v Olomouckém kraji bylo 122 pracovišť zařazeno do sektoru podnikatelského. Výdaje na VaV činily v roce 2016 celkem 2 833,1 mil. Kč a byly o 5,0 % nižší než v roce 2015. Podíl výdajů na VaV na HDP dosáhl 1,3 %.
- Na konci roku 2016 bylo v Olomouckém kraji evidováno 3 419 zaměstnanců VaV (přepočteno na plný úvazek). Jejich počet vzrostl již posedmé v řadě.
- K 31. 12. 2017 bylo v Registru ekonomických subjektů Olomouckého kraje evidováno celkem 142 182 ekonomických subjektů, tj. o 1,0 % více než ke stejnému dni předchozího roku. Z celkového počtu bylo 112 714 osob fyzických a 29 468 osob právnických.
- Zemědělská produkce vyjádřená souhrnným zemědělským účtem dosáhla v roce 2016 hodnoty 8,9 mld. Kč. U rostlinné produkce došlo k nárůstu o 6,3 %, živočišná produkce se snížila o 7,6 %.
- V roce 2017 bylo v Olomouckém kraji sklizeno 568,9 tis. tun obilovin při hektarovém výnosu 5,91 t/ha. Meziroční pokles sklizně činil 11,1 %. Sklizeň cukrovky technické se zvýšila o 7,3 % na 836,3 tun. Hektarový výnos se meziročně mírně snížil na 67,44 t/ha.
- Dle soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2017 bylo v Olomouckém kraji chováno 95,4 tis. skotu, 82,6 tis. prasat a 543,9 tis. drůbeže. Výroba mléka se zvýšila na 202,3 mil. litrů, tj. nejvíce v historii kraje. Na krajské maximum vzrostla v roce 2017 průměrná roční dojivost krav s hodnotou 8 357,0 l.
- Těžba dřeva dosáhla v roce 2017 úrovně 2 870,3 tis. m³ dřeva bez kůry. Zvýšení těžby dřeva bylo způsobeno vysokou nahodilou těžbou.
- V Olomouckém kraji v roce 2017 sídlilo 157 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. Průměrný evidenční počet zaměstnanců vzrostl meziročně o 1,5 % na 47 245 zaměstnanců. Jejich průměrná hrubá měsíční mzda činila 28 648 Kč.
- Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy dosáhly v roce 2017 v podnicích se 100 a více zaměstnanci 136,6 mld. Kč (bez DPH). Na republikovém průměru se podílely z 3,7 %. Tržby z přímého vývozu vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy představovaly 92,6 mld. Kč (bez DPH).
- Podle údajů Energetického regulačního úřadu bylo v Olomouckém kraji v roce 2017 vyrobeno 1 481,4 GWh elektřiny brutto. Spotřeba elektřiny v Olomouckém kraji činila 3 148,0 GWh netto a tvořila 5,3 % celkové spotřeby v ČR.
- Průměrný evidenční počet fyzických osob zaměstnaných v 16 stavebních podnicích s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji se v roce 2017 snížil na 2 343 osob. Jejich průměrná hrubá měsíční mzda naopak vzrostla na 30 363 Kč a byla na 88,0 % republikového průměru. Základní stavební výroba 16 největších stavebních podniků sídlících v kraji dosáhla 3,3 mld. Kč (v běžných cenách).
- V roce 2017 bylo v Olomouckém kraji vydáno 4 258 stavebních povolení (pětileté maximum). Orientační hodnota povolených staveb činila 18,3 mld. Kč. Úředně povolená nová bytová budova měla průměrnou orientační hodnotu 5,0 mil. Kč.

- V Olomouckém kraji byla v roce 2017 zahájena výstavba 2 413 bytů. Jejich počet byl nejvyšší od roku 2000. Druhý nejvyšší počet zahájených bytů mezi všemi okresy ČR charakterizoval okres Olomouc, kde bylo dosaženo 25letého maxima. Naopak v okrese Jeseník bylo zahájeno nejméně bytů za posledních 13 let. V nové výstavbě bylo zahájeno celkem 85 % ze všech zahájených bytů v kraji.
- V roce 2017 bylo na území Olomouckého kraje dokončeno 1 479 bytů. Meziroční růst o 10,6 % byl čtvrtý nejvyšší mezi všemi kraji. V novostavbách rodinných domů bylo zkolaudováno 772 bytů (tj. 52,2 % z celku) a v novostavbách bytových domů 555 bytů (tj. 37,5 %). Nejvyšší koncentrace bytové výstavby je tradičně soustředěna v Olomouci a jeho dostupném okolí.
- Na konci roku 2017 bylo podle Centrálního registru vozidel v Olomouckém kraji evidováno 288,2 tis. osobních vozidel, 68,4 tis. motocyklů, 35,7 tis. nákladních automobilů, 1,7 tis. speciálních aut a 672 autobusů.
- V roce 2017 navštívilo Olomoucký region celkem 658,1 tisíc hostů, z toho 136,9 tis. hostů ze zahraničí. Mezi zahraničními hosty převládali Slováci, Poláci, Němci a Rusové. Všichni hosté strávili v hromadných ubytovacích zařízeních Olomouckého kraje 2 030,6 tis. nocí.

Životní prostředí

- Olomoucký kraj zůstal s výměrou 527,2 tis. ha osmým největším krajem České republiky. Na konci roku 2017 dosáhla rozloha zemědělské půdy 277,5 tis. ha, z toho orná půda zaujímal 205,0 tis. ha. Nezemědělské půdy bylo 249,6 tis. ha, z toho lesní pozemky tvořily 186,2 tis. ha.
- Rozloha zvláště chráněných území včetně chráněných krajinných oblastí Jeseníky a Litovelské Pomoraví činila 11,2 % z celkové rozlohy kraje.
- V režimu ekologického zemědělství je v kraji obhospodařováno necelých 40 tis. ha půdy především na Jesenicku a Šumpersku.
- Vodou z vodovodů bylo v roce 2017 zásobováno 93,3 % obyvatel kraje. V průměru jeden obyvatel kraje spotřeboval 83,5 l vody na den. Cena pitné vody opět vzrostla na hodnotu 32,50 Kč/m³, což byla nejnižší cena v mezikrajském srovnání.
- Podíl obyvatel kraje bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci činil 84,0 %. Cena stočného vzrostla a v roce 2017 dosáhla v kraji průměrné hodnoty 31,30 Kč/m³.
- Měrné emise znečišťujících látek byly i v roce 2015 v kraji nižší než republikový průměr.
- Produkce podnikového odpadu dosáhla v roce 2016 v podnicích se sídlem v Olomouckém kraji hodnoty 599,5 tis. tun. Meziročně došlo ke snížení odpadu ze stavební činnosti i odpadu z průmyslových podniků.
- Na 1 obyvatele kraje připadalo v roce 2016 celkem 350 kg komunálního odpadu, z tohoto množství bylo 46 kg tříděného odpadu.
- Na ochranu životního prostředí byly na území kraje v roce 2016 provedeny investice za 3 407 mil. Kč.

1. Demografický vývoj

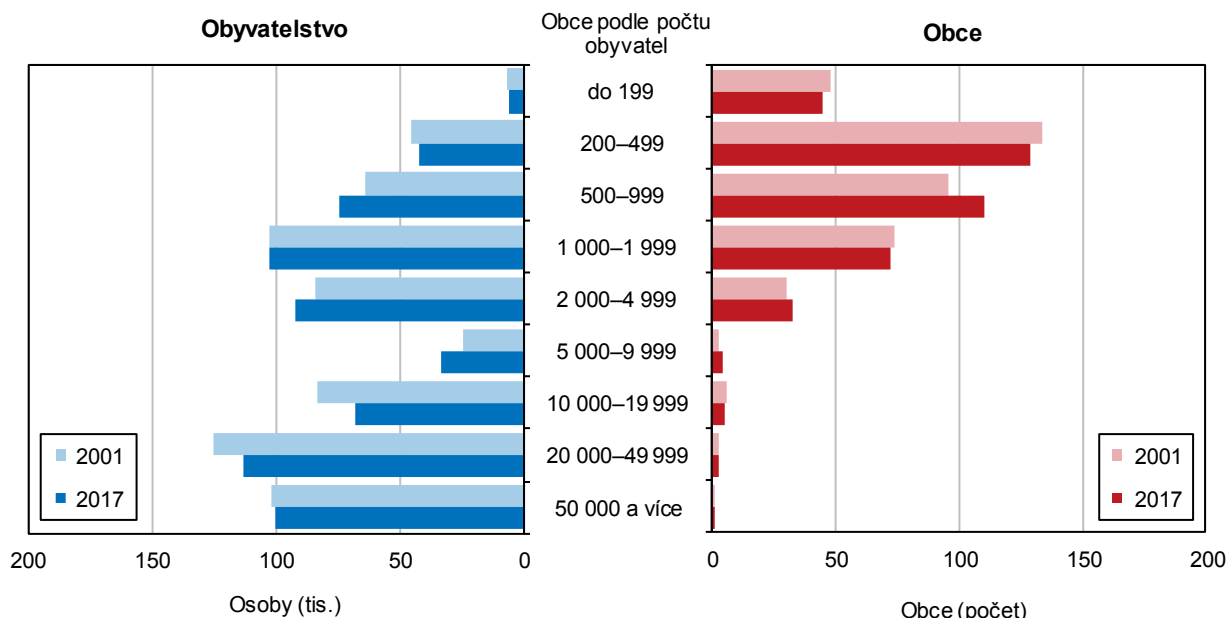
Územní změny, sídelní struktura

Sídelní struktura zůstala v roce 2017 bez významných změn.

Olomoucký kraj zůstal osmým největším ze 14 krajů České republiky. K 31. 12. 2017 zaujímal katastrální výměru 5 272 km² a tvořil 6,7 % z rozlohy státu. Od novodobého vzniku Olomouckého kraje v roce 2000 se jeho výměra měnila zásadním způsobem pouze třikrát. V roce 2002 se rozšířila v souvislosti se změnou hranic vojenského újezdu Libavá. K nejviditelnějšímu překreslení hranic kraje došlo v roce 2005, kdy se k 1. lednu jeho území rozšířilo o obce Moravský Beroun, Norberčany a Huzová z kraje Moravskoslezského. O 11 let později se do krajských hranic promítly územní změny vojenských újezdů Libavá a Březina. Část Vojenského újezdu Libavá byla z okresu Olomouc připojena do okresu Opava v Moravskoslezském kraji. Naopak část Vojenského újezdu Březina přešla z okresu Vyškov v Jihomoravském kraji do okresu Prostějov. Těmito změnami bylo území Olomouckého kraje zvětšeno o 4,5 km².

Graf 1.1. Sídelní struktura Olomouckého kraje v letech 2001 a 2017 (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

V kraji sídlí 402 obcí, z toho 30 měst, 12 městysů a 1 vojenský újezd.

Z pohledu administrativního se Olomoucký kraj člení na 5 okresů, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (SO POÚ). V roce 2017 byl Olomoucký kraj vymezen katastrálním územím 402 obcí, které se členily na 768 částí. Počet obcí se naposledy změnil 1. 1. 2016, kdy v souvislosti s optimalizací vojenských újezdů vznikly tři nové obce – Město Libavá, Kozlov a Luboměř pod Strážnou. Z celkového počtu 402 obcí je 30 měst, 12 městysů a 1 vojenský újezd. Města Olomouc, Prostějov a Přerov jsou městy statutárními, přičemž Olomouc plní současně funkci krajského města Olomouckého kraje.

Rozlohou největší obcí v kraji je vojenský újezd Libavá, nejmenší obcí Strukov.

Rozlohou největším okresem Olomouckého kraje je okres Olomouc, který k 31. 12. 2017 zaujímal plochu 1 608 km². Okres Olomouc je největším na Moravě a pátým největším v České republice. Druhým největším okresem v kraji je okres Šumperk s výměrou 1 313 km². Mezi spíše menší okresy v České republice lze již dlouhodobě zařadit trojici Přerov (854 km²), Prostějov (777 km²) i Jeseník (719 km²). Největší obcí Olomouckého kraje zůstal vojenský újezd Libavá, který se k 31. 12. 2017 rozkládal na území o rozloze 235,5 km². V dalším pořadí následovalo

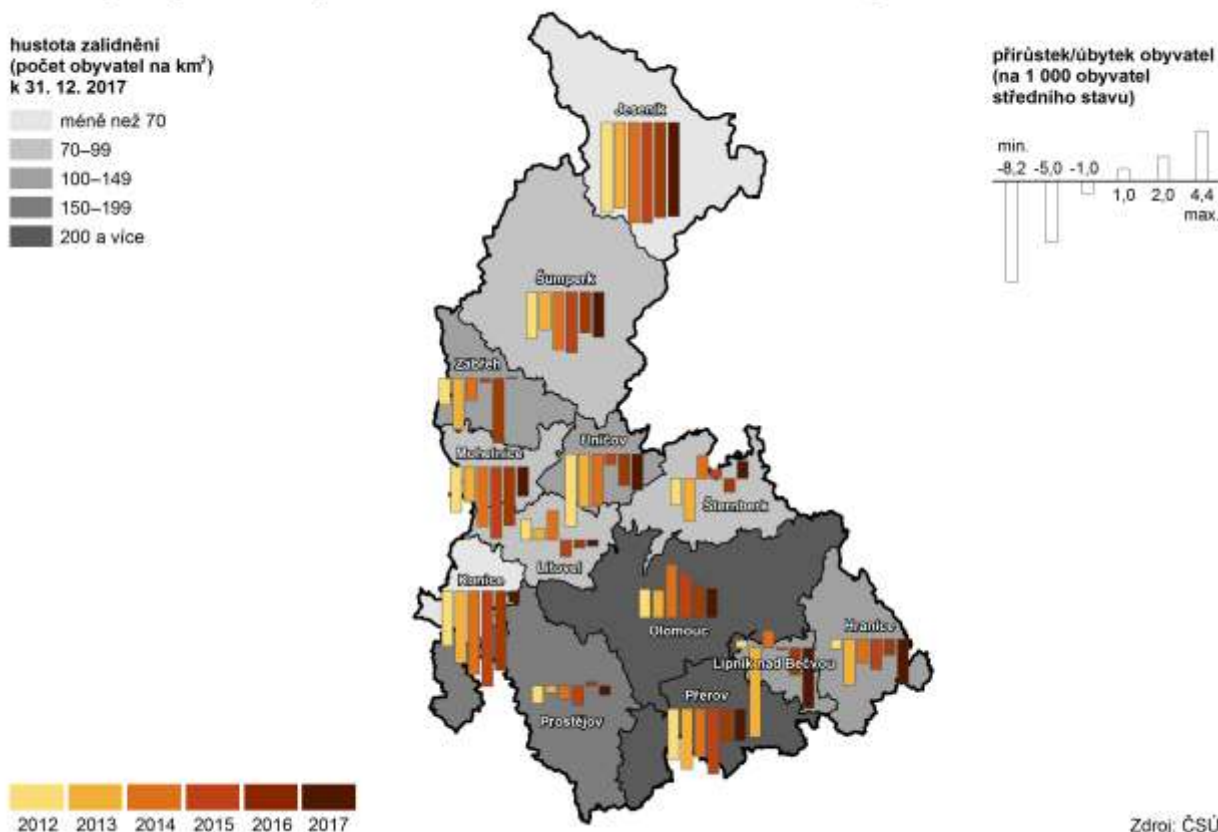
krajské město Olomouc (103,3 km²) a dvě sousední horské obce Loučná nad Desnou (94,3 km²) a Bělá pod Pradědem (92,2 km²) tvořící hranici mezi Moravou a Slezskem. Na opačném pólu se umístila obec Strukov (0,5 km²), která leží v trojúhelníku měst Šternberk, Uničov a Litovel. Po blanenské obci Závist je Strukov obcí s druhou nejmenší výměrou v České republice. Dalšími nejmenšími obcemi Olomouckého kraje byla dvojice obcí situovaných na levém břehu řeky Bečvy při spojnici měst Přerov a Lipník nad Bečvou, tj. Oldřichov (0,9 km²) a Grymov (1,0 km²).

Vývoj počtu obyvatel

Olomoucký kraj zůstal 7. nejlidnatějším krajem v České republice.

V Olomouckém kraji žilo k 31. 12. 2017 přesně 633 178 obyvatel. I přes déletrvající pokles zůstal Olomoucký kraj pátým rokem v řadě 7. nejlidnatějším krajem v České republice – hned za krajem Jihočeským (640,2 tis.) a před krajem Zlínským (583,1 tis.). Populačně největším v České republice je kraj Středočeský (1 352,8 tis.) a naopak nejmenším kraj Karlovarský (295,7 tis.). Jiný žebříček nabízí pořadí krajů podle průměrné hustoty osídlení. Suverénně největší hustota náležela nejmenšímu kraji Hl. m. Praze (2 608,8 obyv./km²). Nejřidší osídlení charakterizovalo druhý nejrozlehlejší kraj Jihočeský (63,7 obyv./km²). Průměrná hustota obyvatel Olomouckého kraje klesla na 120,1 obyv./km², což odpovídalo osmé největší hustotě v mezikrajském srovnání. V celé České republice žilo k poslednímu dni loňského roku 10 610,1 tis. obyvatel při průměrné hustotě 134,5 obyv./km².

Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Olomouckého kraje v letech 2012 až 2017

Ve městech kraje žilo 355,6 tis. obyvatel, tj. 56,2 % krajské populace.

Třetina obyvatel kraje bydlí ve čtyřech největších městech. Zatímco v krajském městě Olomouci (100 494) se počet obyvatel opět zvýšil a již třetím rokem v řadě se nachází nad stotisícovou hranicí, města Prostějov (43 798), Přerov (43 565) a Šumperk (26 151) zaznamenala populační úbytky. Celkem žilo ve 30 městech

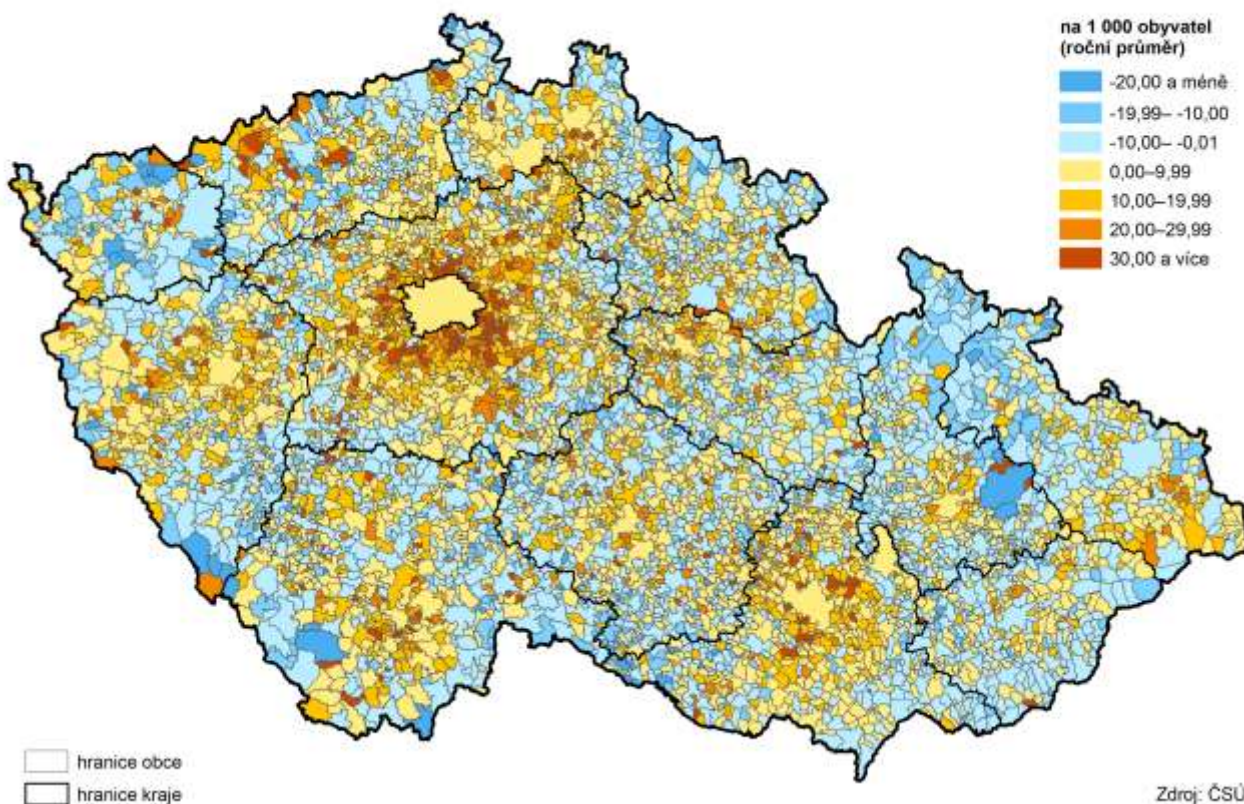

Olomouckého kraje 355 570 obyvatel, tj. 56,2 % z celku. Počet obyvatel ve městech se meziročně snížil o 971 osob, což potvrdilo dlouhodobý trend vylidňování měst. Od roku 2006, kdy se počet měst v kraji nezměnil, se stav městské populace snížil o 14 347 osob.

Absolutně nejvíce obyvatel ubylo na Přerovsku, relativně nejvíce na Jesenicku.

K relativně nejvýraznějšímu poklesu počtu obyvatel došlo v okrese Jeseník, kde celkový úbytek 298 osob odpovídal 7,7 osob na 1 000 obyvatel středního stavu. Pokles obyvatel byl na Jesenicku dán jak stěhováním, tak přirozenou měnou. Souběh záporné migrace a záporné přirozené měny charakterizoval také okresy Přerov a Šumperk. V okrese Přerov ubylo 416 obyvatel (3,2 osob na 1 000 obyvatel), což odpovídalo absolutně největšímu poklesu obyvatel v Olomouckém kraji. Populace okresu Šumperk se snížila o 297 obyvatel (2,5 osob na 1 000 obyvatel). Počet obyvatel klesl také v okrese Prostějov (o 88 obyvatel, tj. o 0,8 osob na 1 000 obyvatel), ve kterém bylo kladné migrační saldo převáženo zápornou přirozenou měnou. Jediným okresem Olomouckého kraje s populačním růstem zůstal okres Olomouc. Počet obyvatel zde vzrostl o 352 osob vlivem kladné migrace i kladné přirozené měny. V relativním pohledu přibylo na Olomoucku 1,5 osob na 1 000 obyvatel středního stavu.

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2012 až 2017

Odliv obyvatel ze severu pokračoval.

Z pohledu nižších územních jednotek došlo k úbytku populace v deseti ze třinácti správních obvodů ORP Olomouckého kraje. O relativně nejvíce obyvatel přišel v loňském roce SO ORP Jeseník následovaný SO ORP Lipník nad Bečvou a Hranice. Třemi správními obvody ORP s populačními růsty byly Olomouc, Šternberk a Zábřeh. Od roku 2001 se počet obyvatel zvýšil zejména na Olomoucku, kladné hodnoty populačních přírůstků byly charakteristické rovněž pro Prostějovsko

a Litovelsko. Nejvýraznější absolutní pokles počtu obyvatel se v rámci Olomouckého kraje týkal správních obvodů ORP Přerov, Šumperk a Jeseník.

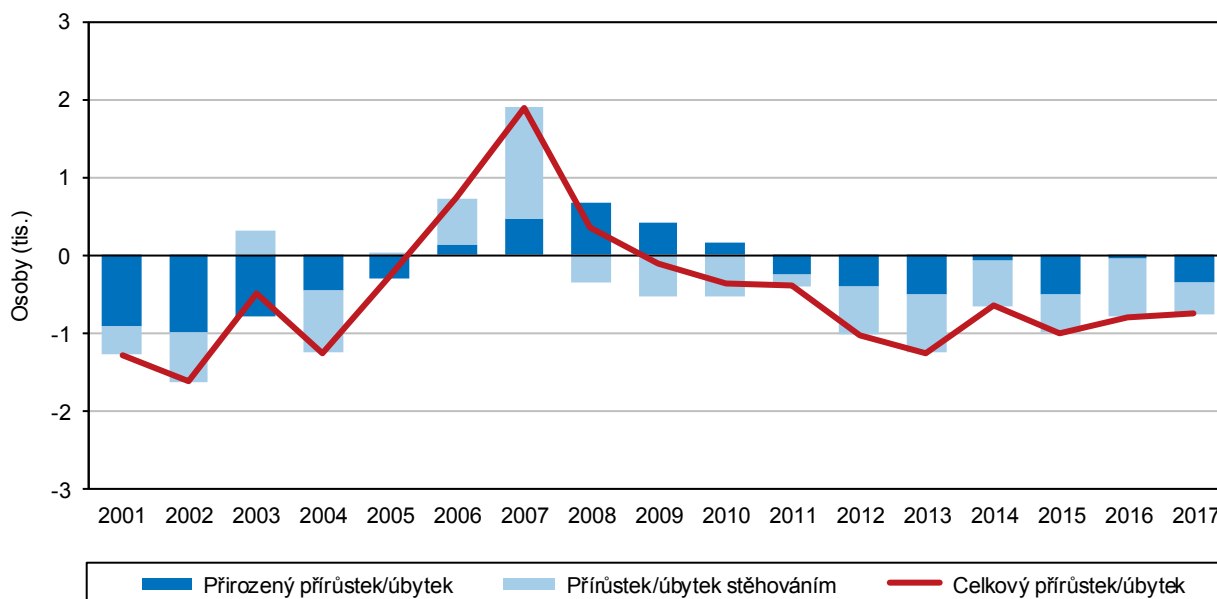
Demografické události

Počet živě narozených dětí byl opět nižší než počet zemřelých.

Přirozený přírůstek, který vyjadřuje rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými, dosáhl v uplynulém roce záporné hodnoty -354 osob. Záporný byl ve všech okresech kraje s výjimkou okresu Olomouc (202 osob). Za hlavní příčinu přirozeného úbytku lze označit měnící se věkovou skladbu obyvatelstva a především jeho dlouhodobé stárnutí. I přes významně rostoucí úhrnnou plodnost se díky nižšímu počtu žen v reprodukčně aktivním věku počet živě narozených dětí zvýšil v posledních letech jen velmi nepatrně. Naopak počet osob ve věku 80 a více let, které v roce 2017 tvořily 45,4 % ze všech zemřelých, roste konstantně. Zatímco v roce 2007 jich bylo 21,9 tis., o 10 let později jejich počet vzrostl na 26,9 tis. S tím souvisí i vyšší počet zemřelých v této věkové skupině, který nebyl doprovázen adekvátním úbytkem v nižších věkových skupinách. S vysokou pravděpodobností na dlouhou dobu posledním rokem s převahou živě narozených nad zemřelými byl v Olomouckém kraji rok 2010.

Graf 1.2. Pohyb obyvatel v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

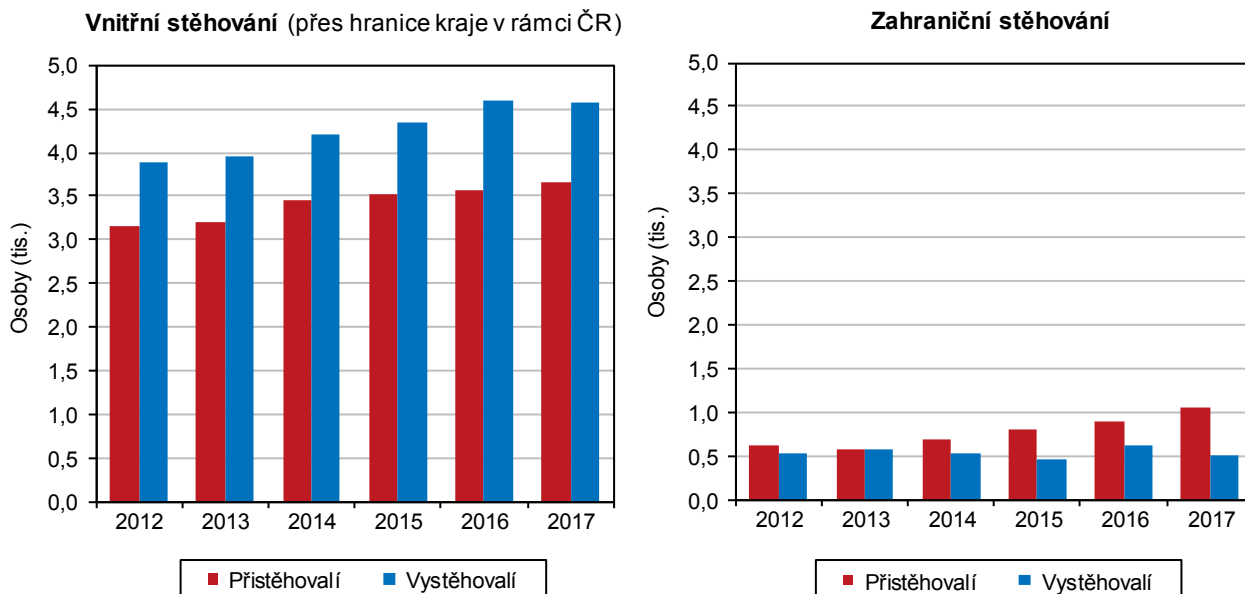
Počet přistěhovalých vzrostl na desetileté maximum, počet vystěhovalých po 6letém růstu klesl.

Přírůstek stěhováním, který vyjadřuje rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými, dosáhl v loňském roce záporné hodnoty 393 obyvatel, a to navzdory zvýšenému počtu přistěhovalých a sníženému počtu vystěhovalých. Na území kraje se přistěhovalo 4 700 osob (meziročně o 5,3 % více), naopak 5 093 osob se z něj vystěhovalo (meziročně o 2,5 % méně). Kladného migračního salda dosáhly v rámci kraje okresy Olomouc a Prostějov. Záporná migrační salda byla zaznamenána v okresech Jeseník, Přerov a Šumperk. V dlouhodobém pohledu let 2001–2017 dosáhl úbytek stěhováním v Olomouckém kraji 4 600 osob. V letech 2012–2017 v kraji ubylo 3 605 osob. Posledním rokem s převahou přistěhovalých nad vystěhovalými zůstává v Olomouckém kraji rok 2007.

Graf 1.3. Migrace v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

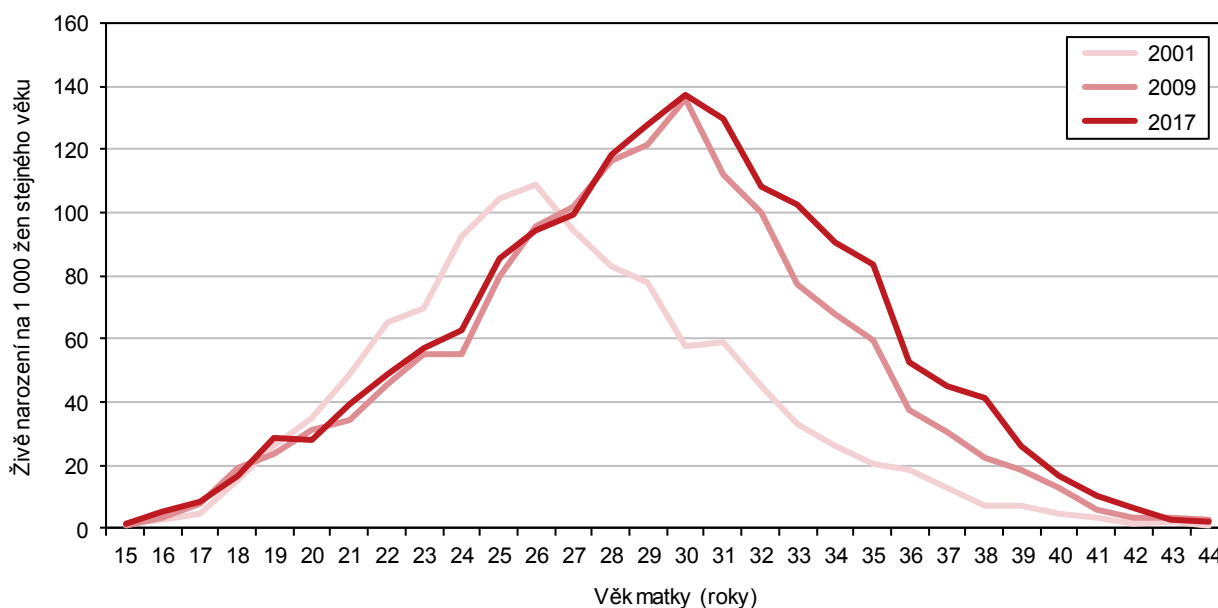

Porodnost v kraji zůstává za celostátním průměrem.

V rozporu s růstovým republikovým trendem se počet živě narozených v kraji meziročně snížil. Obdobná tendence vloni charakterizovala již pouze kraje Liberecký, Pardubický a Karlovarský. Hrubá míra porodnosti sice meziročně mírně klesla na 10,5 živě narozených na 1 000 obyvatel středního stavu, byla však druhá nejvyšší za posledních 7 let. Relativně nejvíce dětí se v rámci kraje narodilo opět v okrese Olomouc (11,4 ‰), který jako jediný překonal republikový průměr 10,8 živě narozených na 1 000 obyvatel. Relativně nejméně dětí se narodilo v okrese Jeseník (9,3 ‰). Úhrnná plodnost se zvýšila na nejvyšší hodnotu od vzniku kraje (1,681) a zůstala těsně za celostátním průměrem (1,687).

Graf 1.4. Míry plodnosti podle věku matky v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

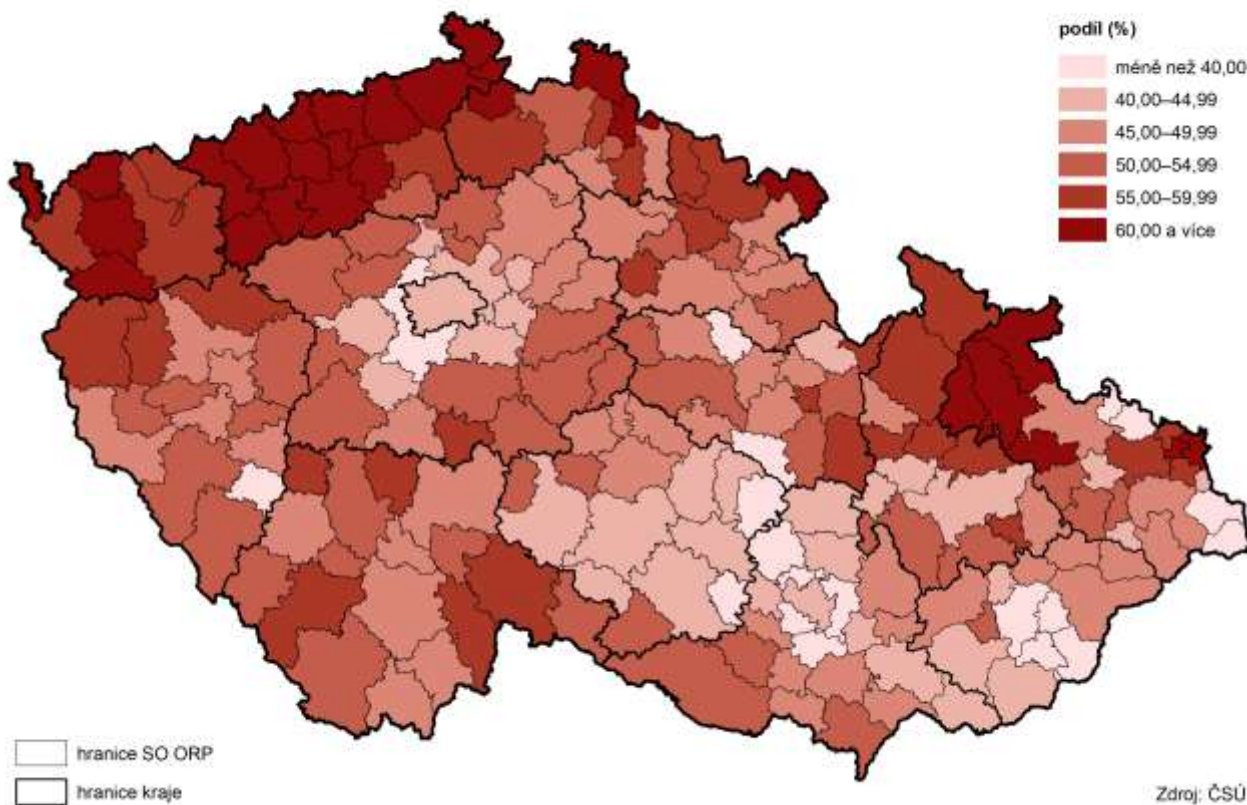

Nejvyšší úmrtnost od vzniku Olomouckého kraje.

Zatímco hrubá míra porodnosti se meziročně snížila, hrubá míra úmrtnosti opět vzrostla. V roce 2017 dosáhla úrovně 11,1 zemřelých na 1 000 obyvatel středního

stavu, což byla nejvyšší hodnota od roku 2001. V mezikrajském pohledu byla čtvrtá nejvyšší, a to po kraji Karlovarském, Moravskoslezském a Ústeckém. Ve všech okresech Olomouckého kraje byla hrubá míra úmrtnosti vyšší než hodnota republikového průměru (10,5 ‰). Relativně nejvíce zemřelých charakterizoval okres Jeseník (12,3 ‰), naopak relativně nejméně zemřelých okres Olomouc (10,6 ‰).

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2017

Mimo manželství se narodilo více dětí než v manželství.

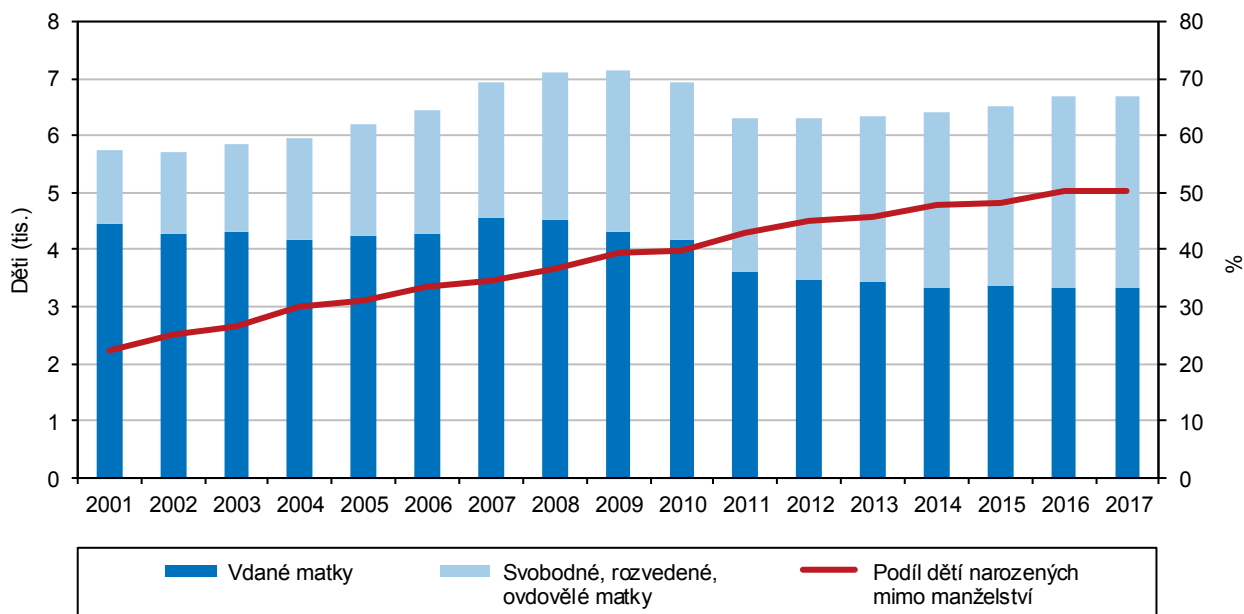
Z počtu 6 679 živě narozených dětí bylo 3 383 chlapců a 3 296 dívek. Necelá polovina dětí se narodila jako první v pořadí (47,3 %). Druhorozených dětí bylo 37,3 % a třetírozených 10,5 %. Průměrný věk prvorodiček se druhým rokem ustálil na hranici 28,6 let a byl o 0,3 roku nižší než hodnota celorepublikového průměru. Průměrný věk všech matek při narození dítěte činil 30,5 let. Z celkového počtu porodů bylo 92 dvojčat, vícečetnější porody se vloni neuskutečnily. Poprvé od vzniku Olomouckého kraje poklesl podíl dětí narozených mimo manželství. Zatímco v roce 2001 dosahoval úrovně 22,4 %, v roce 2017 činil 50,2 %. Oproti stavu z roku 2016 došlo k poklesu o 0,1 p. b. Nejvyšší podíl živě narozených dětí mimo manželství měl v rámci kraje okres Jeseník (57,7 %). Nejnižší podíl náležel okresu Olomouc (46,0 %). V celé republice se mimo manželské svazky narodilo 49,0 % dětí.

V Olomouckém kraji 5,8 % ze všech potratů.

V roce 2017 bylo provedeno 2 018 potratů, z toho 1 015 umělých přerušeni těhotenství. V meziročním srovnání se počet potratů snížil o 133 případů. Přes dvě třetiny z celkového počtu potratů se týkaly žen ve věku 25–39 let a polovina potratů připadala na svobodné ženy. Ačkoliv se úhrnná potratovost v Olomouckém kraji meziročně snížila na 0,502 potratu, zůstala druhá nejvyšší za posledních 15 let. S výjimkou roku 2016 zůstává v porovnání s republikovým průměrem obvykle nižší.

Graf 1.5. Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Přesně 45,4 % zemřelých bylo starších 80 let.

V průběhu roku 2017 zemřelo v Olomouckém kraji 7 033 osob, tj. 3 549 mužů a 3 484 žen. Celkem 81,2 % zemřelých bylo starších 65 let a 45,4 % zemřelých mělo více než 80 let. Zatímco v případě mužů bylo starších 80 let jen 32,6 %, v případě žen činil podíl 58,4 %. Vysoká diference zemřelých podle věku a pohlaví vychází z různé věkové skladby mužů a žen v populaci. Hodnoty novorozenecké i kojenecké úmrtnosti byly vyšší než republikový průměr. V kraji zemřelo 15 dětí do 28 dnů po narození a další 4 děti zemřely do 1 roku věku. Naděje dožití mužů při narození činila 75,5 let a byla v mezikrajském srovnání čtvrtá nejnižší. V případě žen při narození činila 81,8 let, což byla sedmá nejnižší hodnota ze 14 krajů.

Oživení nízké sňatečnosti z předchozích let doplnil stále rostoucí věk prvosnoubců.

Do svazku manželského vstoupilo v loňském roce 3 039 párů, tedy o 114 párů více než v předchozím roce 2016. Celkový počet svateb se díky meziročnímu růstu o 3,9 % vrátil po osmileté pauze nad třítisícovou hranici. V relativním pohledu bylo uzavřeno 4,8 sňatku na 1 000 obyvatel středního stavu. To bylo opět pod úrovní celorepublikového průměru (5,0 ‰). Převážná většina ženichů (78,7 %) i nevěst (78,8 %) vstupovala do manželství poprvé. Průměrný věk novomanželů při prvním sňatku se v případě ženichů mírně zvýšil na 32,1 let, v případě nevěst stagnoval na hranici 29,4 let. Mezi „náctileté“ manžele se vloni zařadilo 6 mužů a 36 žen, jejichž věk byl v den sňatku nižší než 20 let. Z druhého úhlu pohledu měli tři ženichové a dvě nevěsty více než 80 let. U dvou třetin svateb byl ženich starší než nevěsta. Opačný věkový poměr snoubenců charakterizoval více než pětinu sňatků. Nejčastěji byl ženich starší o 1–4 roky (1 134 svateb) a o 5–9 let (621 svateb). Při 30 svatebních obřadech byl ženich starší než nevěsta o více než 20 let. Naopak při dvou svatbách byl ženich o více než 20 let mladší než nevěsta.

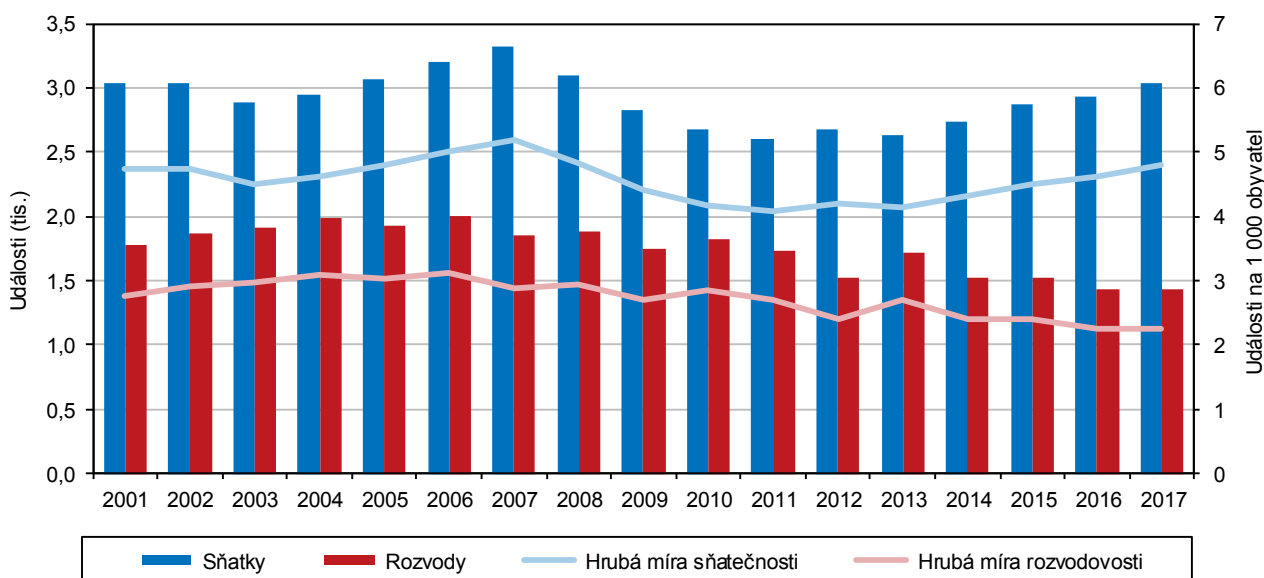
Druhá nejnižší rozvodovost od vzniku Olomouckého kraje.

V roce 2017 bylo rozvedeno 1 430 manželství, což bylo o 2 manželství méně než v roce 2016. Loňská rozvodovost (2,3 rozvodu na 1 000 obyvatel středního stavu) byla druhá nejnižší od vzniku Olomouckého kraje. Výrazný meziroční pokles počtu rozvodů zaznamenal v rámci kraje především okres Prostějov, který se během jediného roku stal z okresu s druhou nejvyšší rozvodovostí okresem s rozvodovostí nejnižší. Nejvyšší nárůst počtu rozvodů se uskutečnil na Šumpersku. Jako nejčastější příčinu rozvratu manželství uváděli muži i ženy rozdílnost povah, názorů

a zájmů. Pro většinu rozvedených mužů (83,9 %) i žen (83,0 %) se jednalo o první rozvod v jejich životě. Průměrný věk manželů při prvním rozvodu byl u mužů 43,4 let a u žen 40,9 let. Téměř v polovině případů se rozvedla manželství trávající déle než 15 let. Naopak v pěti případech netrval manželský svazek ani jeden rok. V roce 2017 bylo rozvedeno 854 manželství s nezletilými dětmi (59,7 % z celkového počtu rozvodů). Nejčastěji se jednalo o rozvedená manželství s jedním nezletilým dítětem (407 rozvodů) nebo dvěma nezletilými dětmi (381 rozvodů).

Graf 1.6. Sňatky a rozvody v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Osoby ve věku 25 až 34 let tvořily 29,2 % ze všech přistěhovalých.

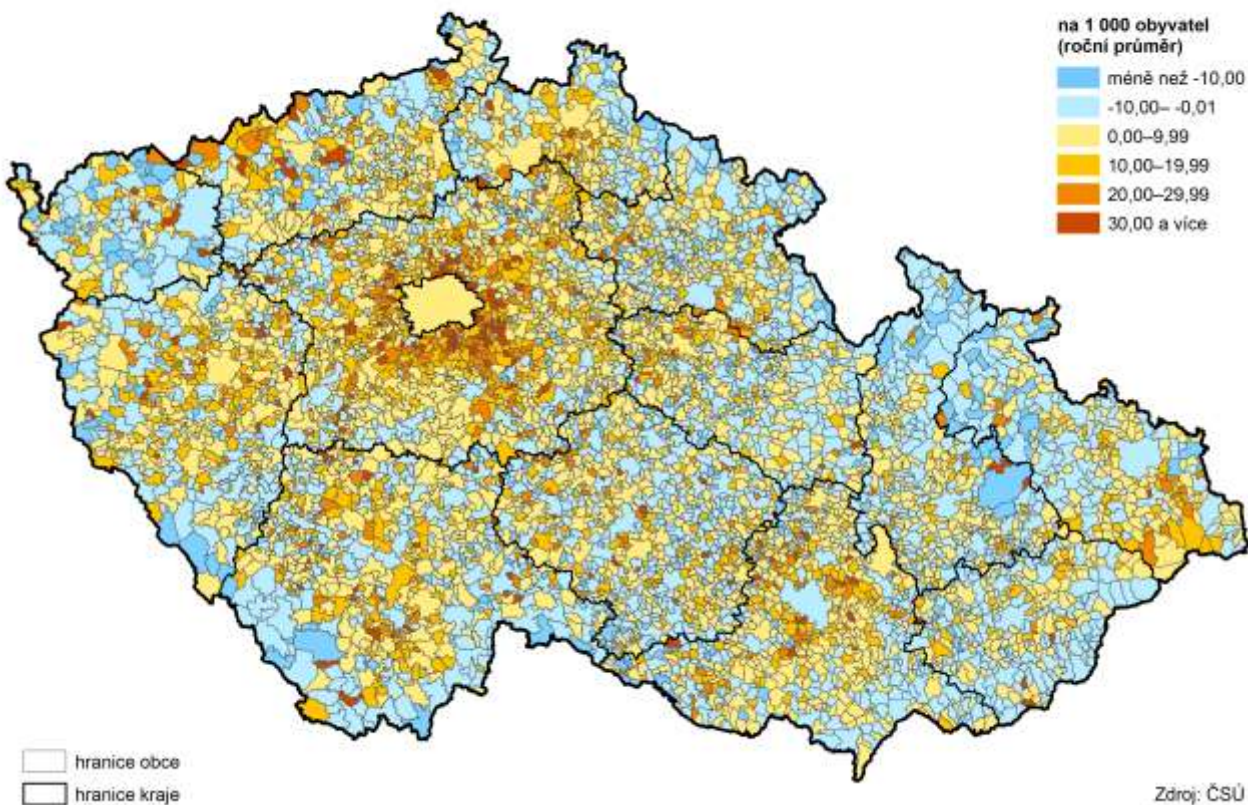
Počet přistěhovalých do kraje se meziročně zvýšil o 5,3 % na 4 700 obyvatel (tj. 7,4 osob na 1 000 obyvatel středního stavu). Nejvíce obyvatel se přistěhovalo do okresu Olomouc (2 797), a to i v relativním pohledu (12,0 osob na 1 000 obyvatel středního stavu). Absolutně nejméně osob se v rámci kraje přistěhovalo do okresu Jeseník (412) a relativně nejméně do okresu Šumperk (8,1 osob na 1 000 obyvatel středního stavu). Po osmileté pauze převažovali mezi všemi přistěhovalými muži (50,3 %). Podle pětiletých věkových skupin převládaly osoby ve věku 25–29 let (15,3 %) a 30–34 let (13,9 %). Z ciziny se do Olomouckého kraje přistěhovalo 1 048 osob (tj. 22,3 % z celku), což bylo nejvíce za posledních 9 let.

Osoby ve věku 25 až 34 let tvořily 35,2 % ze všech vystěhovalých.

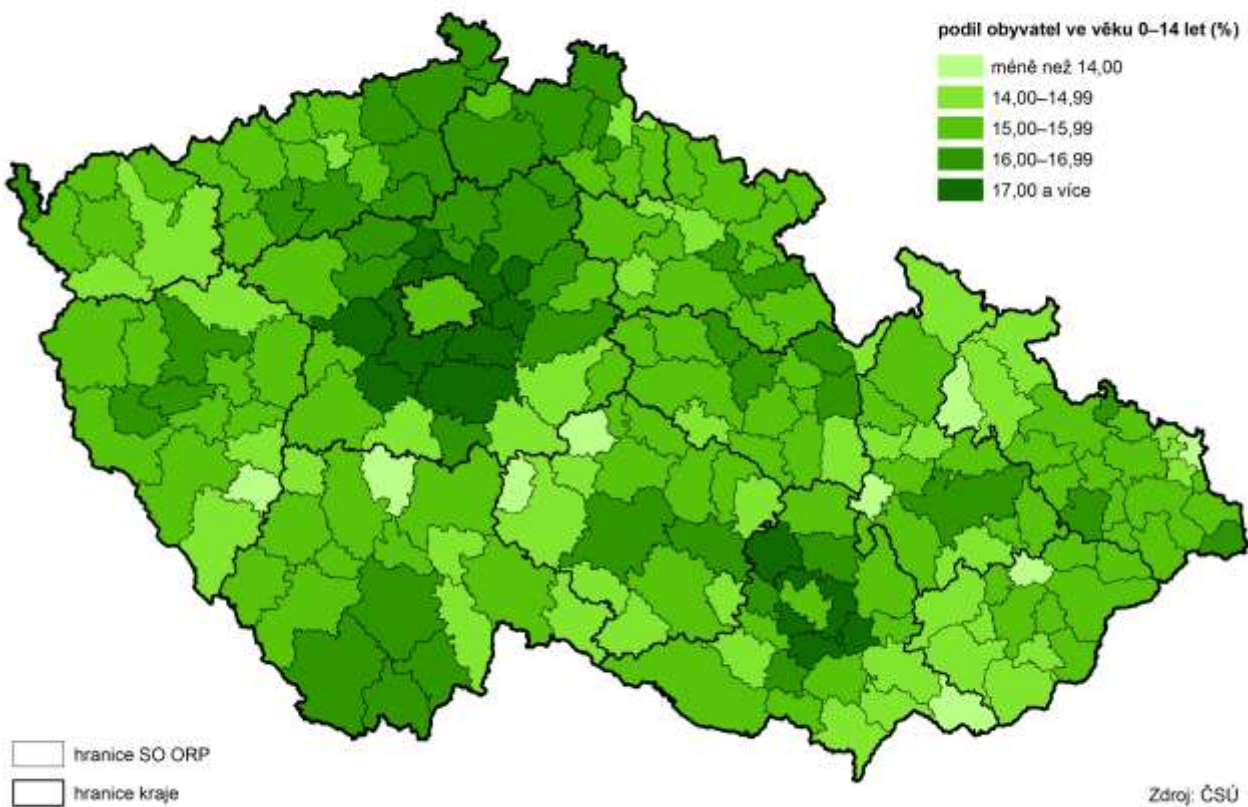
Počet vystěhovalých z kraje se meziročně snížil o 2,5 % na 5 093 obyvatel. Většina z nich našla nové trvalé bydliště v jiném kraji ČR, pouze 518 obyvatel (tj. 10,2 % z celku) se odstěhovalo do zahraničí. Z 1 000 obyvatel středního stavu se z kraje vystěhovalo 8,0 osob. Nejvíce obyvatel se vystěhovalo z největšího okresu Olomouc (2 647). Relativně nejvíce obyvatel se vystěhovalo z okresu Jeseník (15,3 osob na 1 000 obyvatel středního stavu). Naopak relativně nejméně vystěhovalých registroval okres Šumperk (10,1 osob na 1 000 obyvatel středního stavu). Mezi všemi vystěhovalými převažovaly jako obvykle ženy (54,6 %) a podle pětiletých věkových skupin osoby ve věku 25–29 let (18,8 %) a 30–34 let (16,4 %).

Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhováním v obcích v letech 2012 až 2017

Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2017

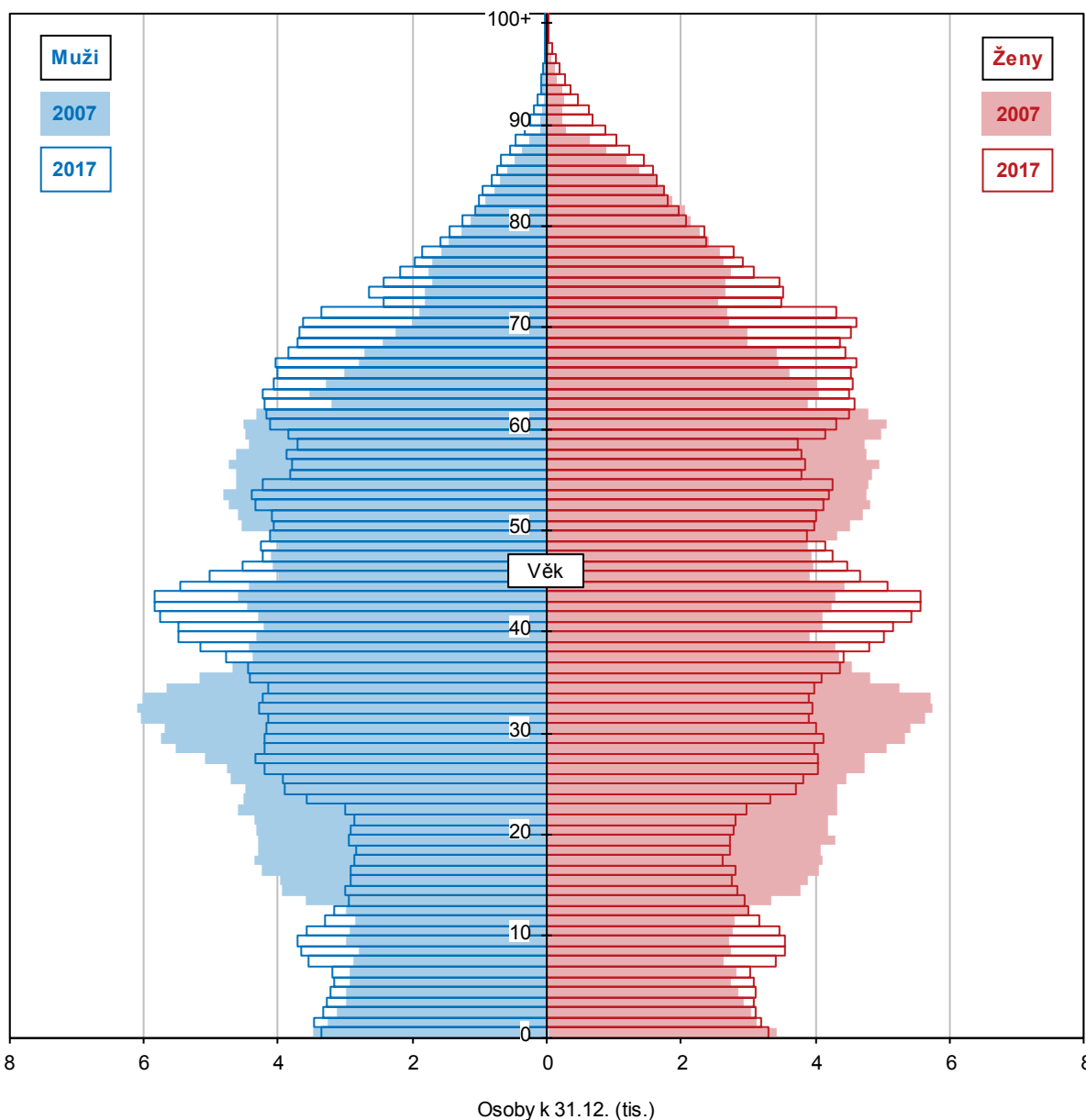
Věková struktura, index stárí, naděje dožití

Populace Olomouckého kraje 5. nejstarší v ČR.

Pokračující trendy ve věkovém rozložení krajské populace přinesly navýšení počtu dětí a seniorů při současném snížení počtu osob v produktivním věku. Průměrný věk obyvatele Olomouckého kraje opět vzrostl, a to na 42,6 let. Průměrný věk mužů dosáhl na konci loňského roku 41,0 let, průměrný věk žen 44,1 let. Ke konci roku 2017 žilo v kraji 97,7 tis. dětí (0–14 let) a jejich podíl na celkovém počtu obyvatel vzrostl na 15,4 %. V produktivním věku (15–64 let) se na konci loňského roku nacházelo 410,3 tis. osob (64,8 %), tj. o 4,6 tis. méně než v roce 2016. Tradičního nárůstu se dočkal počet osob v postproduktivním věku. Na konci roku 2017 žilo v kraji 125,1 tis. seniorů, tj. o 2,9 tis. více než v roce předchozím. Podíl obyvatel ve věku 65 a více let se tímto zvýšil na 19,8 %.

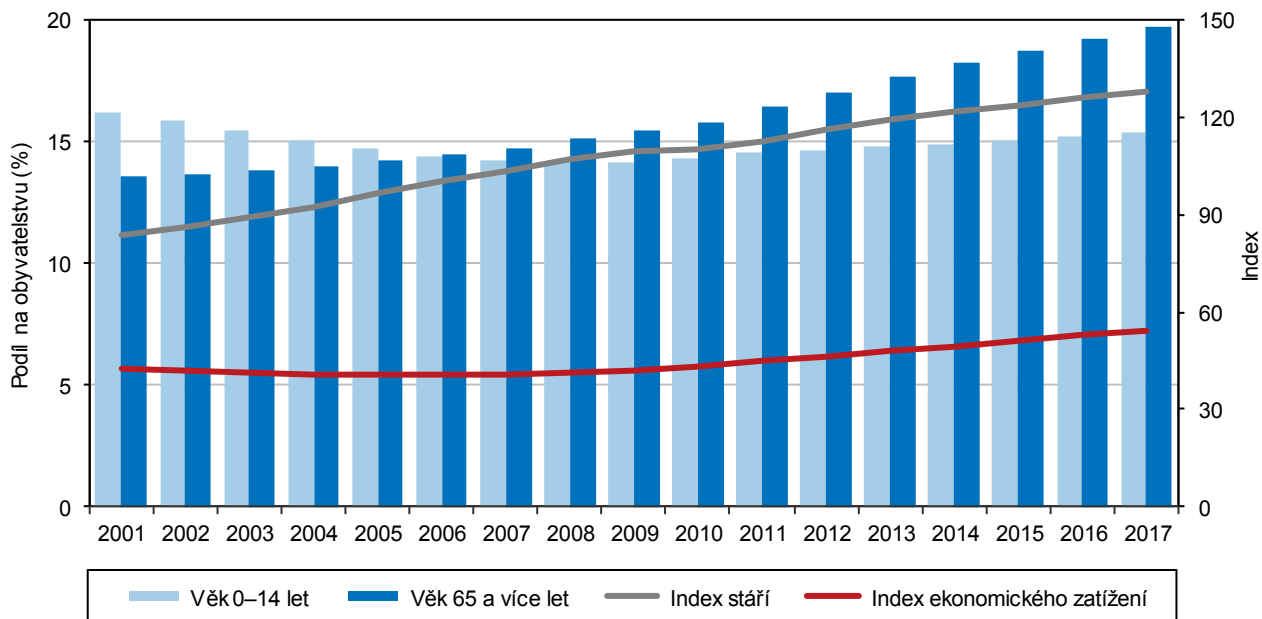
Graf 1.7. Věkové složení obyvatel Olomouckého kraje v letech 2007 a 2017

Zdroj: ČSÚ

Graf 1.8. Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Olomouckém kraji (stav k 31. 12.)

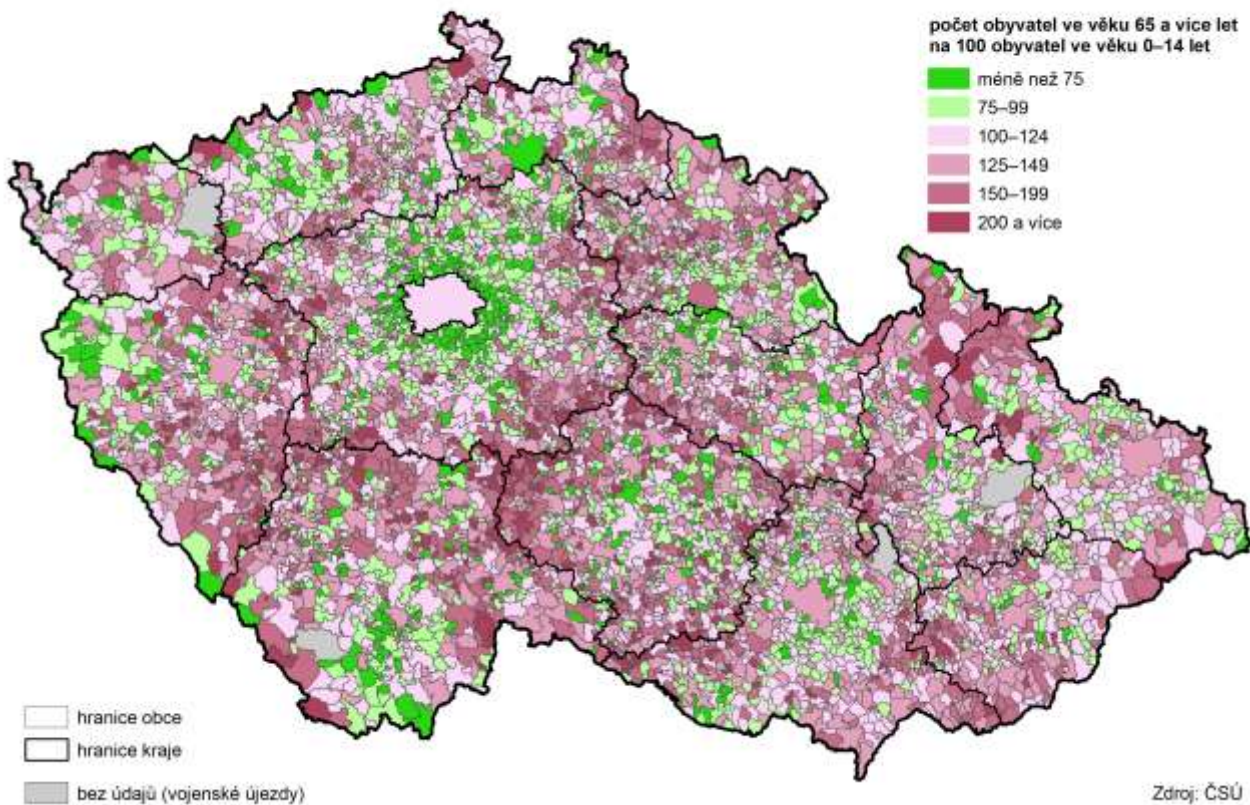
Zdroj: ČSÚ

Na 100 dětí připadlo 128 osob starších 65 let.

Již od roku 2006 žije v Olomouckém kraji více seniorů než dětí. Ukazatel indexu stáří, definovaný jako podíl obyvatel ve věku 65 let a starších na 100 dětí ve věku 0–14 let, se dočkal dalšího meziročního zvýšení. Na konci roku 2017 připadlo na 100 dětí přes 128 seniorů.

Index stáří v obcích k 31. 12. 2017

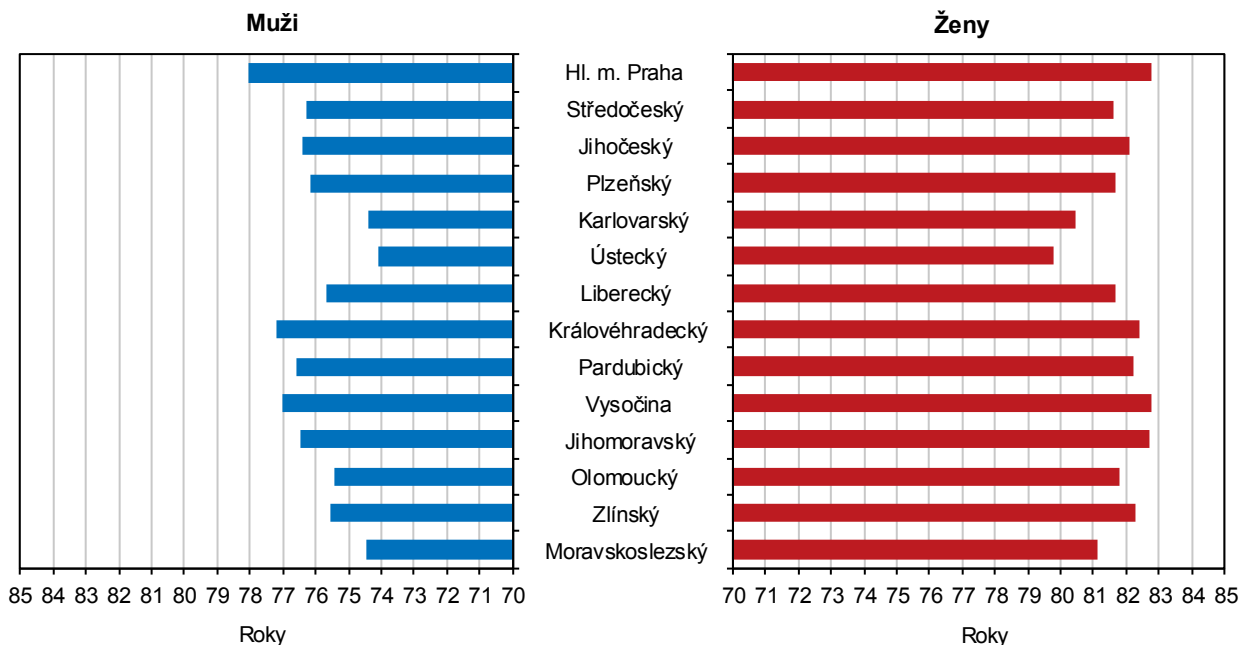

Nejvyšší index stáří byl na Jesenicku, nejnižší na Olomoucku.

V mezikrajském pohledu byla loňská hodnota indexu stáří zjištěná v Olomouckém kraji šestá nejvyšší. V rámci kraje nejvyšší index stáří charakterizoval okres Jeseník (145,8). Ačkoliv v letech 2001–2011 byl na Jesenicku podíl seniorů na dětech nejnižší v kraji, v roce 2017 byl již potřetí v řadě nejvyšší. Nejnižší index stáří zaznamenal v roce 2017 okres Olomouc (118,6), a to již pošesté v řadě.

Graf 1.9. Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2016–2017

Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití žen je vyšší než u mužů.

Naděje dožití při narození v Olomouckém kraji činila v dvouletém období 2006–2017 v případě mužů 75,5 let a v případě žen 81,8 let. U mužů se jednalo o jedenáctou nejvyšší hodnotu s tím, že mezní hodnoty náležely Praze (78,1 let) a kraji Ústeckému (74,1 let). V případě žen zaujal Olomoucký kraj osmou pozici. Nejvyšší naději dožití měly ženy narozené v Kraji Vysočina, Praze a kraji Jihomoravském (82,7 let), naopak nejnižší v kraji Ústeckém (79,8 let).

2. Sociální vývoj

Zaměstnanost vč. ekonomické aktivity

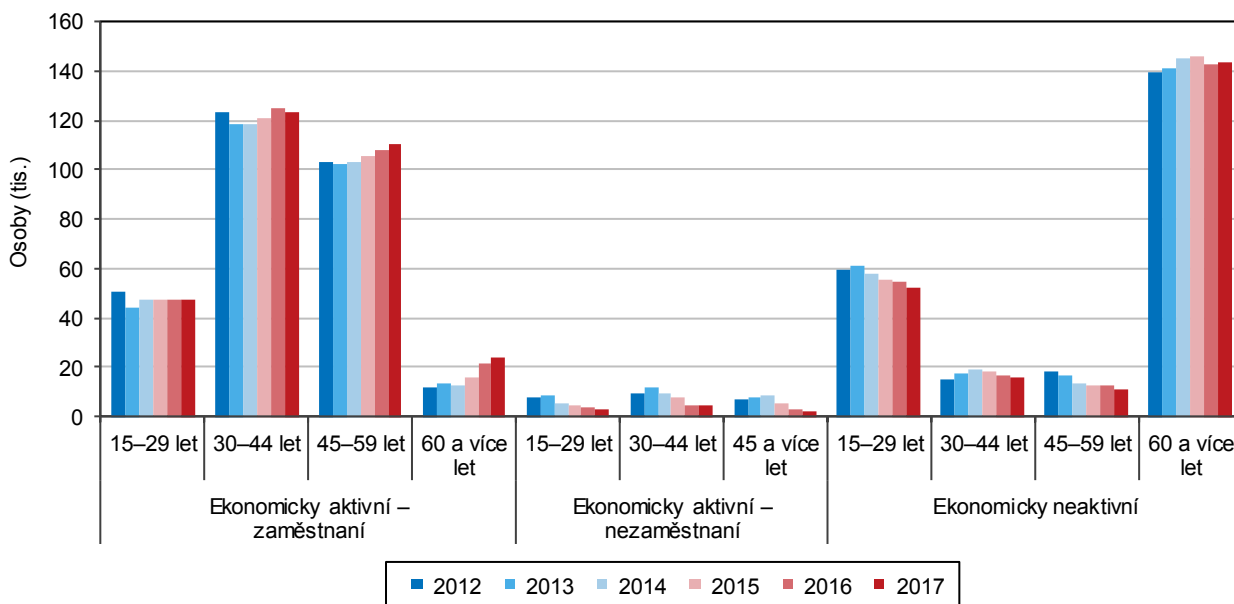
V roce 2017 byl zazmenán nejvyšší počet ekonomicky aktivních v kraji od roku 2010.

Zaměstnanost resp. ekonomickou aktivitu obyvatel Olomouckého kraje můžeme hodnotit podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). V posledních letech dochází ke zvyšování počtu ekonomicky aktivních v kraji. V roce 2017 tvořilo pracovní sílu 314,5 tis. osob, tj. o 2,5 tis. osob více než v předchozím roce. Navyšování počtu ekonomicky aktivních souvisí mimo jiné s prodlužováním věku odchodu do důchodu, protože právě o tento počet se navýšil počet zaměstnaných v nejstarší sledované věkové kategorii osob ve věku 60 a více let. Projevuje se také demografický vývoj, do uvedené kategorie přechází početně silné ročníky narozené v 50. letech. Tato generace je na trhu práce nahrazována nejmladší sledovanou skupinou osob ve věku 15 až 29 let, tedy narozenými v 90. letech minulého století, kdy byla nejnižší porodnost. To se projevuje v každoročním poklesu jejich počtu především mezi ekonomicky neaktivními, protože nejmladší se připravují na budoucí zaměstnání a teprve studují. Budoucí každoroční pokles se však začíná projevovat i mezi ekonomicky aktivními v tomto věku.

Počet ekonomicky neaktivních, tj. důchodců, žáků a studentů a osob pečujících o rodinu, zaznamenal další meziroční snížení na 222,0 tis. osob. Z věkových kategorií se zvýšil jen počet osob nad 60 let věku, které zaujímaly téměř dvě třetiny uvedené kategorie (64,5 %).

Graf 2.1 Obyvatelstvo Olomouckého kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Míra ekonomické aktivity byla v mezikrajském srovnání třetí nejnižší.

Zvyšování počtu ekonomicky aktivních při klesajícím počtu obyvatel kraje znamenalo růst míry ekonomické aktivity. Ta dosáhla v roce 2017 hodnoty 58,6 % s meziročním nárůstem o 0,7 p. b. Republikový průměr 60,2 % sice nepřekročila, ale byla vyšší než v krajích Ústeckém a Libereckém. Zatímco míra ekonomické aktivity u mužů meziročně poklesla o 0,4 p. b. na 67,3 %, výrazně vzrostla míra ekonomické aktivity žen na 50,5 %, tj. o 1,7 p. b.

Počet zaměstnaných z Olomouckého kraje v posledním čtvrtletí roku

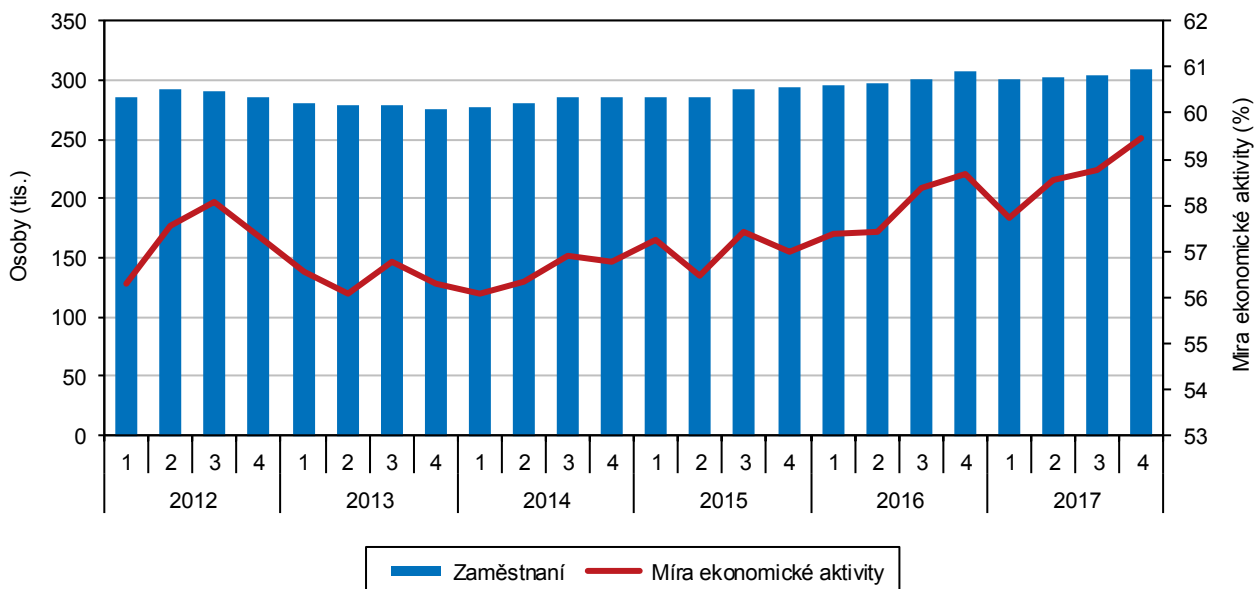
Příznivý ekonomický vývoj pokračoval i v roce 2017, což se projevilo pokračujícím poklesem počtu nezaměstnaných a zvyšováním počtu zaměstnaných. Počet zaměstnaných v národním hospodářství činil 304,7 tis. osob z kraje a byl nejvyšší po

2017 se dokonce blížil hranici 310 tis. osob.

celou dobu existence tohoto šetření od roku 1993. Oproti předchozímu roku došlo k nárůstu o 4,2 tis. osob, tj. o 1,4 %. Také počet nezaměstnaných byl rekordní a poprvé poklesl pod hranici 10 tis. osob. V kraji bylo v roce 2017 zjištěno 9,8 tis. nezaměstnaných.

Graf 2.2 Zaměstnaní a míra ekonomické aktivity v Olomouckém kraji podle čtvrtletí

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Každý pátý zaměstnanec z kraje pracoval jako řemeslník nebo opravář.

Ve složení zaměstnaných podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO bylo v kraji zjištěno nejvíce řemeslníků a opravářů (19,3 %), zatímco v celé republice bylo nejvíce zaměstnaných zařazeno do skupiny technických a odborných pracovníků. Jejich podíl v kraji byl také vysoký (17,5 %), další velkou skupinu tvořili pracovníci ve službách a prodeji (15,4 %) a montéři a obsluha strojů a zařízení (14,6 %). Ve srovnání s republikovými výsledky vycházel v kraji nižší podíl nemanuálních pracovníků (57,2 % oproti 62,8 %) a vyšší podíl manuálních profesí (41,4 % oproti 36,9 %). Z hlediska postavení v zaměstnání bylo v kraji nejvíce zaměstnanců včetně členů produkčních družstev (82,8 %). Jejich počet meziročně stagnoval (252,2 tis. osob) stejně jako počet zaměstnavatelů (11,2 tis. osob). K nárůstu došlo pouze u pracujících na vlastní účet (38,8 tis. osob). Druhé další zaměstnání uvedlo pouze 4,7 tis. osob z kraje, z toho 2,7 mužů a 2,0 žen. Z celkového počtu zaměstnaných to bylo 1,5 % (republikový průměr 2,6 %), což byl po Ústeckém kraji druhý nejnižší podíl.

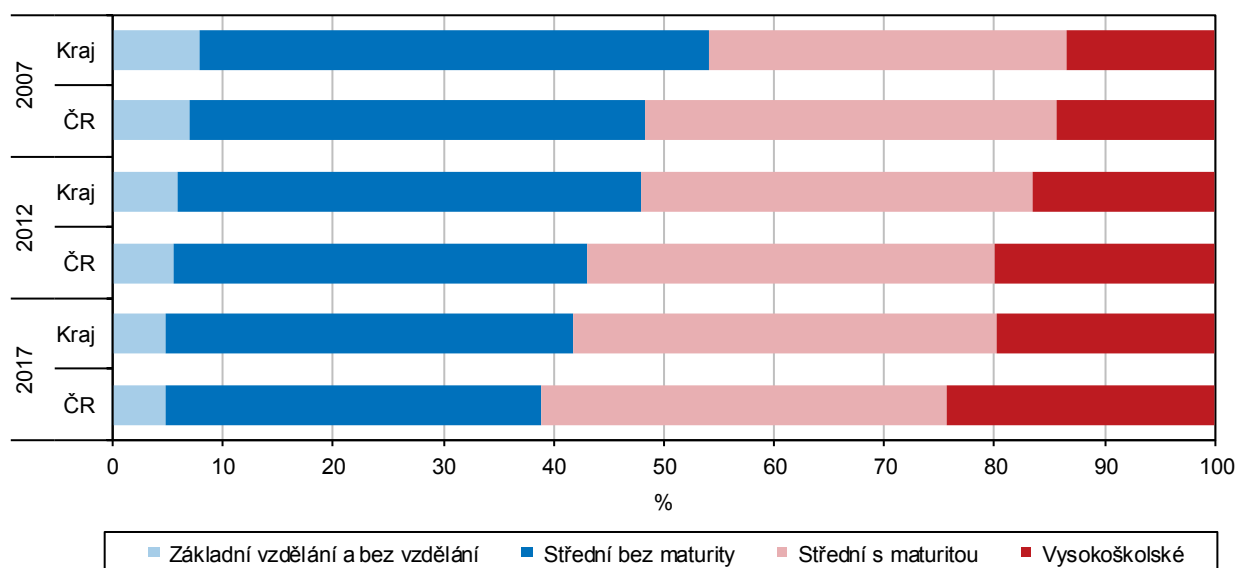
Zastoupení osob s maturitou mezi pracovní silou je v kraji nižší než průměr za republiku (58,2 % oproti 61,2 %).

Úroveň vzdělanosti krajské populace roste. Mezi ekonomicky aktivními byl v roce 2017 každý pátý s vysokoškolským vzděláním (19,8 %). Nejvíce pracujících (38,4 %) ukončilo své vzdělání maturitou. Poprvé v tomto roce byl jejich počet v kraji vyšší než počet zaměstnaných a nezaměstnaných se středním vzděláním bez maturity (36,9 %). Základní vzdělání mělo v kraji pouze 4,8 % osob z celkového počtu ekonomicky aktivních osob.

Graf 2.3 Pracovní síla (zaměstnaní a nezaměstnaní) podle vzdělání v Olomouckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

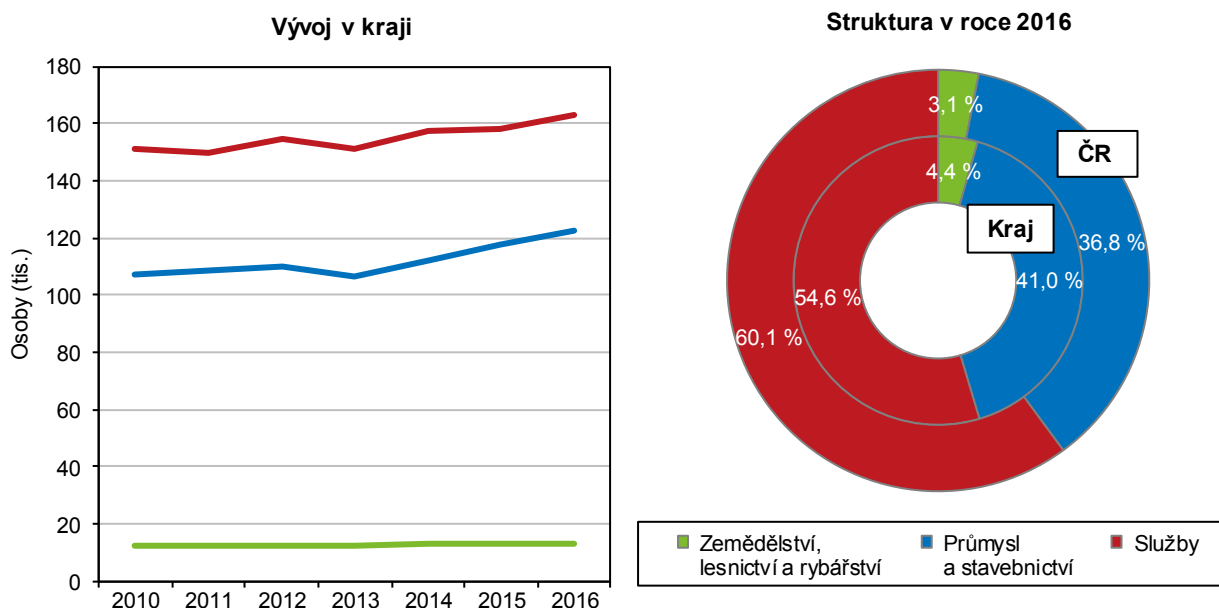

Olomoucký kraj má ve srovnání s Českou republikou vyšší zaměstnanost v primárním a sekundárním sektoru.

Přímo na pracovištích v Olomouckém kraji v roce 2016 pracovalo 298,6 tis. zaměstnaných. Počet zaměstnaných v primárním sektoru zůstává dlouhodobě stabilní a pohybuje se kolem 13 tis. osob. Zvýšená zaměstnanost se projevila především v nárůstu počtu zaměstnaných v průmyslových odvětvích, kde v roce 2016 pracovalo 98,7 tis. osob. Naproti tomu ve stavebnictví byl zaznamenán pokles zaměstnaných a teprve v posledních dvou letech je vidět nízké navýšení počtu na 23,6 tis. zaměstnaných. Ve sledovaném roce 2016 došlo k navýšení počtu zaměstnaných ve všech odvětvích služeb. Nejvíce zaměstnanců s pracovištěm v Olomouckém kraji bylo evidováno v obchodě, dopravě a ubytování (64,8 tis. osob) a ve veřejné správě, obraně, vzdělávání a zdravotnictví (60,2 tis. osob).

Graf 2.4 Zaměstnaní pracující v Olomouckém kraji podle odvětvových sektorů

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

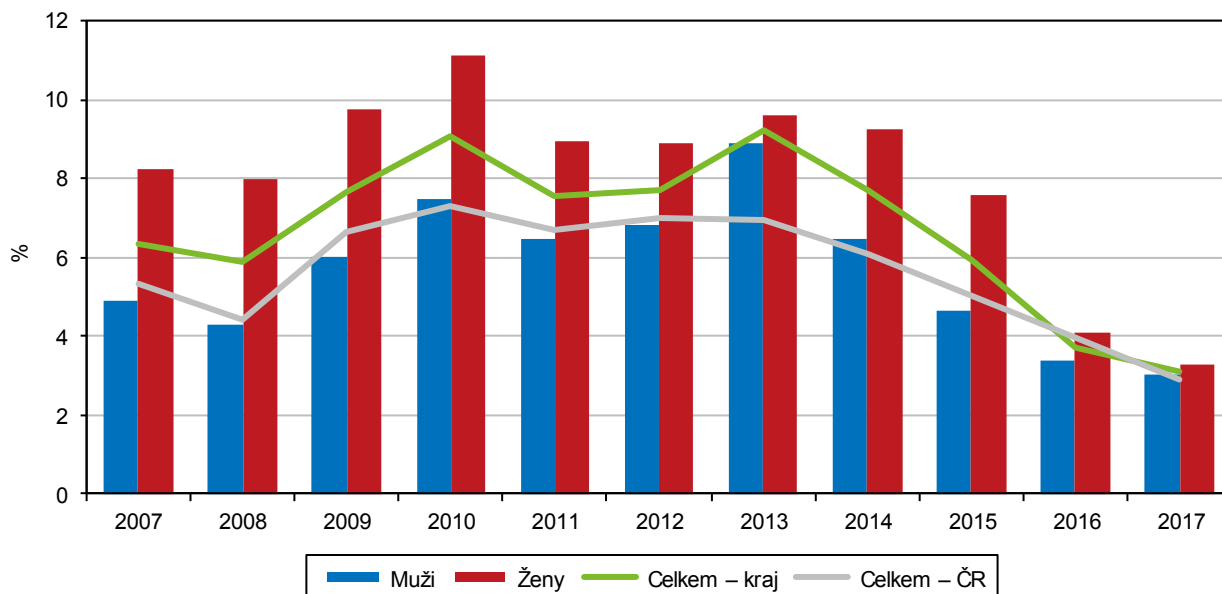

V Olomouckém kraji pokračoval příznivý vývoj měr zaměstnanosti i nezaměstnanosti.

Míra zaměstnanosti roste už čtvrtým rokem a v roce 2017 dosáhla v Olomouckém kraji hodnoty 56,8 %, což znamenalo posun v mezikrajském srovnání z posledního místa v roce 2014 na současné 10. místo mezi 14 kraji. Nicméně republikového průměru (58,5 %) ještě nebylo dosaženo. Podobně vychází i míra nezaměstnanosti. Ta v roce 2017 dosáhla v kraji hodnoty 3,1 %. Byla sice vyšší než republikový průměr (2,9 %), přesto se jednalo o 8. nejnižší hodnotu v mezikrajském srovnání. A tato roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti byla v kraji nejnižší od začátku šetření VŠPS, tj. od roku 1993.

Graf 2.5 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Nezaměstnanost

Nezaměstnanost v prosinci 2017 byla v Olomouckém kraji nejnižší mezi všemi prosincovými hodnotami od vzniku kraje.

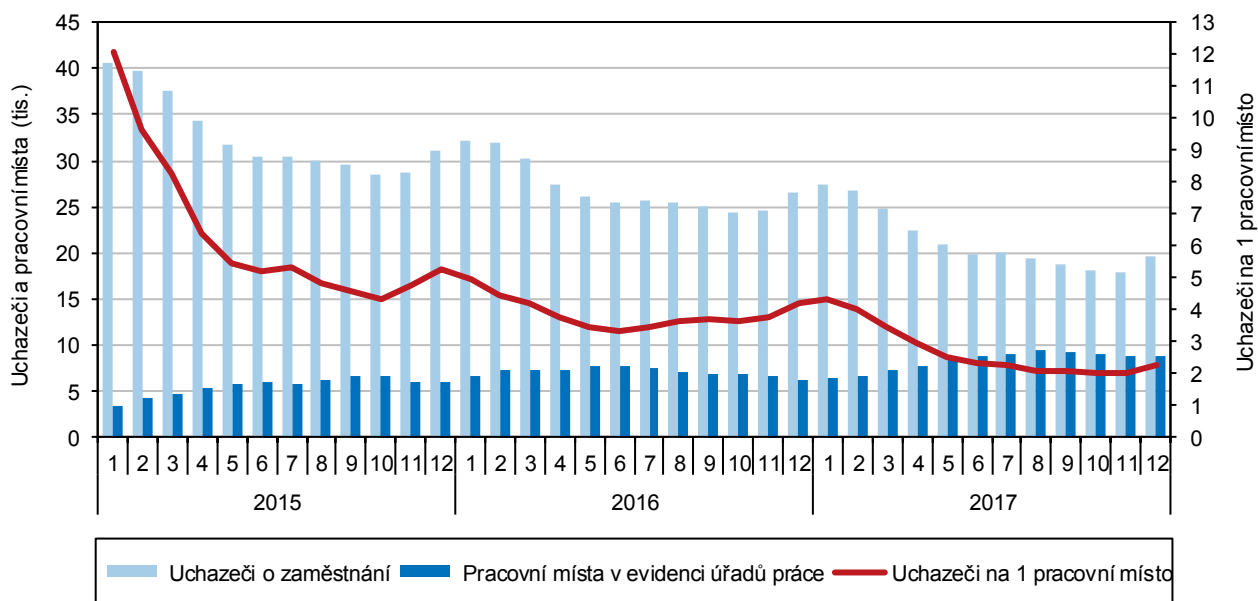
Také úřady práce evidující počty uchazečů o zaměstnání hlásily historická minima nezaměstnaných. Na konci roku 2017 bylo v kraji evidováno celkem 19 519 tis. neumístěných uchazečů o nové zaměstnání. Z toho bylo 9,5 tis. žen (48,6 %). Z celkového počtu uchazečů bylo 783 absolventů a mladistvých (4,0 %) a 3 243 osob se zdravotním postižením (16,6 %). Dosažitelných uchazečů bylo 17 878, meziročně o 27,7 % méně. Nárok na podporu v nezaměstnanosti příslušel v Olomouckém kraji 6,1 tis. uchazečů (31,0 % z celkového počtu). Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti činila 6 481 Kč s tím, že do 7 500 Kč pobíralo podporu 69,2 % z uchazečů s přiznanou podporou. Z podrobné struktury registrovaných uchazečů vyplývá, že 9,9 tis. osob (tj. 51,0 %) bylo na úřadech práce evidováno déle než 5 měsíců. Jestliže 38,1 % uchazečů bylo registrováno do 3 měsíců, 22,9 % uchazečů bylo dlouhodobě nezaměstnáno s délkou evidence nad 2 roky. Průměrná délka evidence uchazeče s ukončenou evidencí činila 345 dní a byla o 33 dní delší než hodnota průměru za ČR. Pro Olomoucký kraj bylo k 31. 12. 2017 charakteristické nižší zastoupení uchazečů ve věku do 39 let (38,5 %), které bylo pod republikovým průměrem (41,0 %). Zvýšený podíl byl naopak zaznamenán především u věkové skupiny 50-59 let (29,4 %), což se promítlo do vyššího průměrného věku uchazeče v Olomouckém kraji (43,7 let). Základní vzdělání mělo v kraji 5,5 tis. registrovaných uchazečů (tj. 28,0 %), přičemž jejich podíl byl vyšší než v celé ČR (26,6 %). Střední odborné vzdělání s výučním listem charakterizovalo 7,6 tis. uchazečů (tj. 39,1 %) a úplné střední s maturitou (bez vyučení) 2,8 tis. uchazečů (tj. 14,1 %). Akademický či vědecký titul mělo 1,3 tis. registrovaných uchazečů (tj. 6,5 %). Podle hlavních tříd

zaměstnání převažovali mezi uchazeči pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (32,6 %) a pracovníci ve službách a prodeji (19,9 %).

Graf 2.6 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Olomouckém kraji (stav ke konci měsíce)

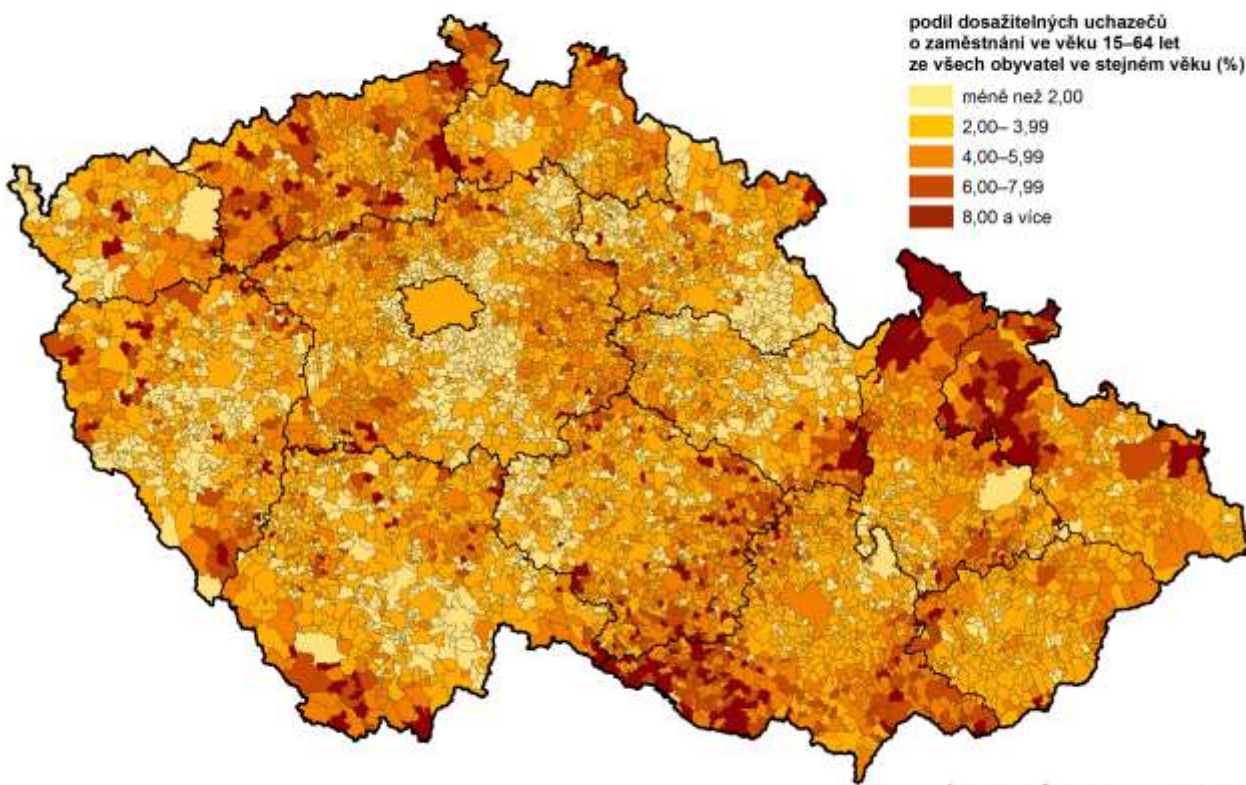
Zdroj: MPSV

Podíl nezaměstnaných v kraji byl čtvrtý nejvyšší.

Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR dosáhl k 31. 12. 2017 podíl nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji 4,35 % (v ČR 3,77 %).

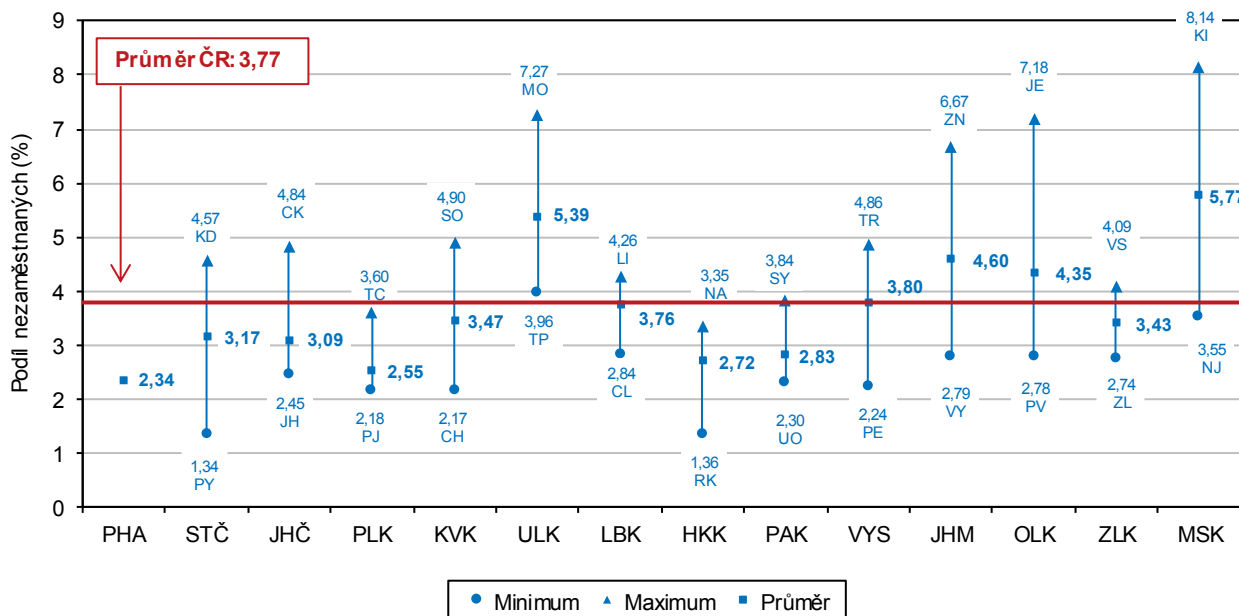
Podíl nezaměstnaných osob v obcích k 31. 12. 2017

Pramen: Úřad práce ČR – generální ředitelství

Graf 2.7 Rozptyl podílu nezaměstnaných v okresech podle krajů k 31. 12. 2017

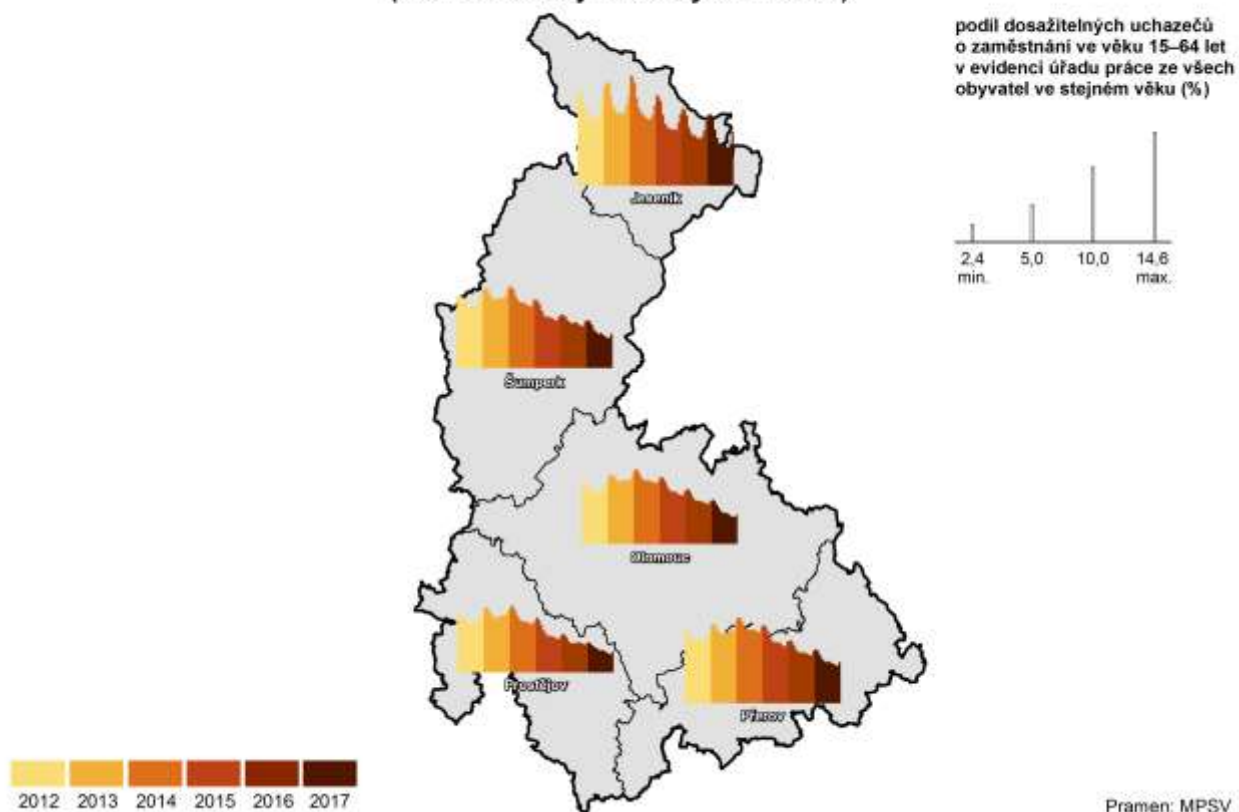
Zdroj: MPSV

Meziročně nezaměstnanost poklesla ve všech okresech kraje.

Nejnižší podíl nezaměstnaných osob v okresech Olomouckého kraje byl zaznamenán v okrese Prostějov (2,78 %), který při meziokresním srovnání zaujal 21. nejnižší místo. Následoval okres Olomouc - 44. místo (3,89 %), okres Šumperk na 60. místě (4,54 %) a okres Přerov na 67. místě (5,43 %) a okres Jeseník na 75. místě (7,18 %).

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Olomouckého kraje v letech 2012 až 2017 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Počet pracovních míst se meziročně zvýšil o 38,4 %.

Krajská nabídka pracovních míst v evidenci úřadu práce obsahovala k 31. 12. 2017 celkem 8 696 míst. Opět se z hlediska vývoje jednalo o nejvyšší nabídku pracovních míst uvedenou na konci roku od vzniku kraje. Z celkového součtu bylo 2 779 míst určeno pro absolventy a mladistvé a 758 míst pro osoby se zdravotním postižením. Na jedno pracovní místo v evidenci úřadu práce se v Olomouckém kraji hlásilo 2,1 dosažitelných uchazečů, což je také historické minimum.

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele v roce 2016 dosahoval v kraji 90,6 % republikového průměru.

Jedním z ukazatelů, kterým můžeme posoudit příjmovou situaci domácností, je makroekonomický ukazatel čistý disponibilní důchod domácností. Ve zjednodušeném vyjádření je tvořen čistými mzdami a platy, sociálními dávkami a ostatními důchody, provozním přebytkem drobných podnikatelů a klasických domácností, snížený o běžné daně. Tento ukazatel v Olomouckém kraji dosáhl v roce 2016 hodnoty 126 714 mil. Kč s meziročním navýšením o 3,5 %. Roste již třetím rokem po sobě a na celkové republikové hodnotě se podílel 5,4 %. V mezikrajském srovnání byla po přepočtu na 1 obyvatele kraje dosažená hodnota (199,8 tis. Kč) třetí nejvyšší po krajích Ústeckém a Moravskoslezském.

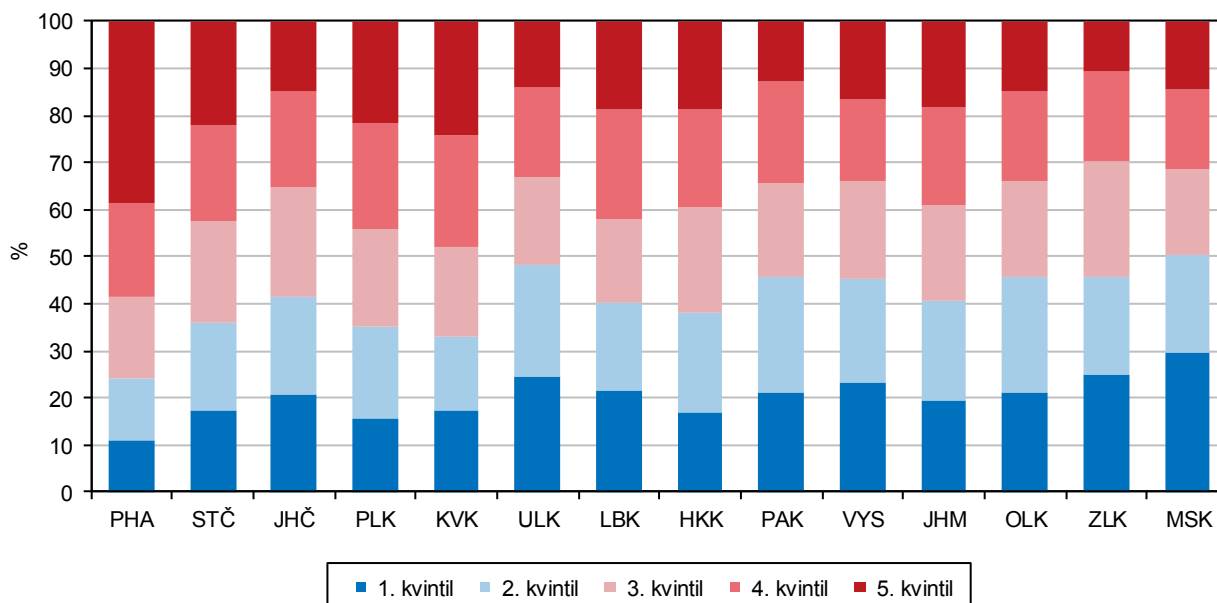
Finanční situace domácností v kraji se podle výsledků šetření o životních podmínkách zlepšila.

Další podrobnější informace přináší každoroční šetření ČSÚ s názvem „Životní podmínky domácností“. Výsledky tohoto šetření jsou získány zpracováním dat výběrového šetření v domácnostech a jedná se tedy o statistické odhady zatížené určitou chybou a nikoliv přesná čísla.

Graf 2.8 Podíl domácností v krajích podle kvintilového rozdělení domácností ČR na základě čistého peněžního příjmu v roce 2016

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky 2017)

Rozdělení domácností v celé ČR	1. kvintil: 20 % domácností s nejnižšími příjmy	2. kvintil: druhých 20 % domácností	3. kvintil: třetích 20 % domácností	4. kvintil: čtvrtých 20 % domácností	5. kvintil: 20 % domácností s nejvyššími příjmy
Počet domácností v ČR	874 514	874 857	874 399	874 270	874 217
Horní hranice čistého peněžního příjmu na osobu v ČR (Kč)	122 676	146 358	175 370	230 103	x

Podíl domácností v kraji s čistým měsíčním příjmem na osobu do 6 000 Kč činil 4,1 % a to se týkalo každého dvacátého obyvatele kraje.

Průměrný čistý peněžní příjem na osobu v domácnosti v Olomouckém kraji dosáhl v roce 2016 částky 180,2 tis. Kč, tedy o 8,8 % více než před rokem. Nejvyšší příjem byl zjištěn v Hl. m. Praze (216,0 tis. Kč) a naopak nejnižší v Ústeckém kraji (150,4 tis. Kč na osobu ročně). Zlepšení finanční situace domácností lze konstatovat také z rozložení domácností podle příjmových skupin. Stejně jako před rokem poklesly podíly domácností s nízkými příjmy a zvýšily se podíly domácností s vyššími příjmy. Polovina domácností (50,7 %) v kraji měla měsíční příjem na osobu v rozmezí 10 až 15 tisíc Kč.

Pro každou pátou domácnost byly podle jejich názoru náklady na bydlení velkou zátěží (21,6 %).

Podle subjektivních názorů v roce 2017 vycházelo 9,2 % domácností se svými příjmy s velkými obtížemi. Další necelá polovina domácností (49,1 %) se setkávala s nějakými menšími obtížemi a 41,7 % domácností vycházelo s příjmem snadno. Meziročně poklesl podíl domácností, které trpěly určitým materiálním nedostatkem. Ročně týdenní dovolenou mimo domov si nemohlo dovolit 30,0 % domácností (oproti 35,3 % v roce 2016), zaplatit neočekávaný výdaj ve výši 10 200 Kč nemohlo 29,3 %, jíst obden maso nemohlo 8,3 % domácností (pokles z 15,0 % při minulém šetření) a dostatečně vytápět byt 2,7 % domácností (minulý rok 3,2 %).

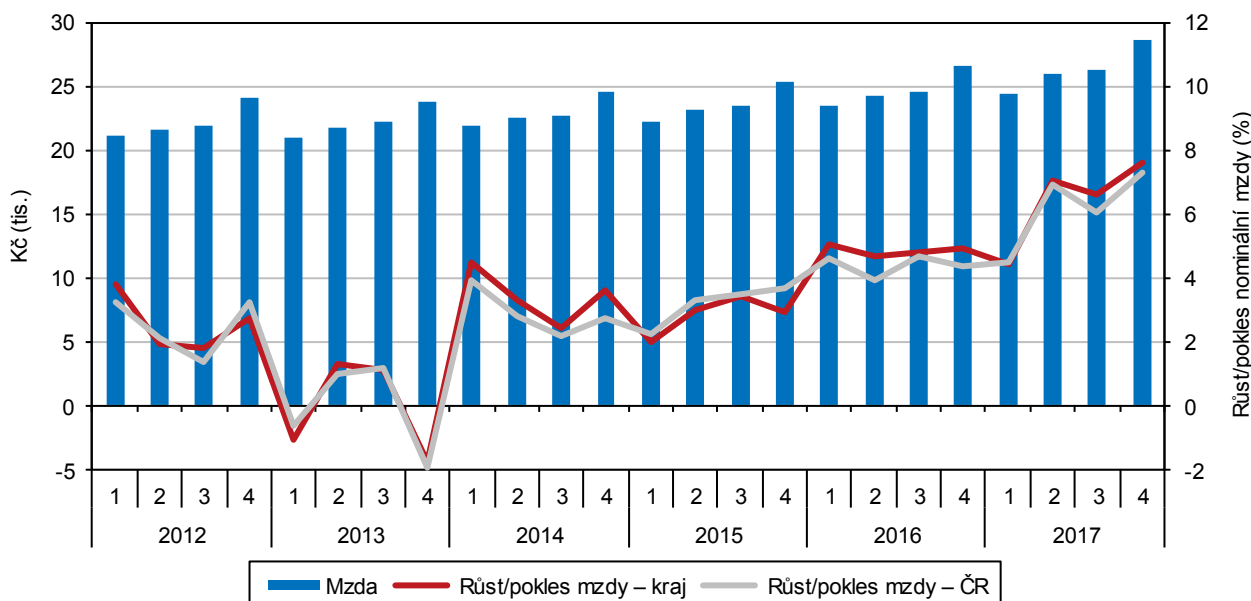
Mzdy

Průměrná hrubá měsíční mzda v kraji byla v roce 2017 třetí nejnižší mezi 14 kraji.

Pokud se týká vývoje mezd, na pracovištích v kraji byla podle předběžných výsledků podnikového výkaznictví v roce 2017 zjištěna průměrná hrubá měsíční mzda ve výši 26 372 Kč. Meziroční růst o 6,5 % byl o 0,2 p. b. vyšší než průměrné republikové tempo. Průměrná mzda za republiku dosáhla hodnoty 29 504 Kč. Republikový průměr překonali pouze zaměstnanci v Hl. m. Praze (37 288 Kč) a v kraji Středočeském (29 917 Kč). V průměru nejnižší mzdová úroveň náležela pracujícím z kraje Karlovarského (25 583 Kč) a Zlínského (26 063 Kč). Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plně zaměstnané, pro které byla průměrná mzda vypočtena, činil 219,4 tis. osob s pracovištěm v Olomouckém kraji. I jejich počet meziročně vzrostl, a to o 2,3 tis. osob (tj. o 1,0 %).

Graf 2.9 Průměrná hrubá měsíční mzda^{*)} a její meziroční změny podle čtvrtletí v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

^{*)} podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané; v roce 2017 předběžné údaje

Podle výsledků strukturální statistiky mezd rostla průměrná mzda v kraji rychleji u žen (o 8,4 %) než u mužů (o 6,7 %).

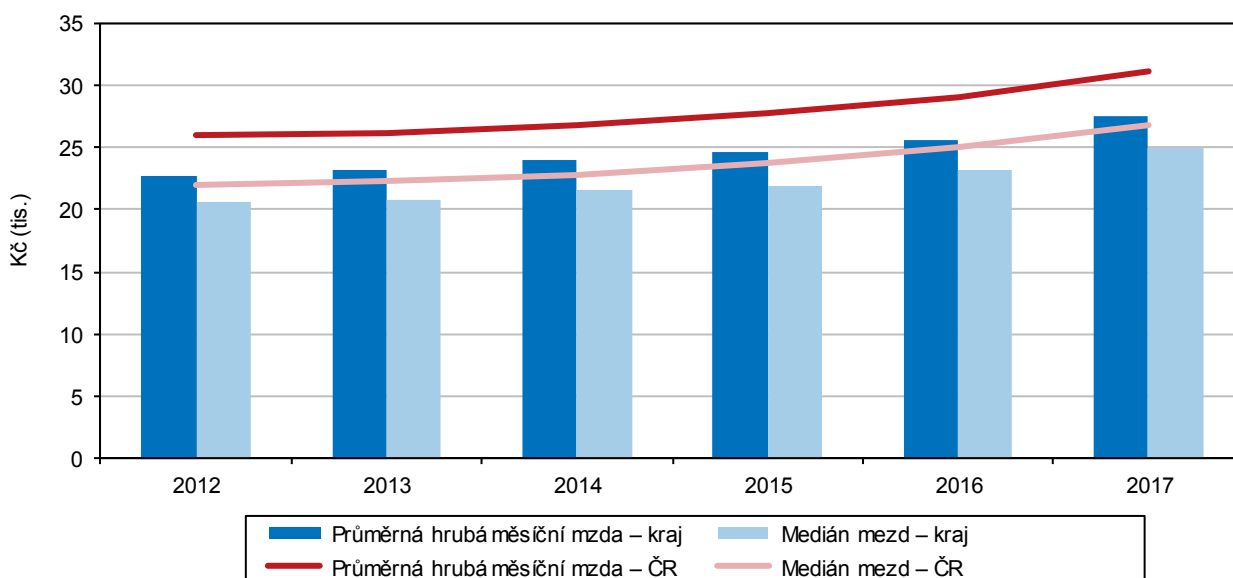
Další členění mezd je možné využitím dat strukturální statistiky získanými ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí. V rámci tohoto šetření mezd jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy na úrovni podniků či organizací. Podle výsledků tohoto strukturálního šetření průměrná hrubá měsíční mzda dosáhla v Olomouckém kraji v roce 2017 hodnoty 27 486 Kč s meziročním navýšením o 7,2 %. V mezikrajském srovnání byla druhá nejnižší po kraji Karlovarském, což platí i pro průměrnou hrubou měsíční mzdu mužů (29 692 Kč). Mzda žen (24 723 Kč) byla v mezikrajském srovnání vyšší než v krajích Zlínském, Karlovarském, Kraji Vysočina a Pardubickém kraji.

Stejně jako u průměrné mzdy i medián mezd rostl rychleji než medián mezd mužů (meziroční růst o 8,2 % resp. o 7,2 %).

Z výsledků strukturálního šetření byl zjištěn i medián mezd, tj. prostřední hodnota mzdy zaměstnanců (právě stejný počet mezd je vyšších i nižších než medián). V kraji dosáhl výše 24 956 Kč (tj. o 7,5 % více než v roce 2016). V mezikrajském srovnání byl medián mezd nižší pouze u krajů Karlovarského a Zlínského a to jak celkový, tak medián mezd žen (22 652 Kč). Naproti tomu medián mezd mužů (26 639 Kč) z Olomouckého kraje byl nejnižší mezi 14 kraji.

Graf 2.10 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Olomouckém kraji a ČR

Zdroj: MPSV, MF

Meziročně se mzda zvýšila u všech kategorií zaměstnání, nejvíce manažerům a řídicím pracovníkům (o 14,0 %).

Výsledky strukturálního šetření mezd ukazují i průměrnou hrubou měsíční mzdu v kraji podle kategorií zaměstnání v třídění podle Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO. Vzhledem k tomu, že zjištěná průměrná mzda zaměstnanců v Olomouckém kraji patřila mezi nejnižší v mezikrajském srovnání, podobně dopadly i výsledky podle hlavních tříd zaměstnání. Nejnižší průměrné mzdy v roce 2017 ve srovnání s ostatními kraji pobírali zaměstnanci v Olomouckém kraji zařazení mezi technické a odborné pracovníky (29 671 Kč) a pracovníky ve službách a prodeji (19 395 Kč) a také se to týkalo pomocných a nekvalifikovaných pracovníků (17 406 Kč). Jen o něco více než v Pardubickém kraji byla vyšší průměrná mzda montérů a obsluhy strojů a zařízení (24 013 Kč). Třetí nejnižší průměrnou mzdu po krajích Karlovarském a Zlínském pobírali řídicí pracovníci (54 799 Kč) a v případě řemeslníků a opravářů (25 213 Kč) po krajích Karlovarském a Jihočeském. Mzda úředníků (23 371 Kč) byla v kraji vyšší než v krajích Moravskoslezském, Zlínském a Královéhradeckém. A specialisté (37 812 Kč) si v kraji vydělali více než v krajích Jihočeském, Karlovarském, Zlínském a Pardubickém.

Vzdělávání

Počet dětí v mateřských školách od roku 2013 klesá.

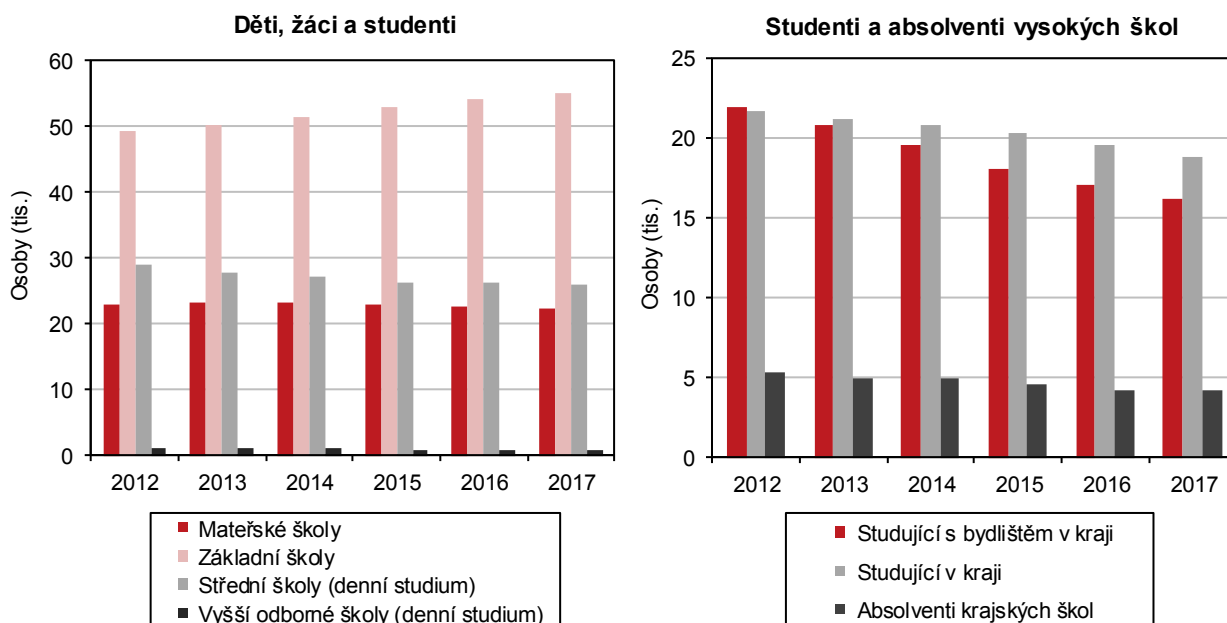
Demografický vývoj se odráží v situaci ve školství. Nároky na kapacity mateřských škol se každoročně zvyšovaly. Počet dětí navštěvujících mateřskou školu trvale rostl až do roku 2013, kdy bylo dosaženo absolutně nejvyššího počtu dětí v mateřských školách (23 340 dětí). V následujícím školním roce došlo k nepatrnému poklesu počtů dětí ve školkách. Od tohoto roku počet dětí navštěvující mateřskou školu trvale klesá.

Na základních školách se počet žáků zvyšuje.

Základní školy se naopak do roku 2010 potýkaly s poklesem počtu žáků. Od následujícího školního roku se počty žáků začaly každoročně zvyšovat z 48 677 žáků ve školním roce 2011/2012 až na 55 049 žáků ve školním roce 2017/2018, což odpovídá stavu před deseti lety.

Graf 2.11 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Olomouckém kraji

Pramen: MŠMT

Situace na středních školách je ovlivněna nízkou porodností v 90. letech minulého století.

Situace na středních školách je ovlivněna nízkou porodností v 90. letech minulého století, která se odrazila v poklesu počtu žáků středních škol, a to gymnázií, středních odborných škol i učilišť. Za posledních 10 let se počet žáků středních škol (bez konzervatoří) snížil o téměř 10 tis. z 36 548 žáků ve školním roce 2007/2008 na 26 880 žáků ve školním roce 2017/2018. Pokles zaznamenal i počet studentů vyšších odborných škol v denním studiu. V roce 2012 navštěvovalo vyšší odborné školy v kraji 1 140 studentů, v roce 2017 jich bylo téměř o třetinu méně.

Klesl počet vysokoškoláků s trvalým bydlištěm v kraji.

Počet studentů vysokých škol s trvalým bydlištěm v Olomouckém kraji a se státním občanstvím ČR se zvyšoval do roku 2010, kdy dosáhl hodnoty 23,4 tis. osob. V následujících letech se počty vysokoškoláků s bydlištěm v kraji každoročně snižovaly až na 16,2 tis. v roce 2017, což je nejnižší hodnota za posledních 12 let.

Snižuje se počet studentů vysokých škol v kraji.

Na veřejných a soukromých vysokých školách v kraji studovalo v roce 2017 celkem 18,9 tis. studentů se státním občanstvím ČR. I jejich počet se každoročně snižuje. Z celkového počtu vysokoškoláků studujících v kraji studovaly tři čtvrtiny studentů v prezenční formě studia.

V roce 2017 vysokou školu v kraji úspěšně dokončilo 4,3 tis. studentů se státním občanstvím ČR, nejvyšší počet absolventů byl zaznamenán v roce 2012 (5,3 tis. absolventů).

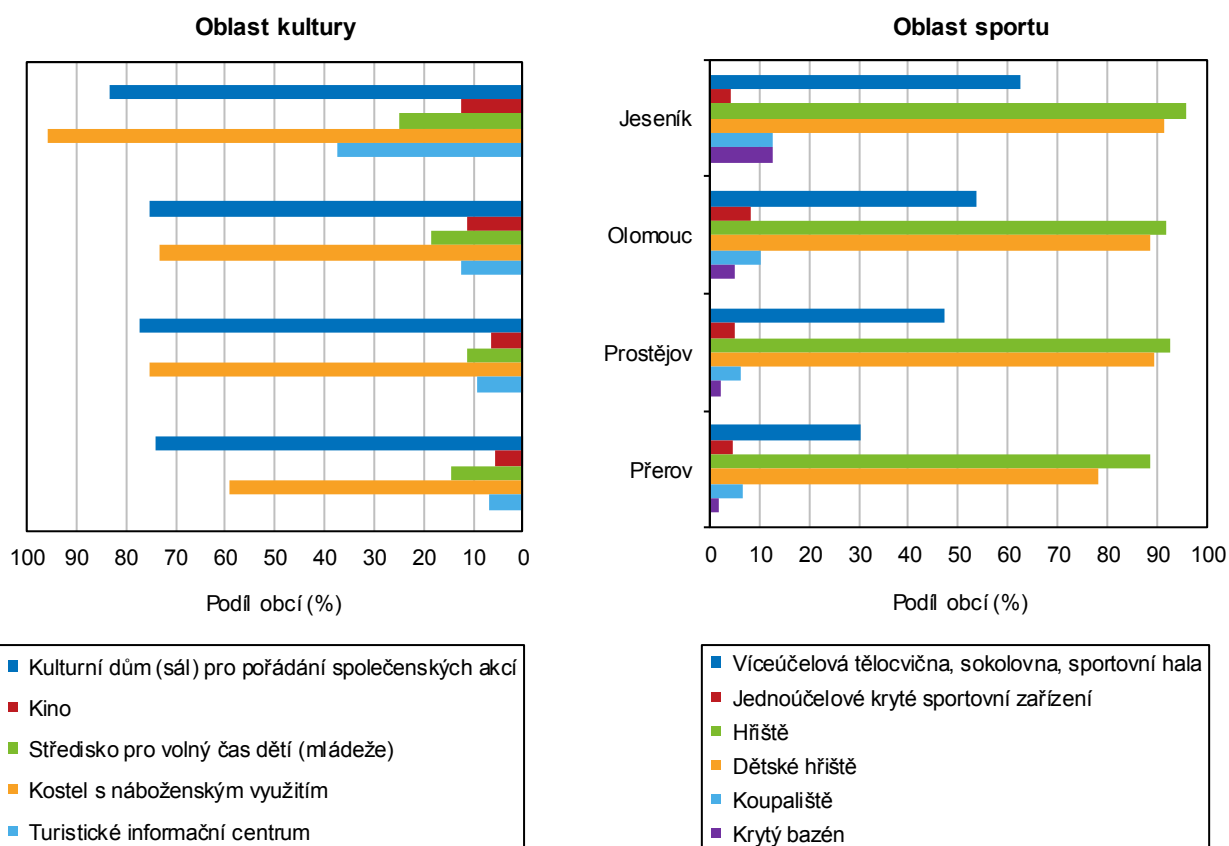
Kultura a sport

Z celkového počtu 402 obcí v Olomouckém kraji je 90,0 % obcí vybaveno hřištěm, 187 obcí má tělocvičnu a ve 34 obcích můžou lidé využít koupaliště. Podle okresů má nejlepší vybavenost Jeseník. Hřiště mají všechny obce okresu kromě jedné.

Kulturní dům má 76,9 % obcí kraje, tři čtvrtiny obcí mají kostel. Nejvyšší podíl obcí, které mají kostel, je opět na Jesenicku (23 obcí, 95,8 %). V jedné z 33 obcí kraje je možné navštívit kino. Veřejných knihoven nalezneme v kraji 446.

Graf 2.12 Veřejné občanské vybavení obcí podle okresů Olomouckého kraje k 31. 12. 2016

Zdroj: ČSÚ

Zdravotnictví

Třetí nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel středního stavu mezi kraji.

Ve zdravotnických zařízeních v Olomouckém kraji působilo v roce 2016 celkem 3 073 lékařů. Proti roku 2012 se jejich počet zvýšil o 5,8 %. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,8 lékařů. V porovnání s ostatními kraji ČR to byl třetí nejvyšší počet. Vyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel mělo Hlavní město Praha (8,0) a Jihomoravský kraj (5,2). Nejméně lékařů na 1 000 obyvatel měli ve Středočeském kraji (3,4).

Nejnižší průměrná ošetrovací doba mezi kraji ČR.

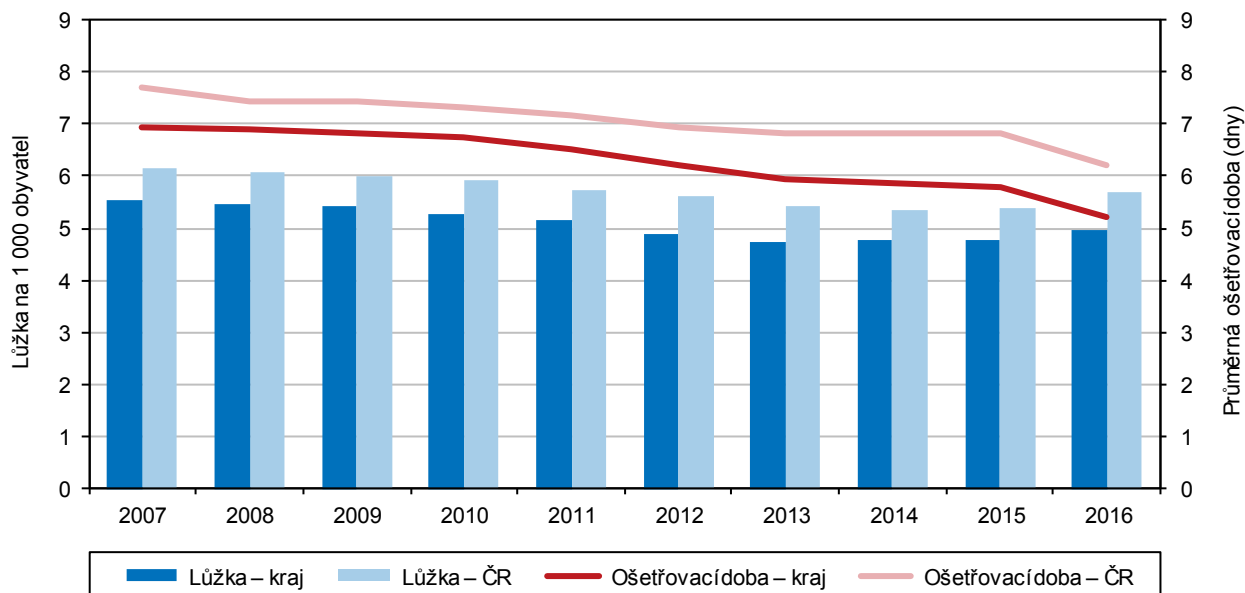
V kraji bylo v roce 2016 v provozu 9 nemocnic, v nichž bylo k dispozici 3 151 lůžek. Doba využití lůžek se oproti roku 2012 snížila. Zatímco v roce 2012 představovala

doba jejich využití 253,7 dne, v roce 2016 došlo ke snížení o 5,2 dnů. Zaznamenáno bylo 143 523 případů hospitalizace.

Průměrná ošetrovací doba se od roku 2012 postupně snižovala z 6,2 dne na 5,2 dne v roce 2016. V mezikrajovém srovnání byla průměrná doba pobytu v nemocnici v našem kraji nejnižší, nejvyšší byla zaznamenána v Královéhradeckém kraji (7,3 dnů).

Graf 2.13 Lůžka a ošetrovací doba v nemocnicích v Olomouckém kraji a ČR

Pramen: ÚZIS

Nemocenské pojištění

Nejčastější příčinou dočasné pracovní neschopnosti je nemoc.

V roce 2017 bylo v Olomouckém kraji evidováno 235 118 nemocensky pojištěných osob, z toho polovina žen. Počet nemocensky pojištěných osob se meziročně zvýšil o 1,7 %. Počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti meziročně vzrostl o 5,3 % na 82 678 událostí. Nejčastější příčinou byla nemoc (72,6 tis. případů, tj. 87,8 % z celku). Pro pracovní úraz bylo hlášeno 2,4 tis. případů (tj. 2,9 %) a pro ostatní úraz zbývajících 7,7 tis. případů (9,3 %).

Průměrná délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti činila v kraji 47,2 kalendářních dnů a ve srovnání s republikovou hodnotou byla o 4,6 dne delší. Mezi 14 kraji ČR byla třetí nejvyšší. Delší průměrná doba dočasné pracovní neschopnosti byla pouze v krajích Moravskoslezském (48,8 dnů) a Zlínském (50,3 dnů).

Nejkratší dobu trvání pracovní neschopnosti mají případy pracovní neschopnosti pro nemoc (46,1), naopak nejdelší průměrnou dobu léčení mají případy pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy (54,8).

Výdaje na dávky nemocenského pojištění nadále rostou.

Na dávkách nemocenského pojištění bylo v roce 2017 v kraji vyplaceno 1,40 mld. korun, což bylo o 7,1 % více ve srovnání s předchozím rokem. Z celkové částky bylo na nemocenském vyplaceno 991,1 mil. Kč, peněžitá pomoc v mateřství činila 335,5 mil. Kč, na ošetrovném bylo vyplaceno celkem 71,7 mil. Kč a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství byl 234 tis. Kč.

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Olomouckém kraji se podílely 4,9 % na celkovém úhrnu těchto dávek v ČR.

Sociální služby

Systém státní sociální podpory je upraven zákonem o státní sociální podpoře. Podle tohoto zákona se poskytují následující dávky: přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné a pohřebné. V roce 2017 dosáhl počet vyplacených dávek státní sociální podpory v Olomouckém kraji 643,2 tis., z toho 44,0 % připadlo na přídavky na dítě. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory dlouhodobě klesá. Meziročně se snížil o 8,1 %, u přídavků na dítě dokonce o 14,4 %. Dále bylo v kraji vyplaceno 22,5 tis. dávek péčovské péče.

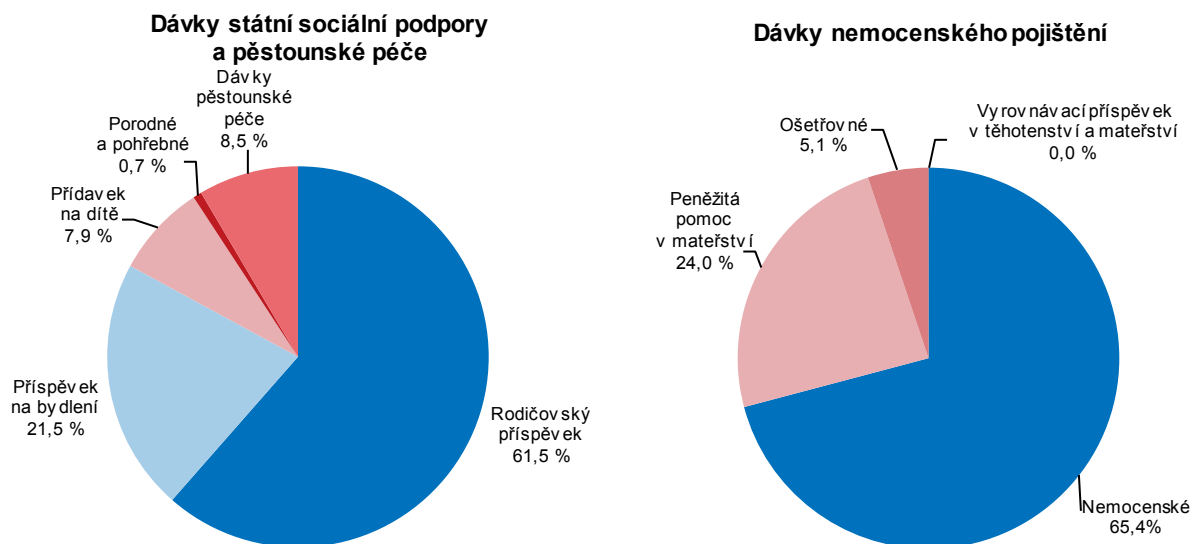
Výdaje na dávky státní sociální podpory se snižují.

Celkové výdaje na dávky státní sociální podpory se v roce 2017 vyšplhaly na hodnotu 2,17 mld. Kč, z toho 171 mil. Kč připadlo na přídavky na dítě. Oproti předchozímu roku se jejich objem snížil o 1,7 %, u přídavků na dítě dokonce o 14,3 %. Na celkových výdajích ČR se Olomoucký kraj podílel 5,8 %. Hodnota vyplacených dávek péčovské péče, které zahrnují mj. příspěvek na úhradu potřeb dítěte i odměnu péčovce, dosáhla v kraji 184,5 tis. Kč.

V přepočtu na 1 obyvatele kraje bylo na dávkách státní sociální podpory vyplaceno 3 433 Kč. Nejvyšší hodnotu dávek v přepočtu na 1 obyvatele měli obyvatelé Ústeckého kraje (4 273 Kč) a Moravskoslezského (4 267 Kč), nejnižší pak lidé z kraje Plzeňského (2 943 Kč).

Graf 2.14 Výdaje na dávky státní sociální podpory a nemocenského pojištění v Olomouckém kraji v roce 2017

Pramen: MPSV

Zařízení sociální péče upravuje zákon o sociálních službách. Pro seniory existuje různorodá nabídka sociálních služeb. Mezi nejčastěji nabízené pobytové služby seniorům patří zejména domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy s pečovatelskou službou.

V kraji funguje 35 domovů pro seniory s kapacitou 2 698 lůžek.

V Olomouckém kraji bylo provozováno 35 domovů pro seniory s kapacitou 2 698 lůžek. Meziročně se počet lůžek v domovech pro seniory zvýšil o 24 lůžek, tj. o 0,9 %. Průměrný počet lůžek na jedno zařízení dosahoval v kraji hodnoty 77,1 a řadil se tak

v mezikrajském srovnání na 6 nejvyšší místo. Počet lůžek na jedno zařízení pro seniory byl nad celorepublikovým průměrem (71,4 lůžek na 1 zařízení).

Další službou sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem domov se zvláštním režimem poskytující služby osobám trpícím duševní nemocí, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence.

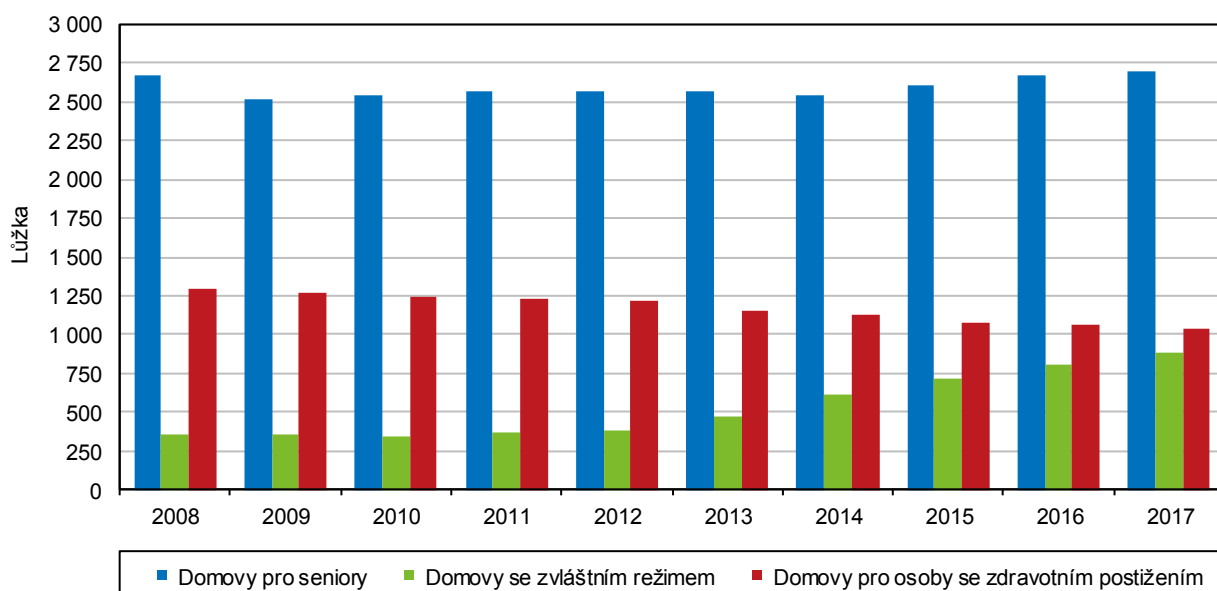
V roce 2017 bylo v Olomouckém kraji 17 takovýchto zařízení s kapacitou 883 lůžek. V dlouhodobém pohledu došlo k jejich výraznému navýšení z 9 zařízení v roce 2008 na zmíněných 17 zařízení v roce 2017. Průměrná kapacita lůžek v těchto zařízeních činila 51,9 lůžek na jedno zařízení a řadila kraj na 6. nejnižší pozici v mezikrajském srovnání.

Nejvyšší počet lůžek na 1 domov pro osoby se zdravotním postižením v ČR.

Dalším zařízením sociální péče pro osoby se sníženou soběstačností vyžadující pravidelnou a komplexní péči, je domov pro osoby se zdravotním postižením. V Olomouckém kraji se nalézá 10 těchto zařízení s kapacitou 1 041 lůžek. Průměrná lůžková kapacita na jedno zařízení byla nejvyšší mezi kraji ČR a činila 104,1 lůžek (průměr ČR je 60,0 lůžek na 1 zařízení).

Graf 2.15 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Olomouckém kraji

Pramen: MPSV

Počet příjemců starobního důchodu sólo roste.

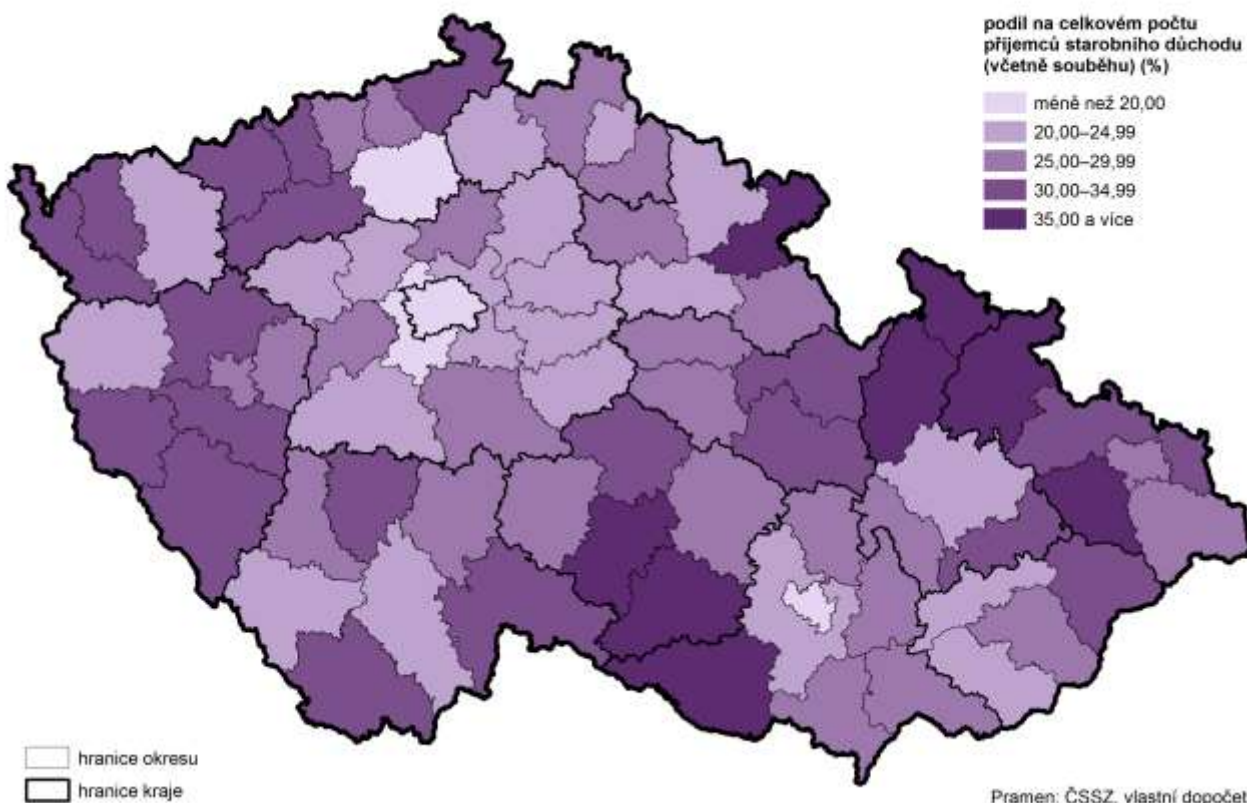
Na konci roku 2017 bylo v Olomouckém kraji celkem 148,9 tis. příjemců starobního důchodu (včetně souběhu s vdovským a vdoveckým důchodem, podle metodiky MPSV ČR bez poměrného starobního důchodu). Z celkového počtu důchodců bylo 57,1 tis. mužů a 91,7 tis. žen. Příjemci starobních důchodů sólo představovali 74,3 % z příjemců starobních důchodů celkem (vč. souběhu). Oproti roku 2012 se počet starobních důchodců sólo zvýšil o 3,6 %. Předčasný starobní důchod vč. souběhu pobíralo v roce 2017 celkem 43,4 tis. osob. Oproti roku 2012 jejich počet vzrostl o 19,8 %.

Ženy měly v průměru o 16,7 % nižší důchod.

Výše průměrného důchodu sólo (bez souběhu) v roce 2017 činila 11 504 Kč. Muži pobírali v průměru 12 644 korun, ženy o 2 132 korun méně (10 512 Kč). Ve sledovaném období 2012 až 2017 se důchod zvýšil o 1 039 Kč, tj. o 9,9 %. U mužů byl nárůst o 1 097 Kč, tj. 9,5 %, ženám vzrostly důchody o 947 Kč, tj. 9,9 %.

Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2017

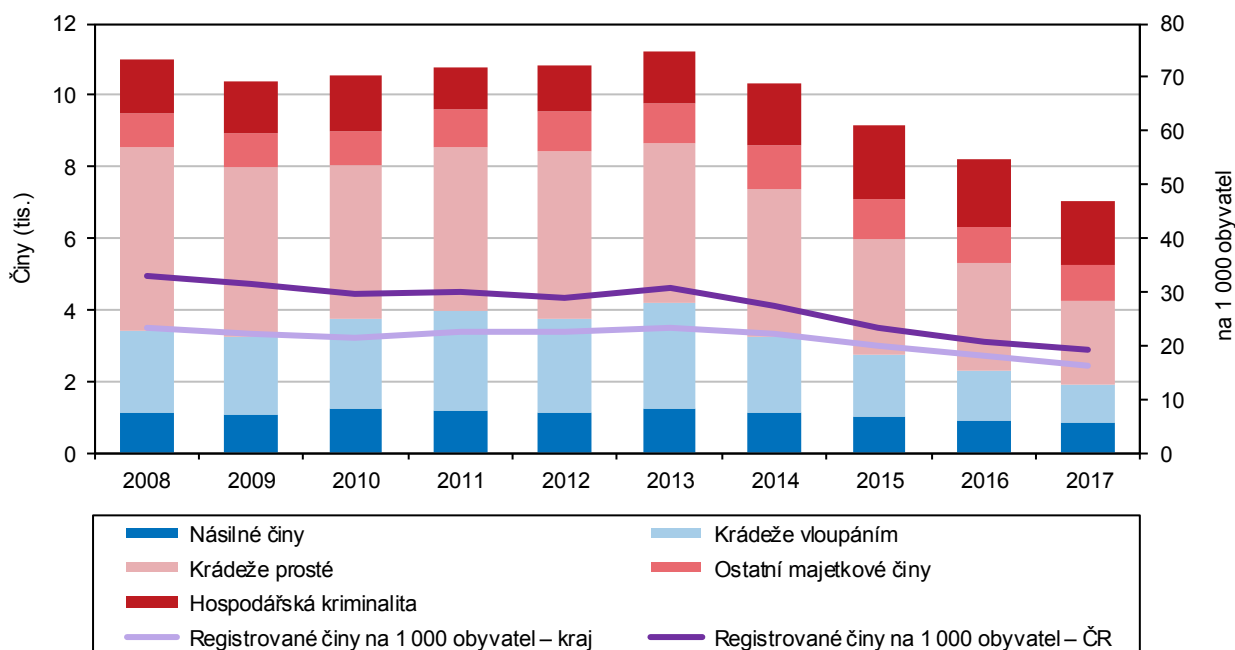
Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet trestných činů se meziročně snížil.

V roce 2017 bylo v Olomouckém kraji zjištěno 10 246 trestných činů. Meziročně se jejich počet snížil o 11,7 %.

Graf 2.16 Registrované trestné činy v Olomouckém kraji a ČR

Pramen: Policejní prezidium ČR

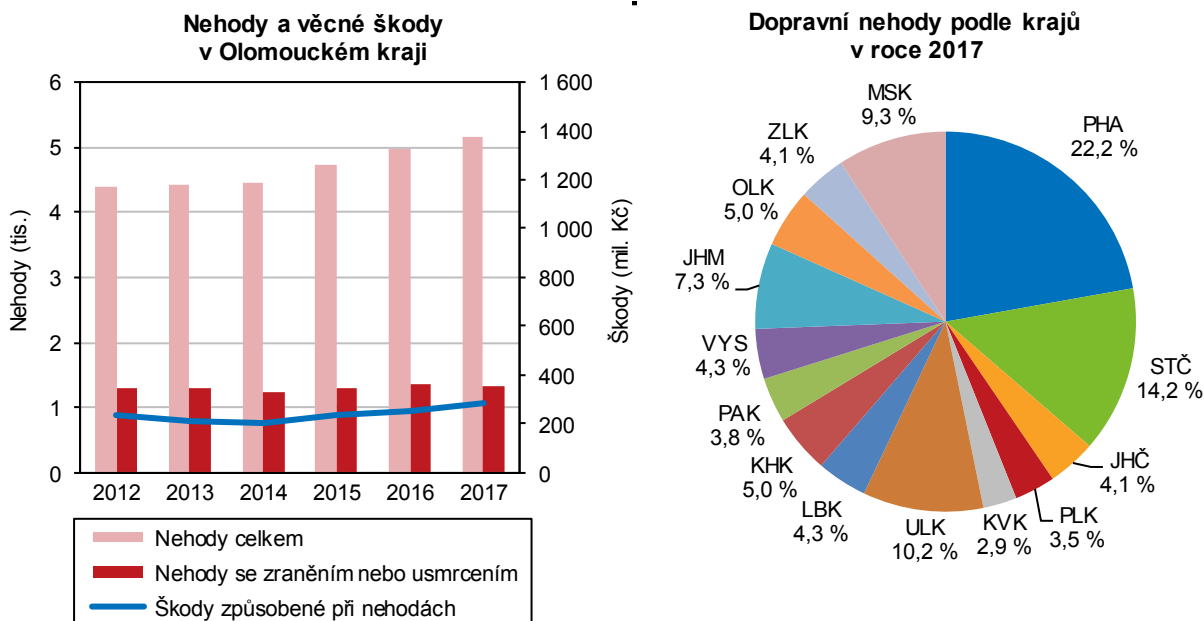

K meziročnímu poklesu došlo ve všech okresech s výjimkou Prostějova, ve kterém došlo k mírnému nárůstu (meziroční zvýšení o 10 trestných činů). Nejnižší kriminalitu v relativním vyjádření měl okres Šumperk, ve kterém připadlo na 1 000 obyvatel středního stavu 14,2 trestných činů, nejvyšší okres Olomouc (17,7).

Kriminalita v Olomouckém kraji tvořila 5,1 % z celkového počtu trestných činů v ČR a v rámci mezikrajského srovnání byla její hodnota šestá nejvyšší. Nejvíce zjištěných trestných činů evidovalo Hlavní město Praha (50 726 činů), nejméně uvedl kraj Karlovarský (5 084 činů).

Graf 2.17 Dopravní nehody

Pramen: Policejní prezidium ČR

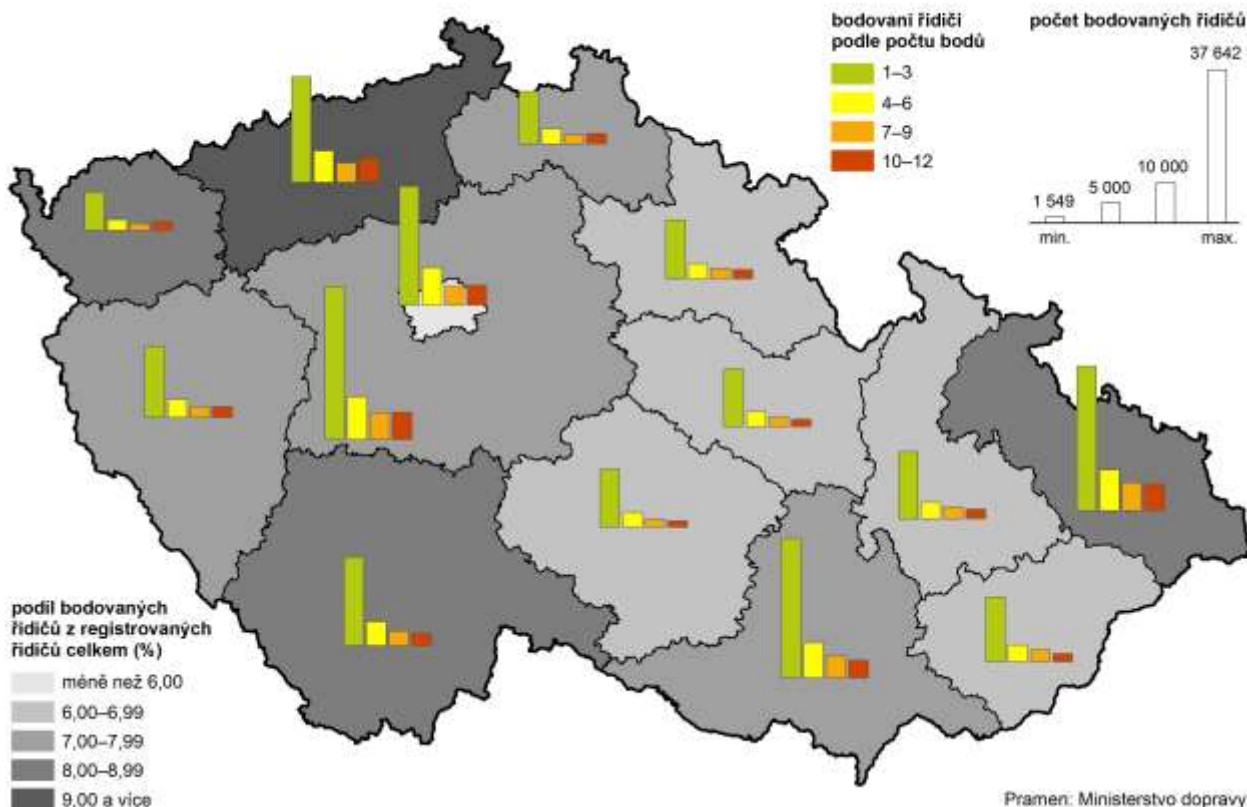
Nehodovost se každoročně zvyšuje.

Na silnicích v kraji došlo v roce 2017 k 5 161 dopravním nehodám. Usmrceno při nich bylo 24 osob, těžce zraněno bylo 109 osob a lehce zraněných bylo 1 524 osob. Věcná škoda přesáhla 285 milionů korun. Nehodovost se na olomouckých silnicích od roku 2010 neustále zvyšovala. Zatímco meziročně se počet dopravních nehod zvýšil o 3,7 %, od roku 2010 se jednalo o zvýšení o 24,8 %.

V relativním vyjádření nehodovosti na 1 000 obyvatel středního stavu obsadil Olomoucký kraj v rámci celorepublikového srovnání s hodnotou 8,2 osmou nejvyšší pozici. Nejvyšší nehodovost byla zaznamenána v Hlavním městě Praze (17,9 dopravních nehod na 1 000 osob), nejnižší v kraji Plzeňském (6,2).

Bodové hodnocení řidičů v krajích k 31. 12. 2017

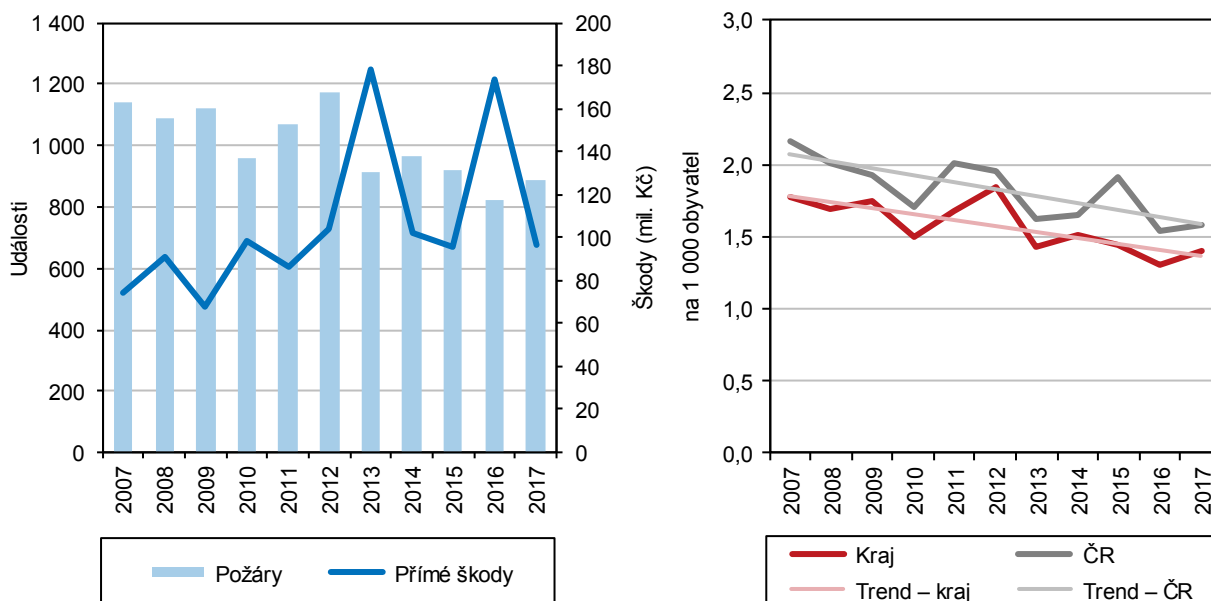

Druhý nejnižší počet požárů v posledních 20 letech.

V roce 2017 vzniklo na území Olomouckého kraje 889 požárů. Proti předchozímu roku se jejich počet zvýšil o 7,9 %. Za posledních 20 let je to druhý nejnižší počet požárů v daném roce.

Graf 2.18 Požáry v Olomouckém kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

Z meziokresního pohledu vzniklo nejvíce požárů na území okresu Olomouc (302 požárů), což představovalo 34,0 % všech požárů v kraji. Naopak nejméně požárů vykázal okres Jeseník (70 požárů, 7,9 % všech požárů v kraji).

Přímá škoda způsobená při požárech se v roce 2017 vyšplhala na hodnotu 96,9 mil. Kč a oproti předchozímu roku byla nižší o 44,2 %. Hodnota uchráněného majetku při požárech dosáhla v roce 2017 celkem 438,0 mil. Kč a 4,5krát převyšovala vzniklou škodu.

V roce 2017 při požárech v kraji zemřely dvě osoby a dalších 65 osob bylo zraněno. Počet zraněných byl nejvyšší za posledních 20 let.

3. Ekonomický vývoj

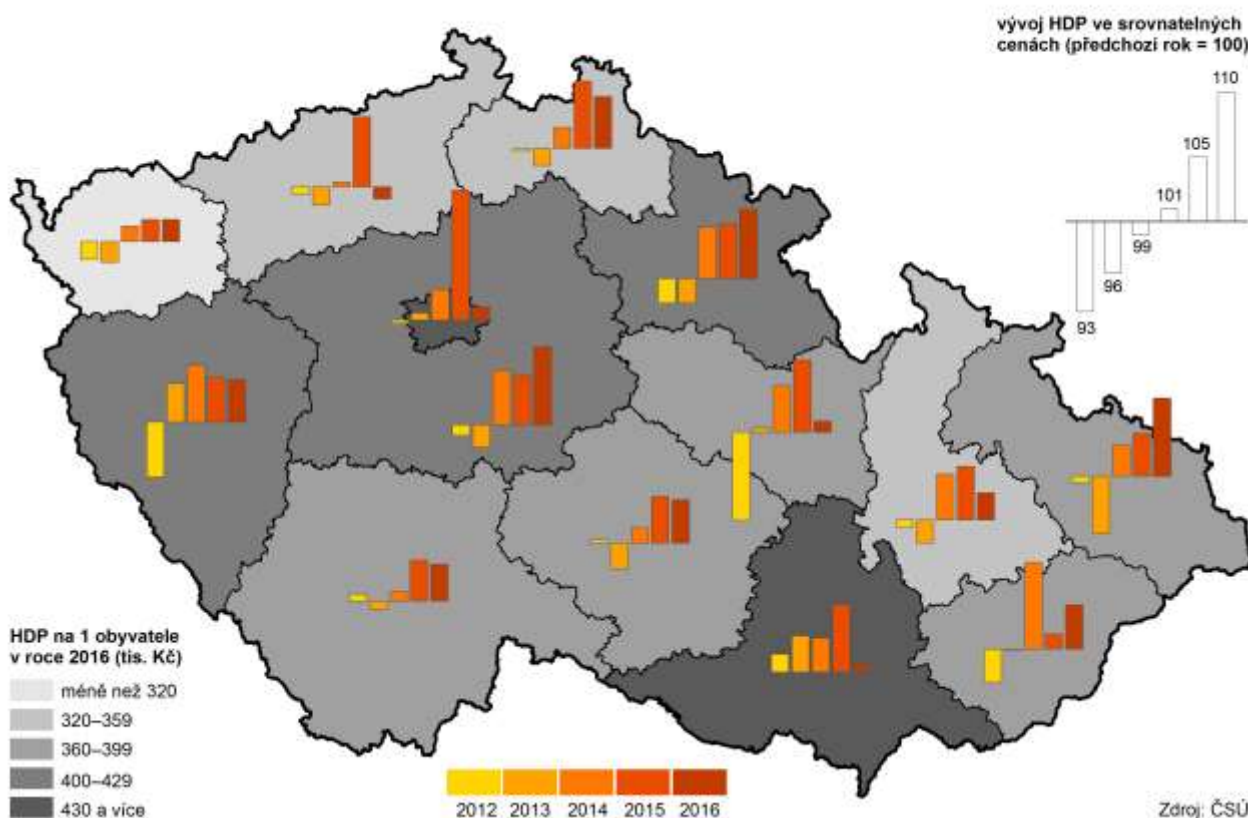
Makroekonomický rámec

Ekonomickou výkonnost menších územních celků lze měřit různými nástroji. Jedním ze základních ukazatelů využitelným i pro mezinárodní srovnání je hrubý domácí produkt (HDP). Ten zachycuje hodnotu produkováných statků a služeb na sledovaném území. Hrubý domácí produkt za regiony soudržnosti (NUTS2) a kraje (NUTS3) představuje klíčový výstup regionálních účtů, které jsou regionální specifikací účtů národních. Z dlouhodobého pohledu kopíroval regionální HDP Olomouckého kraje základní trendy ekonomického vývoje České republiky.

Ekonomický vývoj kraje byl od roku 2001 kladný až do závěru roku 2008.

Od roku 2001 se objemové indexy HDP zvyšovaly jak v kraji, tak v ČR, a to nepřetržitě až do roku 2008. V letech 2001 a 2002 bylo sledované tempo růstu v kraji nižší a pod republikovým průměrem. Následovalo období hospodářského rozmachu, kdy objemové indexy HDP rostly výrazně. V letech 2003 a 2004 bylo sledované zvýšení v Olomouckém kraji dokonce vyšší než průměrný růst za celou ČR. V dalším období se již pořadí opět obrátilo a v letech 2005–2007 byl ekonomický vývoj Olomouckého kraje pomalejší než průměrný vývoj celorepublikový. Následující rok lze považovat za přechodový. Ekonomický vývoj Olomouckého kraje i České republiky sice ještě zůstal kladný, avšak v porovnání s předchozím obdobím výrazně zpomalil a především závěr roku 2008 předznamenal blížící se změnu trendu.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2012 až 2016

Po překonání recese dosáhl HDP v Olomouckém kraji v roce 2016 úrovně 219,9 mld. Kč, tj. nejvyšší hodnoty v historii kraje.

Dlouhotrvající růst objemových indexů HDP v letech 2001–2008 vystřídal výrazný meziroční pokles v roce 2009. V Olomouckém kraji došlo ke snížení o 4,3 %, v ČR dokonce o 4,8 %. Meziroční pokles objemových indexů HDP byl v tomto krizovém roce charakteristický pro všech 14 krajů České republiky. Následující dvouleté období křehkého hospodářského růstu bylo vystřídáno dvěma roky s pozvolným

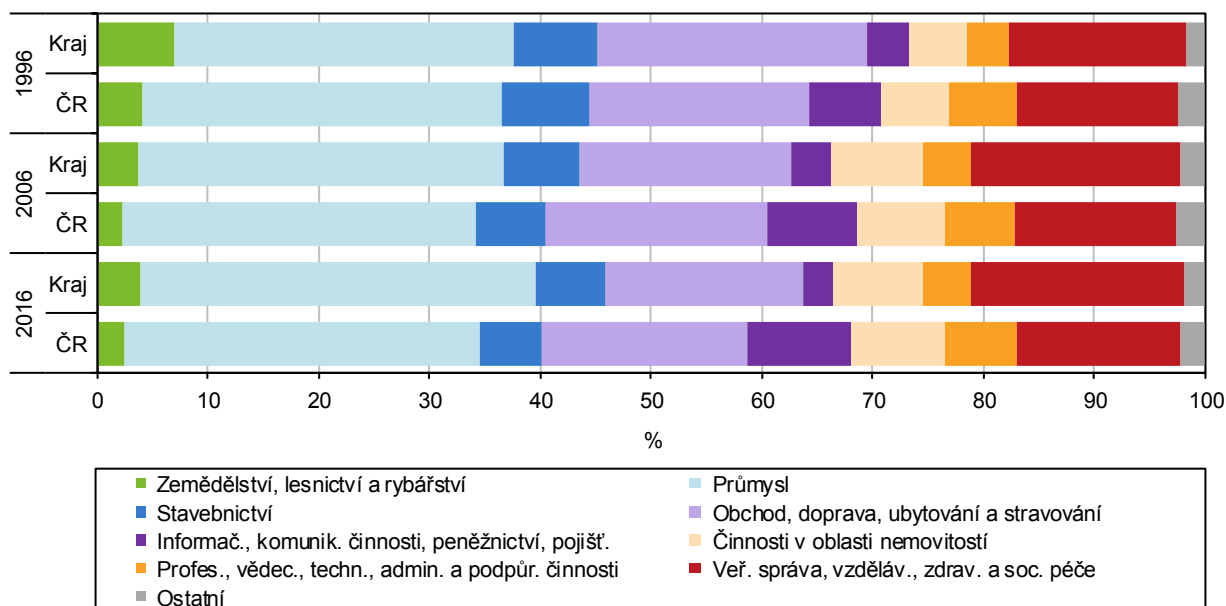
poklesem. Teprve razantní nárůst krajského HDP v roce 2014 znamenal definitivní ukončení období recese s tím, že hladina objemového indexu HDP byla v roce 2014 zřetelně vyšší než v roce 2008. V roce 2015 došlo k dalšímu meziročnímu navýšení o 4,0 % a v roce 2016 o 2,0 %. Podle předběžných údajů z roku 2016 dosáhl HDP v Olomouckém kraji úrovně 219,9 mld. Kč (v běžných cenách). Na tvorbě hrubého domácího produktu ČR se Olomoucký kraj podílel 4,6 %, což bylo o 0,3 procentního bodu méně než v roce 2001 (4,9 %).

V mezinárodním přepočtu HDP na 1 obyvatele dosáhl Olomoucký kraj 67,5 % průměru Evropské unie.

V přepočtu na 1 obyvatele dosáhl v roce 2016 hrubý domácí produkt v Olomouckém kraji 346,8 tisíc Kč. Jeho výše byla na úrovni 76,8 % průměru ČR (451,8 tisíc Kč/obyv.). Vzhledem k tomu, že čtvrtina HDP byla vytvořena v Hl. m. Praze, dochází k významnému ovlivnění průměrné hodnoty za celou ČR. Při srovnání průměrného HDP mimopražských krajů dosáhl Olomoucký kraj v přepočtu HDP na 1 obyvatele úrovně 90,0 %. Přepočtená výše HDP v Olomouckém kraji byla po kraji Karlovarském a Ústeckém třetí nejnižší v ČR. V mezinárodním přepočtu HDP na 1 obyvatele v PPS (tj. ve standardu kupní síly) dosáhl Olomoucký kraj 67,5 % průměru Evropské unie (EU 28). Z pohledu vývoje HDP ve srovnatelných cenách byl HDP v Olomouckém kraji v roce 2016 na úrovni 144,6 % HDP v Olomouckém kraji v roce 2000.

Graf 3.1 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Olomouckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

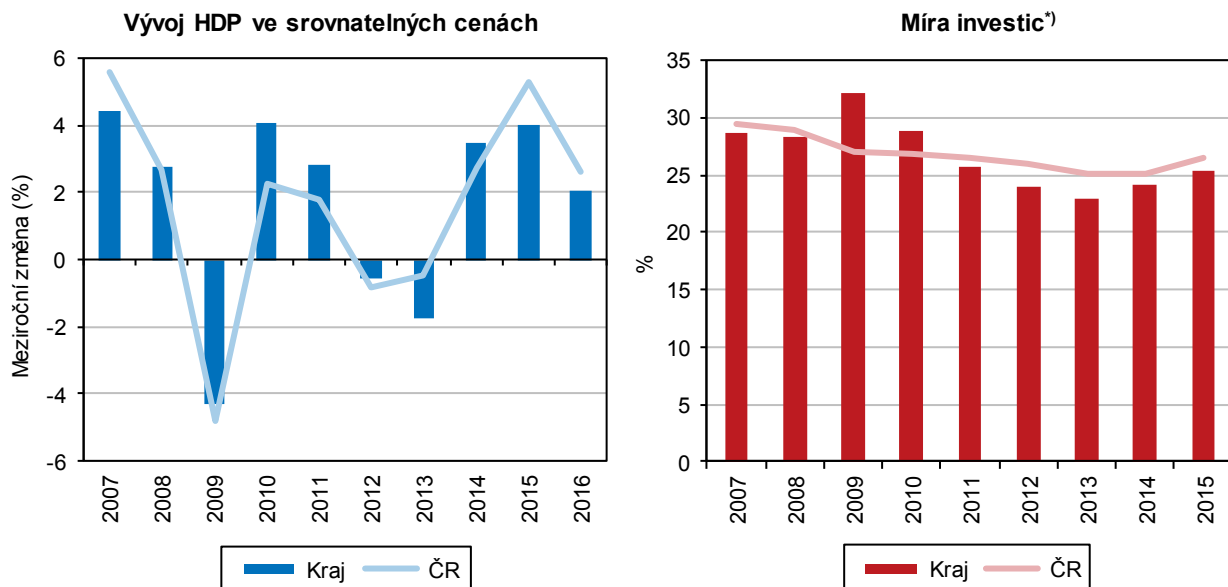
V Olomouckém kraji bylo vytvořeno 4,6 % z hrubé přidané hodnoty v ČR.

Pro zjištění podílu jednotlivých odvětví na tvorbě HDP se využívá ukazatel hrubé přidané hodnoty (HPH), který představuje HDP bez daní a dotací na produkty. V Olomouckém kraji je oproti hodnotám za celou ČR tradičně vyšší zastoupení primárního a sekundárního sektoru. Podle předběžných údajů roku 2016 tvořil podíl zemědělství, lesnictví a rybářství 3,9 % (v ČR pouze 2,5 %) a podíl průmyslu a stavebnictví 41,9 % (v ČR pouze 37,6 %). Podíl terciárního sektoru v Olomouckém kraji činil 54,2 % a výrazně zaostával za celorepublikovým průměrem (59,9 %). Celková hrubá přidaná hodnota v Olomouckém kraji dosáhla v roce 2016 úrovně 197,7 mld. Kč. Meziročně vzrostla o 3,4 % na nejvyšší hodnotu v historii kraje.

Graf 3.2 Hrubý domácí produkt a míra investic v Olomouckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

^{*)} podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu

Míra investic v Olomouckém kraji zůstala pod průměrem ČR.

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) dosáhla v roce 2015 hladiny 53,8 mld. Kč a byla nejvyšší za posledních 6 sledovaných let. Meziroční růst činil 9,6 %. Investiční aktivita vyjádřená tvorbou hrubého fixního kapitálu se v kraji zvýšila podruhé za sebou a překonala předchozí čtyřleté období postupných poklesů. Na celkové republikové tvorbě hrubého fixního kapitálu se Olomoucký kraj v roce 2015 podílel 4,4 %. Po přepočtu na 1 obyvatele (84 668 Kč) se kraj nacházel na úrovni 73,4 % republikového průměru. Pod republikovým průměrem se umístilo 13 ze 14 krajů ČR. Výjimku tvořila Praha, kde byla zjištěna nejvyšší THFK na 1 obyvatele (271 214 Kč). Hodnota Olomouckého kraje byla v mezikrajském pohledu třetí nejnížší. Podíl THFK v běžných cenách na úhrnu HDP v roce 2015 dosáhl 25,3 %. Tato míra investic byla v letech 2009 a 2010 vyšší než republikový průměr, od roku 2011 již průměru nedosáhla.

Místní rozpočty

V roce 2017 byly zjištěny nejvyšší příjmy i výdaje místních rozpočtů v Olomouckém kraji.

V roce 2017 činily příjmy kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí v Olomouckém kraji po konsolidaci 27,0 mld. Kč (meziročně o 7,8 % více). Konsolidované výdaje dosáhly úrovně 26,2 mld. Kč (meziročně o 15,6 % více). V obou případech se jednalo o dosud nejvyšší absolutní hodnoty. Saldo příjmů a výdajů zůstalo popáté v řadě kladné a činilo 844 mil. Kč. Ačkoliv se meziročně téměř o dvě třetiny snížilo, bylo druhé nejvyšší od roku 2007.

Na celkových příjmech 27,0 mld. Kč se podílely daňové příjmy z 52,5 % a přijaté transfery z 38,7 %.

Největší část všech příjmů tvoří příjmy daňové. V roce 2017 činily daňové příjmy kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí v Olomouckém kraji 14,2 mld. Kč, tj. 52,5 % z celku. Z absolutního i relativního pohledu se jednalo o nejvyšší hodnoty od roku 2007. Zjištěný podíl daňových příjmů v Olomouckém kraji byl v mezikrajském srovnání v roce 2017 čtvrtý nejnížší. Zcela nejvyšší podíl náležel Praze (70,8 %), naopak nejnížší byl v kraji Zlínském (51,7 %). Druhou největší část příjmů představují přijaté transfery, a to zejména neinvestiční. V roce 2017 tvořily veškeré přijaté transfery v kraji 10,5 mld. Kč, tj. 38,7 % z celku.

Z celkových výdajů 26,2 mld. Kč tvořily běžné výdaje 79,8 % a kapitálové výdaje 20,2 %.

Největší díl všech výdajů připadá na výdaje běžné. V roce 2017 tvořily běžné výdaje kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí v Olomouckém kraji 20,9 mld. Kč, tj. 79,8 % z celku. Zbývajících 5,3 mld. Kč, tj. 20,2 %, připadalo na výdaje kapitálové. Největší část běžných výdajů připadala na neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (11,1 mld. Kč) a na nákup vody, paliv a energie, nákup služeb a ostatní nákupy (4,0 mld. Kč). Na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci připadalo 10,8 % běžných výdajů, tj. 2,2 mld. Kč. V rámci kapitálových výdajů tvoří nejvýznamnější podskupinu investiční nákupy a související výdaje. V roce 2017 tvořily 80,3 % ze všech kapitálových výdajů a činily 4,2 mld. Kč.

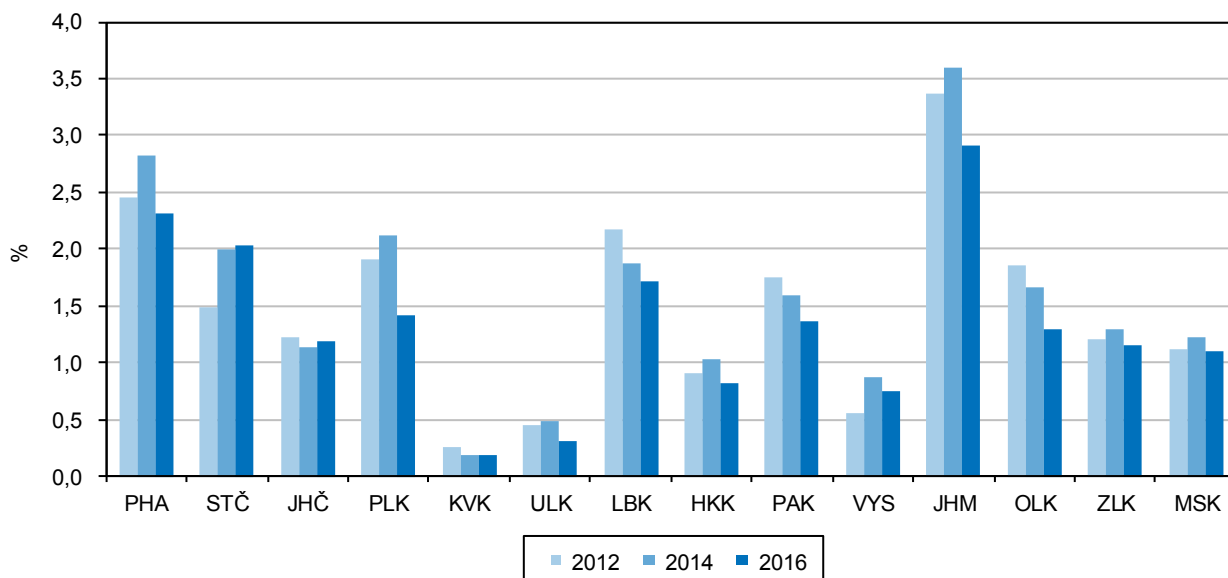
Věda, IT

Výdaje na VaV se v roce 2016 meziročně snížily na 2 833,1 mil. Kč.

Statistickým dotazníkem bylo v roce 2016 osloveno 143 pracovišť výzkumu a vývoje (VaV) se sídlem v Olomouckém kraji. Z uvedeného počtu bylo 122 pracovišť zařazeno do sektoru podnikatelského, 14 pracovišť do sektoru vysokoškolského, 4 pracoviště do sektoru vládního a 3 pracoviště byla soukromá nezisková. V roce 2016 činily výdaje na VaV 2 833,1 mil. Kč a byly o 5,0 % nižší než v roce 2015. Na celkových výdajích na VaV v ČR se v roce 2016 podílely 3,5 %.

Graf 3.3 Podíl výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP v krajích

Zdroj: ČSÚ

V roce 2016 činil podíl výdajů na VaV na HDP v Olomouckém kraji 1,3 %.

Ačkoliv absolutní výdaje na VaV v Olomouckém kraji byly v roce 2016 výrazně vyšší než v období 2005–2011, v porovnání let 2012–2016 byly nejnižší. S ohledem na růstový vývoj HDP se předloňský pokles výdajů na VaV promítl do poklesu podílu výdajů na VaV ve vztahu k HDP. V roce 2016 představovaly výdaje na VaV 1,3 % z krajské hodnoty HDP. Jednalo se o nejnižší podíl za posledních 5 sledovaných let. V mezikrajském pohledu byl nejvyšší podíl výdajů na VaV na regionálním HDP zjištěn v kraji Jihomoravském (2,9 %) a naopak nejnižší v kraji Karlovarském (0,2 %). Celorepublikový průměr činil 1,7 % a byl obdobně jako v Olomouckém kraji nejnižší od roku 2012.

Podíl neinvestičních výdajů na všech výdajích na VaV se zvýšil na 89,5 %.

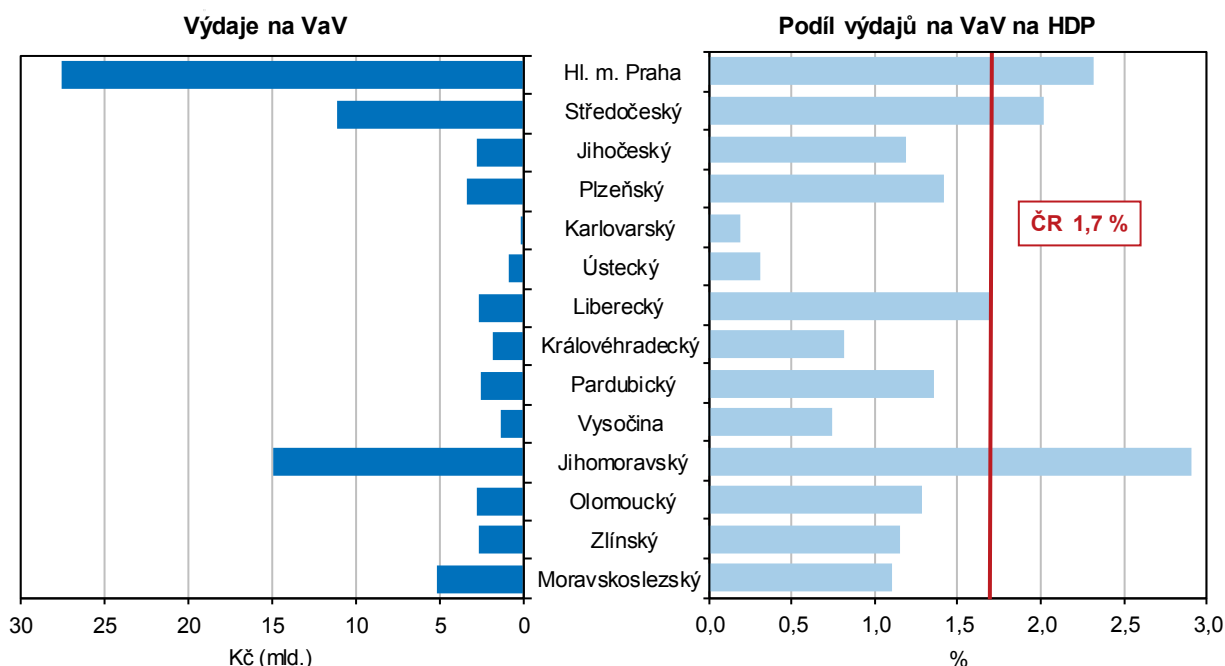
Ze všech výdajů na VaV v Olomouckém kraji připadalo 2 535,8 mil. Kč na výdaje neinvestiční (tj. 89,5 %) a 297,3 mil. Kč na výdaje investiční (10,5 %). V rámci neinvestičních výdajů převažovaly výdaje mzdové (1 502,5 mil. Kč) nad výdaji ostatními (1 033,3 mil. Kč). Investiční výdaje zahrnující pořízení pozemků, staveb,

dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku nezbytného pro potřeby prováděného VaV byly v Olomouckém kraji nejnižší od roku 2011.

Graf 3.4 Výdaje na výzkum a vývoj v krajích v roce 2016

Zdroj: ČSÚ

Téměř 96 % financování VaV pocházelo ze zdrojů podnikatelských a zdrojů veřejných z ČR.

Z hlediska zdrojů financování bylo 48,8 % výdajů na VaV v Olomouckém kraji zajištěno z podnikatelských zdrojů, 47,2 % z veřejných zdrojů z ČR a 2,7 % z vlastních příjmů vysokých škol a soukromého neziskového sektoru. Zbývající část financování pocházela z veřejných zdrojů ze zahraničí. Ve sledovaném období let 2005–2016 byla výše výdajů z podnikatelských zdrojů (1 381,9 mil. Kč) a z veřejných zdrojů (1 336,2 mil. Kč) v roce 2016 absolutně nejvyšší.

V podnikatelském sektoru byly výdaje směřovány na experimentální vývoj, ve vysokoškolském sektoru na základní výzkum.

Více než polovina výdajů byla v roce 2016 vynaložena v podnikatelském sektoru (1 459,8 mil. Kč), ve kterém dominovaly výdaje na experimentální vývoj (70,4 % ze všech výdajů v podnikatelském sektoru). Druhý nejvyšší objem výdajů připadal na vysokoškolská pracoviště (1 334,4 mil. Kč), kde byla využita především v základním výzkumu (80,1 % ze všech výdajů ve vysokoškolském sektoru). Zbývající část výdajů připadala na sektor vládní a soukromý neziskový.

Podíl výzkumných pracovníků činil 59,1 % a podíl techniků 29,5 %.

Přepočtený počet zaměstnanců, kteří se zabývají VaV, vzrostl již posedmé v řadě. Na konci roku 2016 bylo v Olomouckém kraji evidováno 3 419 zaměstnanců VaV (přepočteno na plný úvazek). Od roku 2009 se jejich počet zvýšil o 71,5 %. Mezi zaměstnanci převažovali muži (64,1 %) nad ženami (35,9 %). Nejvíce mužů bylo zaměstnáno v podnikatelském sektoru (1 296 mužů), nejvíce žen ve vysokoškolském sektoru (910 žen). Z celkového přepočteného počtu zaměstnanců VaV v Olomouckém kraji bylo 2 019 výzkumných pracovníků (nejvyšší od roku 2005), 1 010 techniků (druhý nejvyšší od roku 2005) a 390 ostatních pracovníků (nejvyšší od roku 2005).

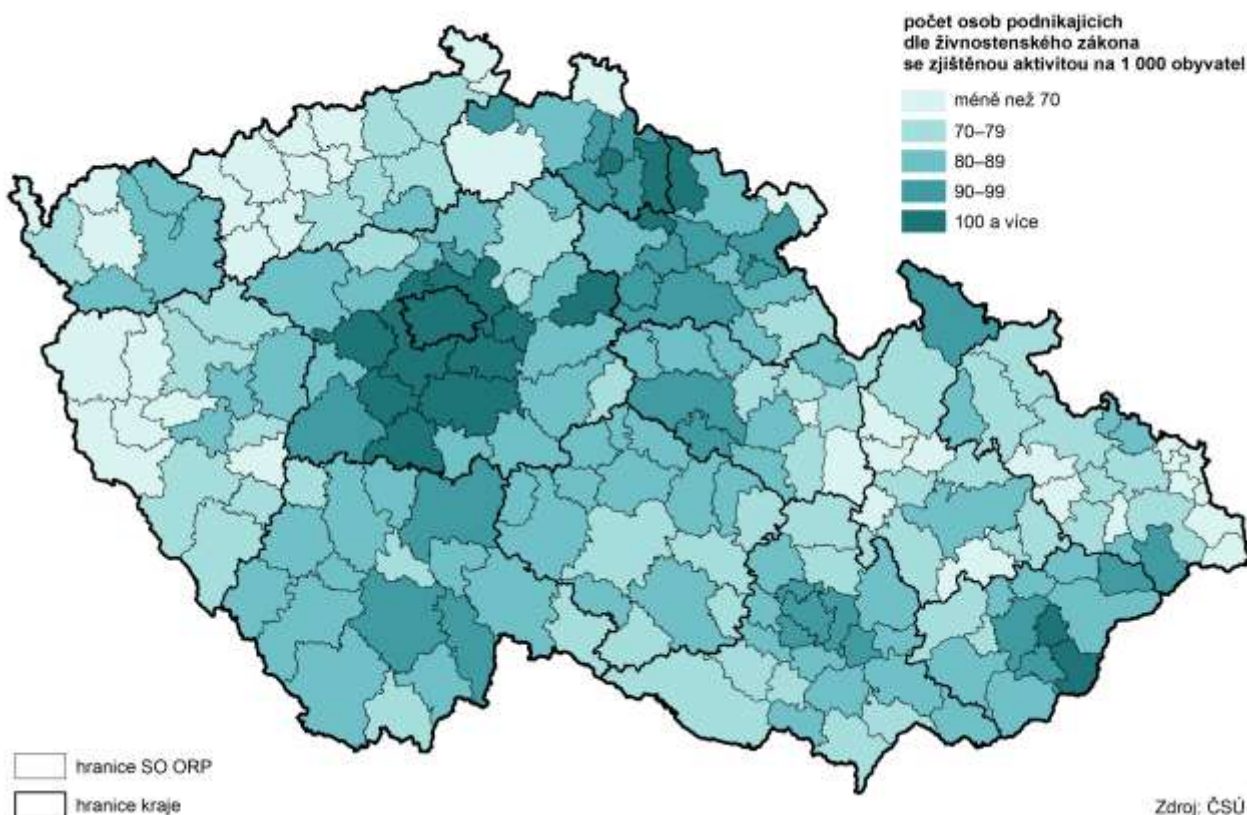
Organizační struktura

Ekonomickou aktivitu vykazovalo 49,9 % subjektů.

K 31. 12. 2017 bylo v Registru ekonomických subjektů Olomouckého kraje evidováno 142 182 ekonomických subjektů, což představovalo 5,0 % všech

evidovaných subjektů v ČR. Meziročně se jejich počet zvýšil o 1 447 subjektů (tj. o 1,0 %). Ekonomická aktivita byla zjištěna u necelé poloviny subjektů (70 899 subjektů, 49,9 %).

Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2017

V registru bylo na konci roku 2017 evidováno 112 714 fyzických osob, což představovalo 79,3 % z celkového počtu ekonomických subjektů. V případě zbylých 29 468 subjektů se jednalo o osoby právnické, které tvořily jen 20,7 % celkového počtu subjektů v kraji.

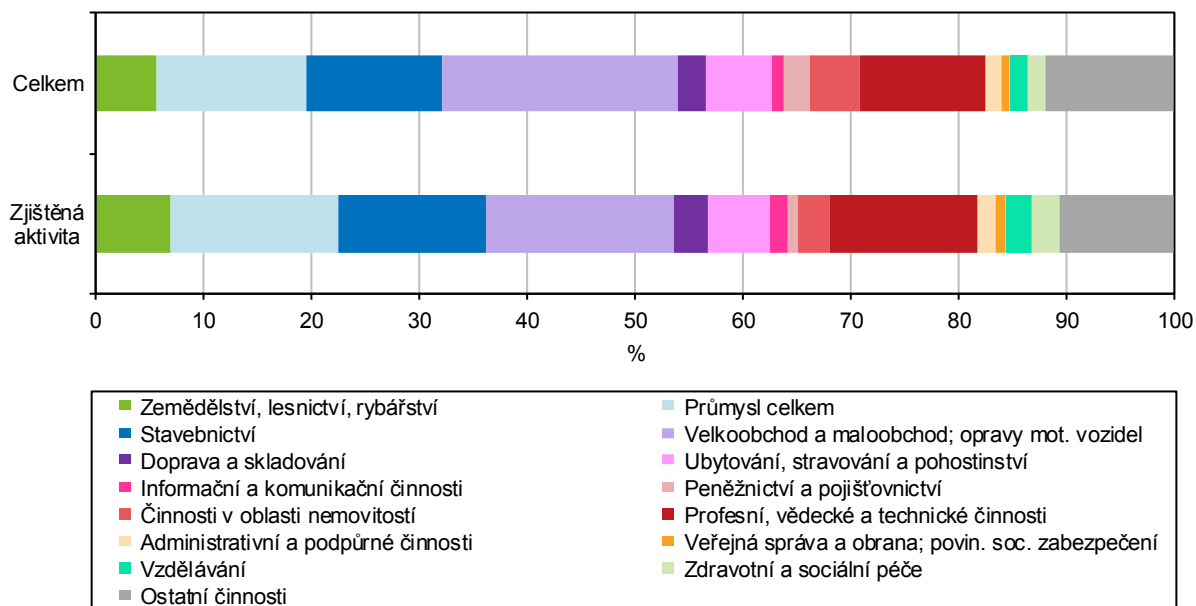
Nejvíce subjektů působilo v oblasti velkoobchodu a maloobchodu.

Podle struktury CZ-NACE působilo nejvíce subjektů v oblasti velkoobchodu a maloobchodu vč. oprav a údržby motorových vozidel (20,9 % z celkového počtu ekonomických subjektů). K dalším nejčetnějším odvětvím patřilo stavebnictví (12,3 %) a zpracovatelský průmysl (12,2 %).

U 59,1 % subjektů nebyla v Registru ekonomických subjektů uvedena kategorie počtu zaměstnanců a 30,6 % subjektů nemělo zaměstnance. V kraji bylo nejvíce mikropodniků (subjekty do 10 zaměstnanců). Jejich počet v roce 2017 překročil desetitisícovou hranici a na celkovém počtu subjektů se podílely 8,1 %. Malých podniků s 10 až 49 zaměstnanci bylo 1,7 %, středních podniků s 50 až 249 zaměstnanci bylo 583 (0,4 %) a velkých podniků s více než 250 zaměstnanci se sídlem v kraji bylo 106.

Graf 3.5 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Olomouckém kraji k 31. 12. 2017 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

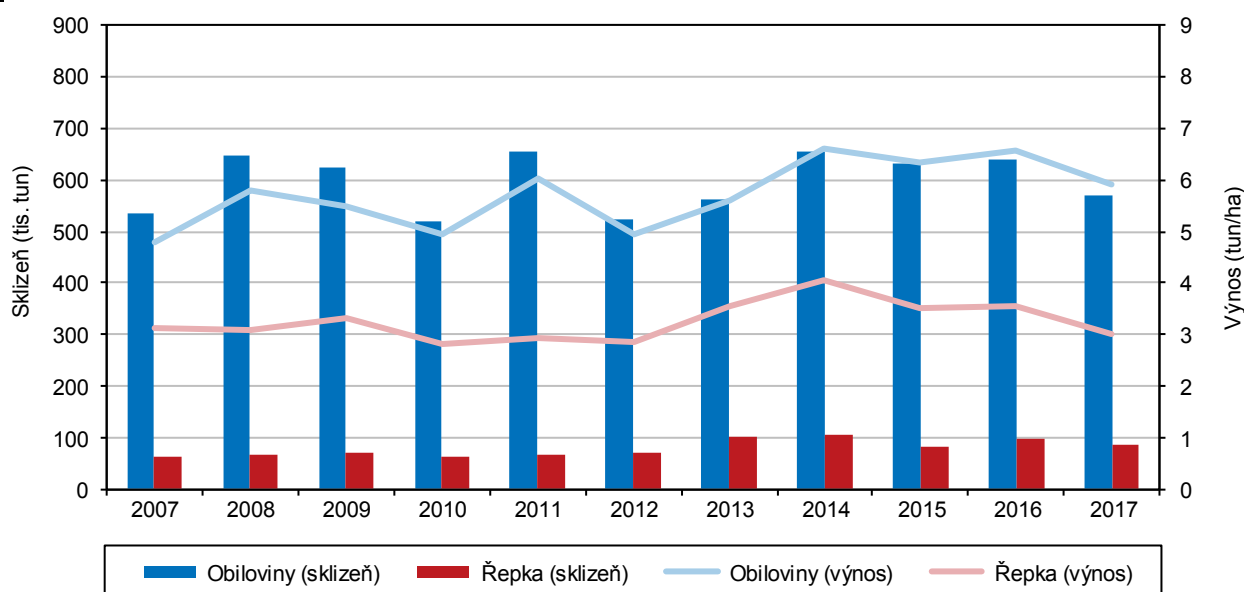
Zemědělství

Rostlinná produkce se zvýšila, živočišná poklesla.

Zemědělská produkce vyjádřená souhrnným zemědělským účtem dosáhla v roce 2016 hodnoty 8,9 mld. Kč (v běžných cenách, údaje za rok 2016 jsou semidefinitivní). Meziročně došlo ke zvýšení o 1,9 %. K nárůstu došlo pouze u rostlinné produkce (6,3 %), živočišná produkce se snížila o 7,6 %. Na celkové zemědělské produkci v ČR se Olomoucký kraj podílel 6,7 %, což představovalo osmý nejvyšší podíl mezi kraji. Podíl rostlinné produkce na celkové zemědělské produkci představoval 67,9 %, živočišná produkce se na celkové zemědělské produkci podílela 28,4 %.

Graf 3.6 Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a řepky v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Téměř 72 % obhospodařované zemědělské půdy připadá na půdu ornou.

V Olomouckém kraji bylo v roce 2017 obhospodařováno 246 049 ha zemědělské půdy, z toho 71,7 % připadlo na půdu ornou. Z dlouhodobého hlediska je patrný pokles výměry orné půdy. Největší část obhospodařované půdy zaujímají obiloviny.

Sklizeň obilovin se podílela na celkové sklizni v ČR 7,6 %.

V roce 2017 bylo v Olomouckém kraji sklizeno 568,9 tis. tun obilovin, což znamenalo meziroční pokles o 11,1 %. Na nižší sklizni se podílel menší měrou pokles sklizňových ploch (z 198,8 tis. ha na 193,9 tis. ha), větší část propadu sklizně připadla na pokles hektarových výnosů (z 6,58 t/ha na 5,91 t/ha). Sklizeň obilovin v kraji se podílela na celkové sklizni v ČR 7,6 %.

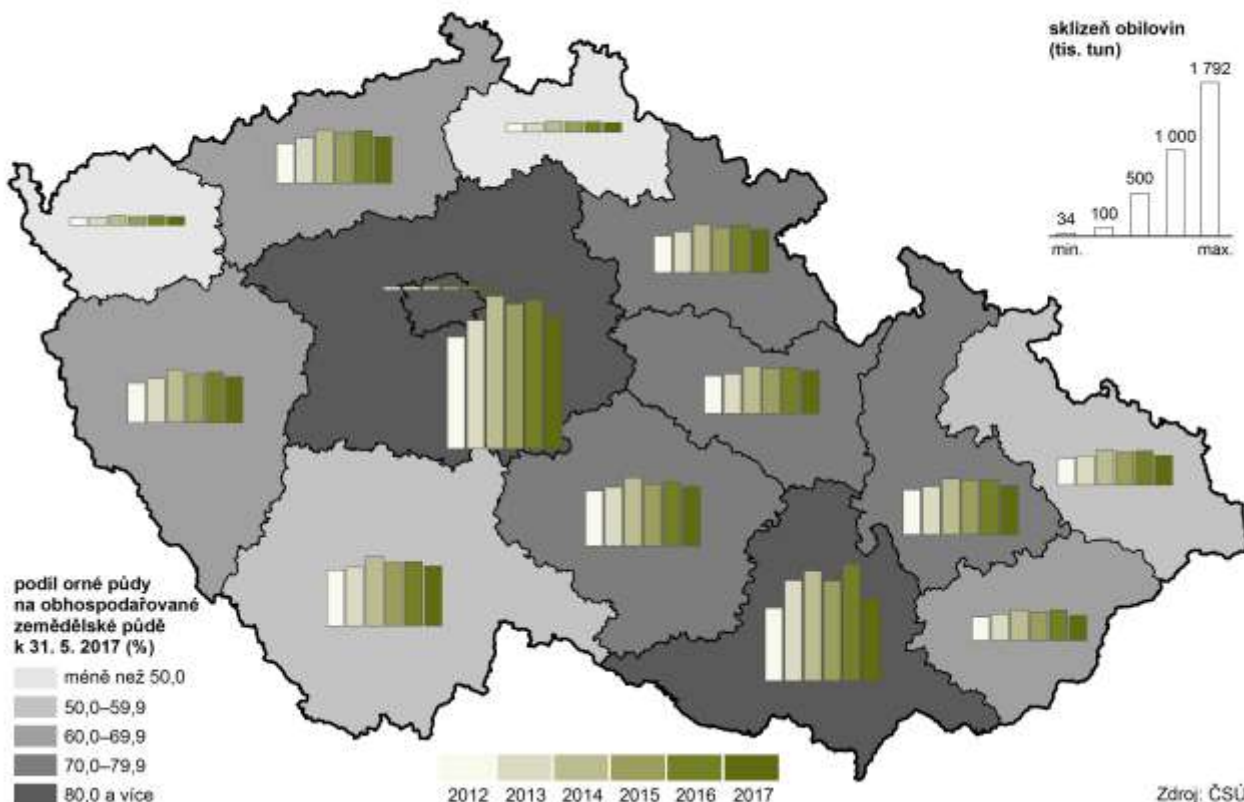
Sklizeň cukrovky technické představovala téměř pětinu ze sklizně ČR.

Mezi okopaninami má v kraji dominantní postavení cukrovka technická. V roce 2017 byla cukrovka oseta na ploše 12,4 tis. ha (osevní plocha se meziročně zvýšila o více než tisíc hektarů). Ve stejném roce bylo v kraji sklizeno 836,3 tun cukrovky, což představovalo téměř pětinu sklizně v rámci celé ČR a meziroční nárůst o 7,3 %. I přes větší osevní plochu byly průměrné hektarové výnosy ve srovnání s předchozím rokem nižší. Klesly z 68,78 t/ha na 67,44 t/ha.

Větší plocha byla oseta i řepkou. V roce 2017 byla pěstována na 28,3 tis. ha. Průměrné hektarové výnosy byly stejně jako u cukrovky meziročně nižší (z 3,57 t/ha na 3,01 t/ha). Celková sklizeň byla o 12,4 % nižší a činila 85,2 tis. tun.

Olomoucký kraj s kraji Středočeským, Ústeckým a Libereckým patří mezi kraje, ve kterých se pěstuje chmel. V roce 2017 byl chmel v Olomouckém kraji vysázen na 600 ha. Sklizeno bylo celkem 864 tun chmele při průměrném výnosu 1,44 t/ha. Produkce chmele v kraji tvořila 12,7 % celkové produkce v ČR.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2012 až 2017

Nadále pokračuje pokles stavu prasat.

Dle soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2017 se v kraji stavy skotu meziročně zvýšily o 1 899 kusů, tj. o 2,0 %. Stav prasat se snížil o 9 162 kusů (10,0 %), snížení o 16 tis. kusů bylo zaznamenáno i u drůbeže (2,8 %). V kraji bylo vyrobeno 10,9 tis. tun živé hmotnosti (t ž. hm.) jatečného skotu (meziroční pokles o 10,5 %), 15,3 tis. t ž. hm. jatečných prasat (-14,4 %) a 5,0 tis. t ž. hm. jatečné drůbeže (+14,4 %).

Zvýšila se výroba mléka i průměrná dojivost.

Výroba mléka se v Olomouckém kraji meziročně zvýšila o 14,4 mil. litrů na 202,3 mil. litrů. Se zvýšenou produkcí mléka se zvýšila i průměrná dojivost z 8 129,7 litrů v roce 2016 na 8 357,0 litrů v roce 2017. Z dlouhodobého pohledu má průměrná dojivost rostoucí tendenci. Průměrná snáška vajec na jednu nosnici činila 296 vajec a ve srovnání s republikovým průměrem byla o 13 vajec nižší. Snáška konzumních vajec v roce 2017 přesáhla 41,4 mil. kusů a na celkové snášce v ČR se podílela 2,8 %.

Lesnictví

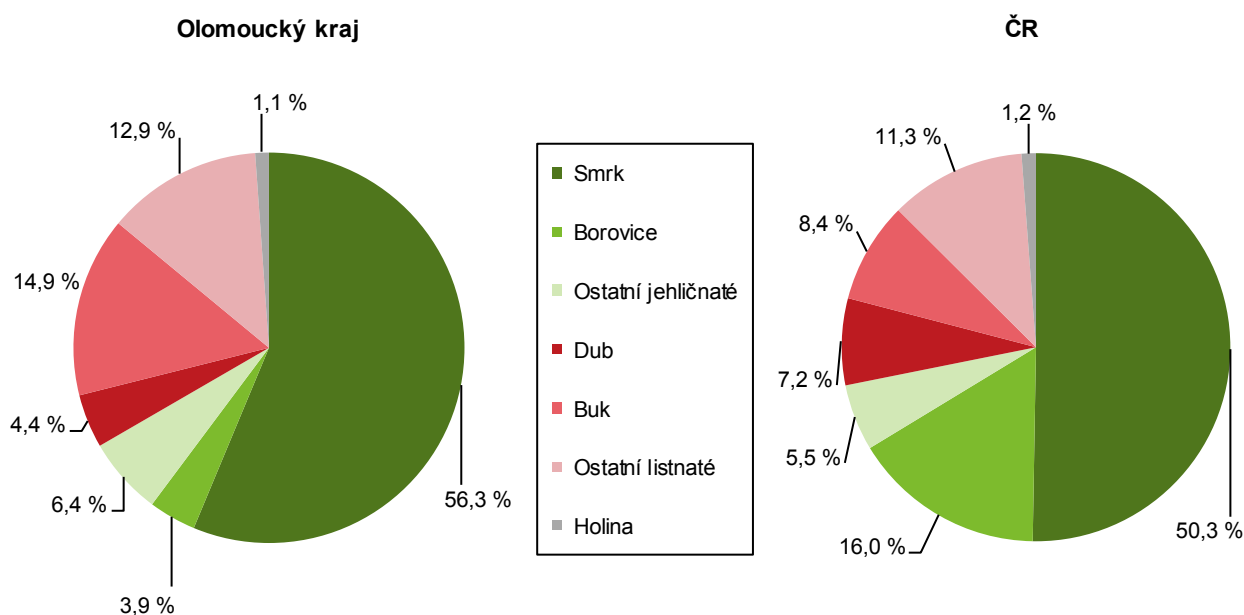
Lesní pozemky zaujímají 35,3 % celkové rozlohy kraje.

Na konci roku 2017 zaujímaly lesní pozemky 35,3 % celkové rozlohy kraje a rozkládaly se na 186,2 tis. hektarů. Rozloha pozemků tvoří 7,0 % republikového celku. Porostní plochy dřevin celkem tvořily 95,2 % lesních pozemků (177,2 tis. ha), z toho jehličnaté dřeviny zaujímaly plochu 119,4 tisíc hektarů, listnaté dřeviny plochu 57,8 tisíc hektarů. Proti roku 2007 se plocha s jehličnatými dřevinami snížila o 6,8 tis. ha (5,4 %), plocha s listnatými dřevinami se navýšila o 6,8 tis. ha (13,4 %).

Skladbu lesních porostů ovlivňuje struktura těžby dřeva a následné zalesňování. V letech 2007 až 2015 bylo v kraji každý rok zalesněno v průměru 1 404 ha pozemků. V posledních dvou letech došlo ke zvýšenému zalesnění z důvodu nahodilé těžby a kalamit. V roce 2016 bylo zalesněno 2 375 ha pozemků a v roce 2017 dokonce 3 250 ha (což bylo nejvíce v ČR).

Graf 3.7 Druhová skladba dřevin lesních porostů v Olomouckém kraji v roce 2017

Pramen: ÚHÚL

Zvýšení těžby dřeva bylo způsobeno vysokou nahodilou těžbou.

Těžba dřeva byla v roce 2017 o 21,1 % vyšší ve srovnání s předchozím rokem a dosáhla 2 870,3 tis. m³ dřeva bez kůry. Těžba zahrnovala především jehličnaté dřevo (93,5 %). Zvýšení těžby bylo způsobeno vysokou nahodilou těžbou, která

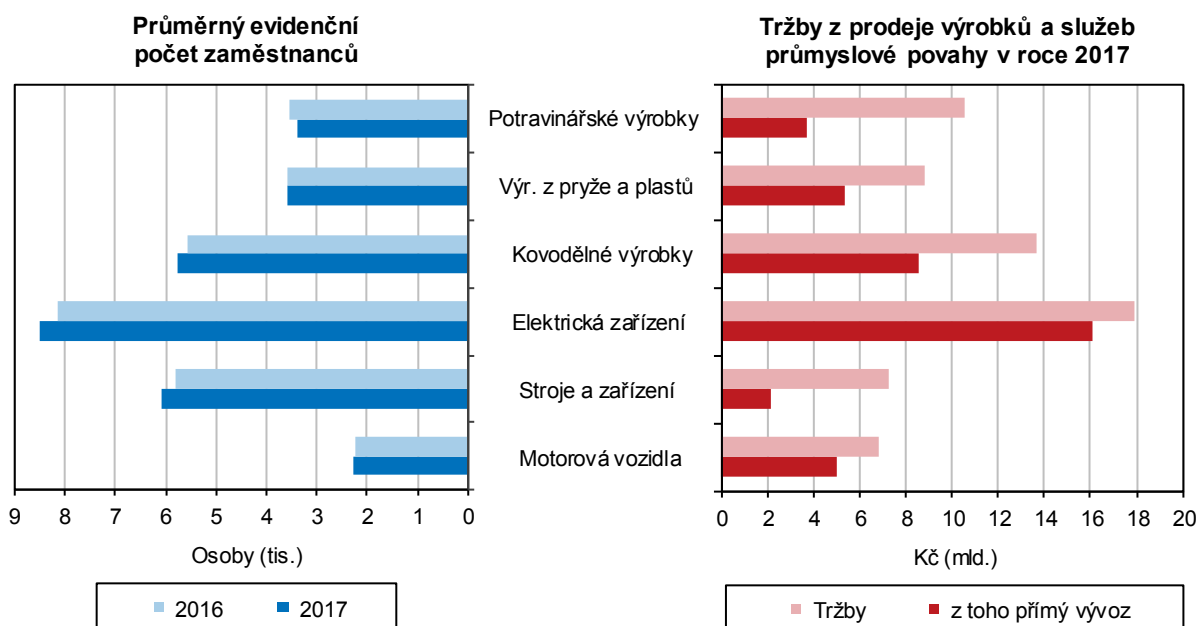
představovala 90,5 % z celkové těžby. Z nahodilé těžby z důvodu živelných příčin bylo v kraji zpracováno 1 119,5 tis. m³ dřeva bez kůry (nejvíce v ČR) a 1 121,2 tis. m³ dřeva kvůli hmyzovým kalamitám (druhá nejvyšší těžba v ČR).

Průmysl

V Olomouckém kraji v roce 2017 sídlilo 157 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. Oproti roku 2016 se počet velkých průmyslových podniků zvýšil o 6 subjektů. Průměrný evidenční počet zaměstnanců vzrostl meziročně o 714 osob (1,5 %) na 47 245 zaměstnanců.

Graf 3.8 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující výroby zpracovatelského průmyslu v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

V průmyslových podnicích pobírají zaměstnanci nejnižší mzdy v mezikrajském srovnání.

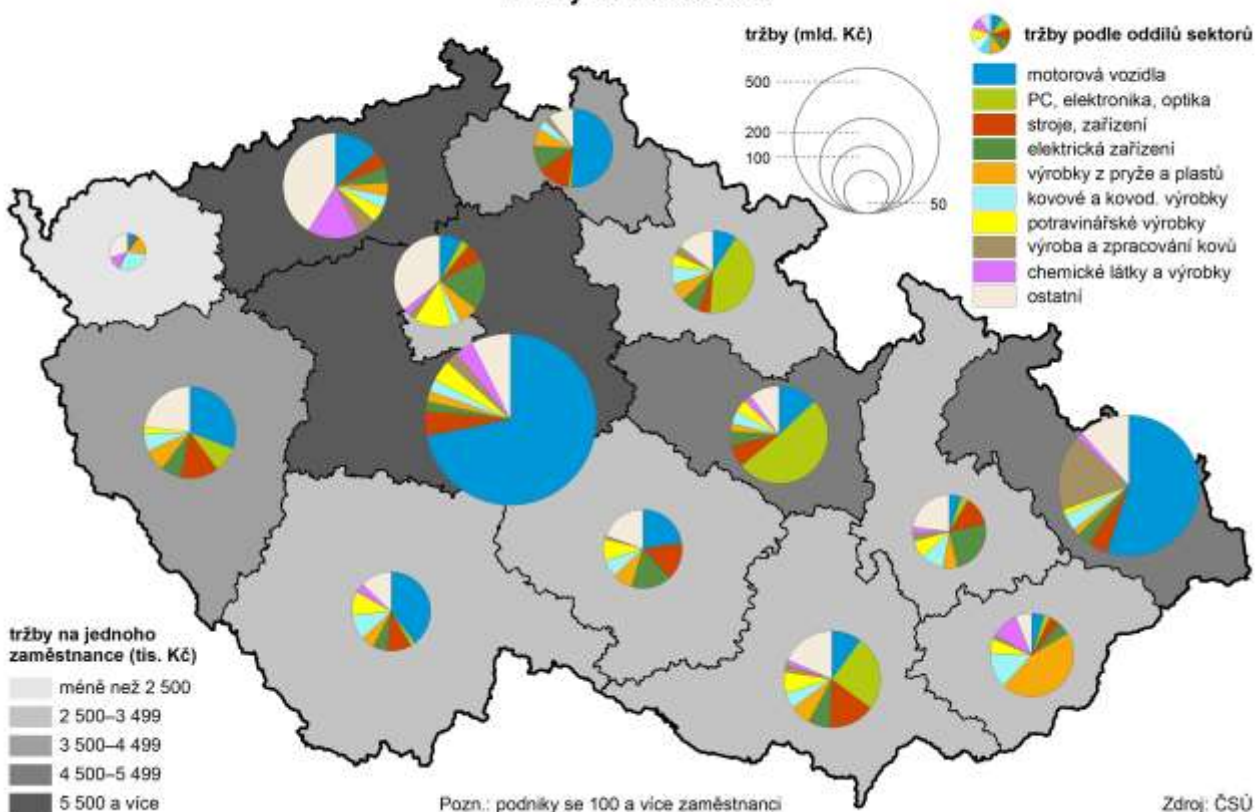
Průměrná hrubá mzda na fyzické osoby se meziročně zvýšila o 1 895 Kč na 28 648 Kč. V mezikrajském srovnání se jednalo o nejnižší hrubou měsíční mzdu. Výše průměrné hrubé mzdy v průmyslu za ČR (32 107 Kč) byla v porovnání s Olomouckým krajem o 3 459 Kč vyšší.

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (bez DPH) dosáhly v roce 2017 v podnicích se 100 a více zaměstnanci 136,6 mld. Kč a tvořily 3,7 % republikového celku. Oproti předchozímu roku se jednalo o 6,1% navýšení tržeb. Tržby z přímého vývozu vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (bez DPH) dosáhly 92,6 mld. Kč a na celkových tržbách v kraji se podílely 67,8 %.

Na celkové výši tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy se především podílelo z 24,7 % odvětví výroba elektrických zařízení. Mezi další dvě významná odvětví z hlediska tržeb patřily podniky zabývající se výrobou strojů a zařízení neuvedených v jiných odvětvích (13,1 % z celkových tržeb) a jednou desetinou se na tržbách podílely podniky s výrobou kovových konstrukcí a kovodělných výrobků.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2017

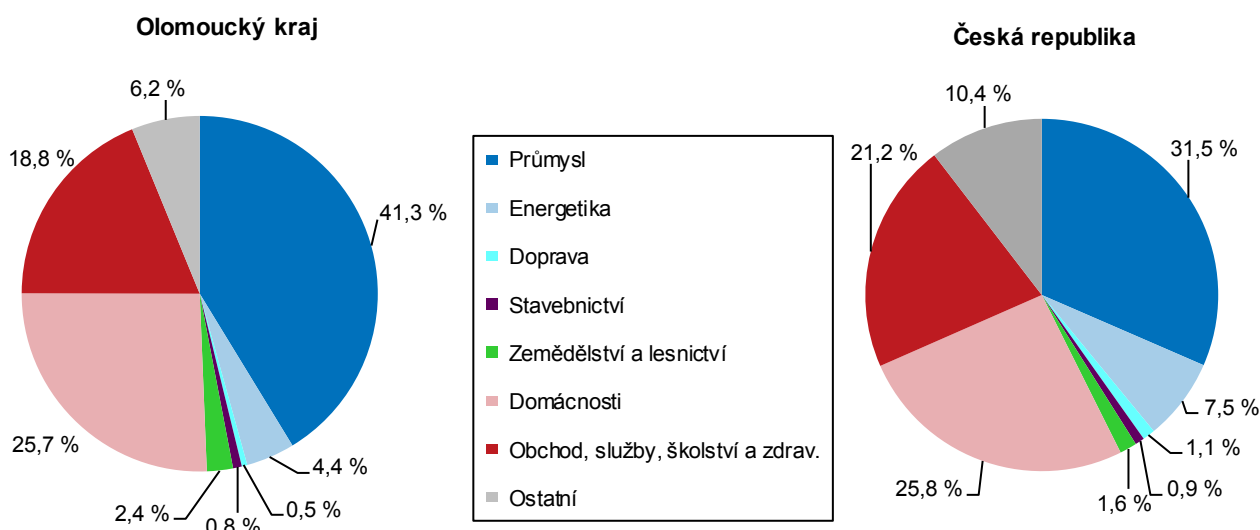

Energetika

Podle údajů Energetického regulačního úřadu bylo v Olomouckém kraji v roce 2017 vyrobeno 1 481,4 GWh elektřiny brutto. Vyrobené množství tvořilo pouze 1,7 % z celkové výroby v ČR.

Graf 3.9 Spotřeba elektřiny netto^{*)} podle odvětví spotřeby v roce 2017

Pramen: ERÚ

^{*)} Spotřeba elektřiny netto = celková spotřeba elektřiny brutto - (vlastní spotřeba na výrobu elektřiny + spotřeba na přečerpávání v přečerpávacích vodních elektrárnách + ztráty v sítích)

Přes 28 % republikové výroby elektřiny je realizováno v Ústeckém kraji, pětina elektřiny je vyrobena v kraji Jihočeském.

V roce 2017 dosáhla spotřeba elektřiny v Olomouckém kraji 3 148,0 GWh netto (5,3 % spotřeby v ČR). Čtvrtinu z tohoto množství spotřebovaly domácnosti kraje. Na jednoho obyvatele připadla spotřeba 1 276,6 KWh a meziročně byla vyšší o 29 KWh. Na spotřebě elektřiny se podílelo největší měrou odvětví průmyslu (41,3 % z celkové spotřeby elektřiny).

Stavebnictví, stavební povolení

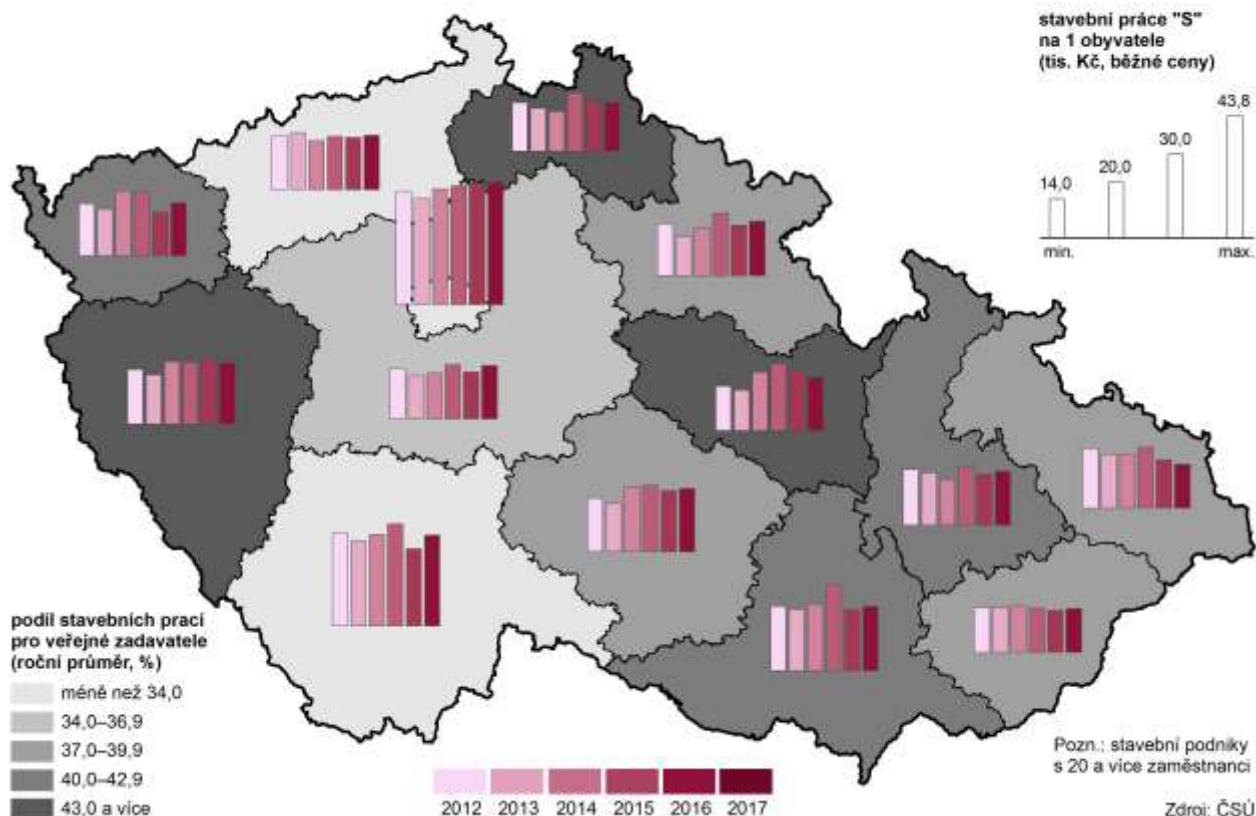
V 16 stavebních podnicích s 50 a více zaměstnanci činila v roce 2017 průměrná mzda 30 363 Kč.

Na území Olomouckého kraje mělo v roce 2017 sídlo 16 stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci. Průměrný evidenční počet fyzických osob zaměstnaných v těchto podnicích se meziročně snížil o 2,3 % na 2 343 osob. Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců v 16 největších stavebních podnicích v kraji vzrostla na 30 363 Kč a byla na 88,0 % republikového průměru. V porovnání s ostatními kraji byla sedmá nejvyšší.

Základní stavební výroba podniků s 50 a více zaměstnanci v Olomouckém kraji dosáhla v roce 2017 hodnoty 3,3 mld. Kč.

Objem stavebních prací základní stavební výroby 16 největších stavebních podniků sídlících v kraji dosáhl 3,3 mld. Kč (v běžných cenách). Z této hodnoty připadalo 2,0 mld. Kč na stavby pozemní a 1,3 mld. Kč na stavby inženýrské. Na celorepublikové hodnotě základní stavební výroby 143,6 mld. Kč se Olomoucký kraj podílel z 2,3 %. Produktivita práce ze základní stavební výroby se od roku 2014 snižuje. V roce 2017 činila 1 417,8 tis. Kč na 1 zaměstnance a byla třetí nejnižší v zemi. Za celorepublikovým průměrem zaostala o 454,0 tis. Kč na 1 zaměstnance.

Stavební práce "S" podle kraje místa stavby v letech 2012 až 2017

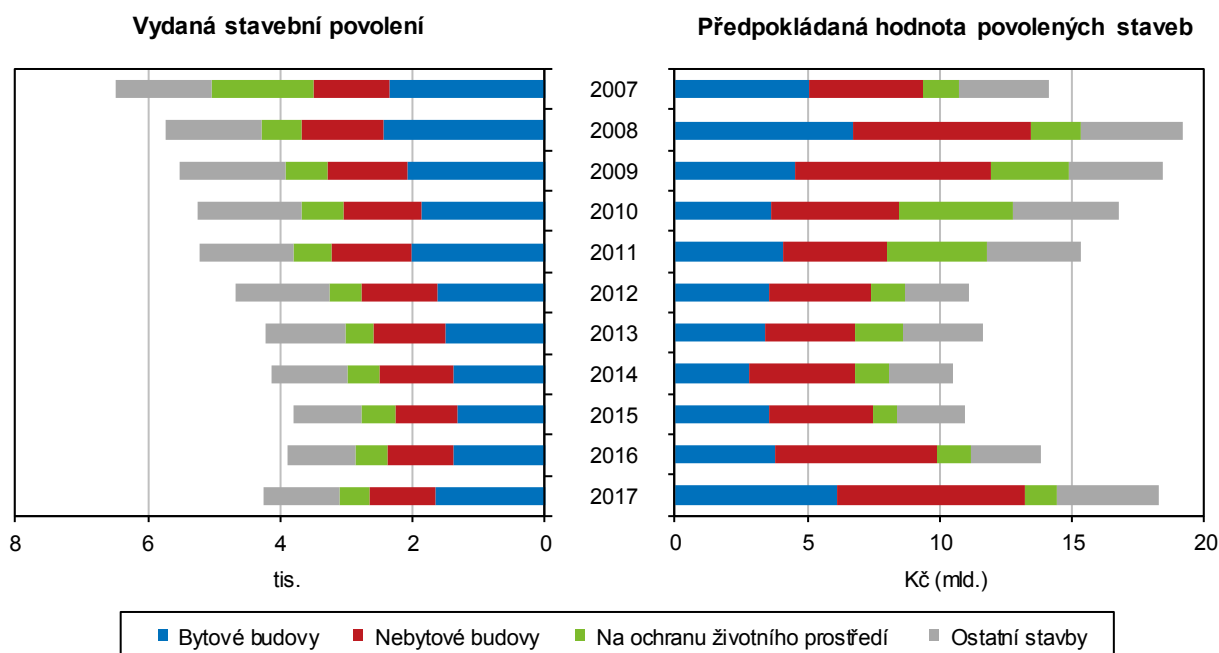

Stavební práce „S“ vyprodukované podniky s 20 a více zaměstnanci v Olomouckém kraji dosáhly v roce 2017 hodnoty 12,2 mld. Kč.

Objem stavebních prací „S“ na území Olomouckého kraje vyprodukovaných podniky s 20 a více zaměstnanci se meziročně zvýšil o 5,8 % na 12,2 mld. Kč (v běžných cenách). Na celorepublikové hodnotě (244,0 mld. Kč) se podílel z 5,0 %. Pro veřejného zadavatele byly realizovány stavební práce v hodnotě 4,9 mld. Kč, což bylo 39,9 % z celku. Podíl stavebních prací pro veřejného zadavatele byl v Olomouckém kraji pátý nejvyšší. Zcela nejvyšší byl v kraji Pardubickém (51,3 %) a nejnižší v Praze (23,9 %). V relativním přepočtu byly v Olomouckém kraji realizovány stavební práce v hodnotě 19,3 tis. Kč na 1 obyvatele. V rámci kraje nejvyšší hodnota náležela okresu Olomouc (26,6 tis. Kč/obyv.) a nejnižší hodnota okresu Jeseník (9,5 tis. Kč/obyv.). Celorepublikový průměr činil 23,0 tis. Kč/obyv.

Graf 3.10 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet stavebních povolení vzrostl v roce 2017 na pětileté maximum.

V roce 2017 bylo v Olomouckém kraji vydáno 4 258 stavebních povolení. Jejich počet se meziročně zvýšil o 9,8 % a byl nejvyšší za posledních 5 let. V podrobnějším členění připadalo 2 653 povolení na budovy (meziročně o 11,3 % více), z toho 1 646 na budovy bytové (meziročně o 18,9 % více) a 1 007 na budovy nebytové (meziročně o 0,7 % více). V podkapitole nové bytové výstavby bylo vydáno 973 stavebních povolení, tj. o 34,4 % více než v roce 2016. Na stavby na ochranu životního prostředí se vztahovalo 458 povolení (meziročně o 5,2 % méně).

Orientační hodnota povolených staveb vzrostla meziročně o 32,2 %.

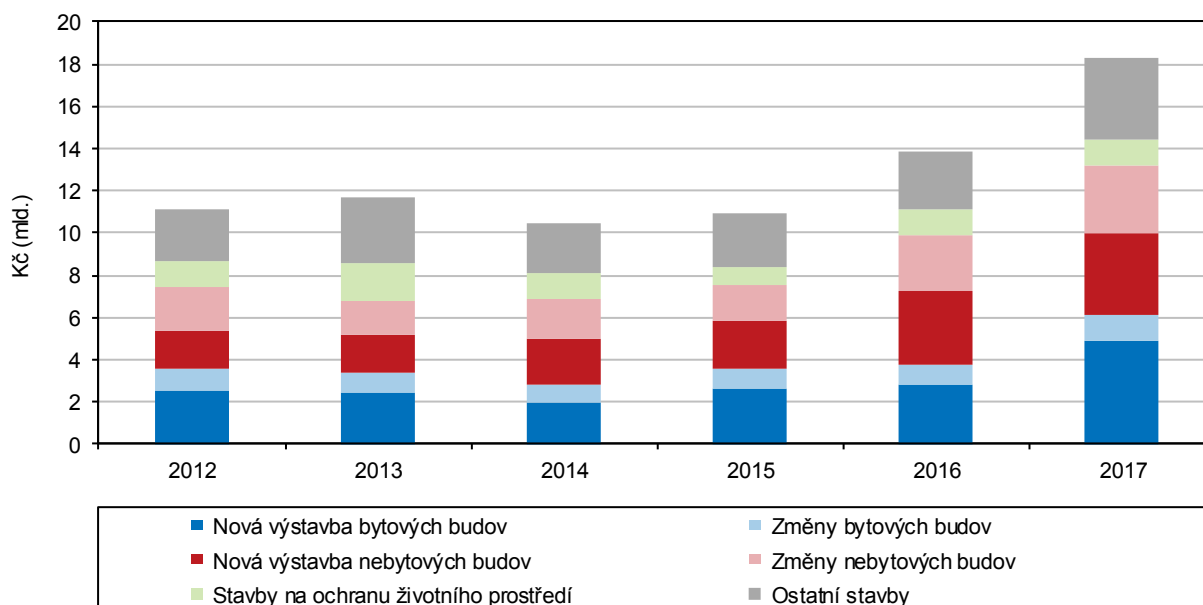
Z územního hlediska přibýlo meziročně nejvíce stavebních povolení v okrese Šumperk (o 16,3 %). Následoval okres Olomouc (o 14,3 %), Přerov (6,7 %) a Prostějov (o 6,0 %). Meziroční pokles byl v rámci kraje registrován pouze v okrese Jeseník (-5,1 %). Všechny stavby v kraji, na které bylo v roce 2017 vydáno stavební povolení, měly orientační hodnotu 18,3 mld. Kč. Z toho vyplývá, že průměrná orientační hodnota jednoho stavebního povolení činila 4,3 mil. Kč.

Úředně povolená nová bytová budova měla průměrnou orientační hodnotu 5,0 mil. Kč a byla o 395 tis. Kč dražší než průměrná nová bytová budova v ČR. V rámci kraje byla s ohledem na strukturu bytové výstavby nejvyšší hodnota v okrese Olomouc (6,5 mil. Kč) a nejnižší v okrese Šumperk (3,2 mil. Kč). Průměrná

orientační hodnota povolené nové nebytové budovy v kraji činila 11,6 mil. Kč a stavby na ochranu životního prostředí 2,6 mil. Kč.

Graf 3.11 Orientační hodnota staveb podle druhu stavby v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Bytová výstavba

Nejvyšší počet zahájených bytů od roku 2000.

Významný stavební boom v oblasti bytové výstavby zasáhl v roce 2017 vybraná území Olomouckého kraje. V celkovém úhrnu byla v kraji zahájena výstavba 2 413 bytů. To odpovídalo suverénně nejvyššímu meziročnímu růstu o 74,1 %, který téměř pětinašobně překonal průměrné republikové tempo. S ohledem na vývoj v ostatních krajích nebyla důvodem nízká srovnávací základna předchozího roku, ale v krajském i republikovém kontextu výjimečná stavební aktivita. V absolutním pohledu se počet zahájených bytů v kraji meziročně zvýšil o 1 027 jednotek, což překonalo meziroční přírůstky ostatních krajů včetně Prahy (+976), kraje Středočeského (+967), Moravskoslezského (+302) nebo Jihomoravského (+251).

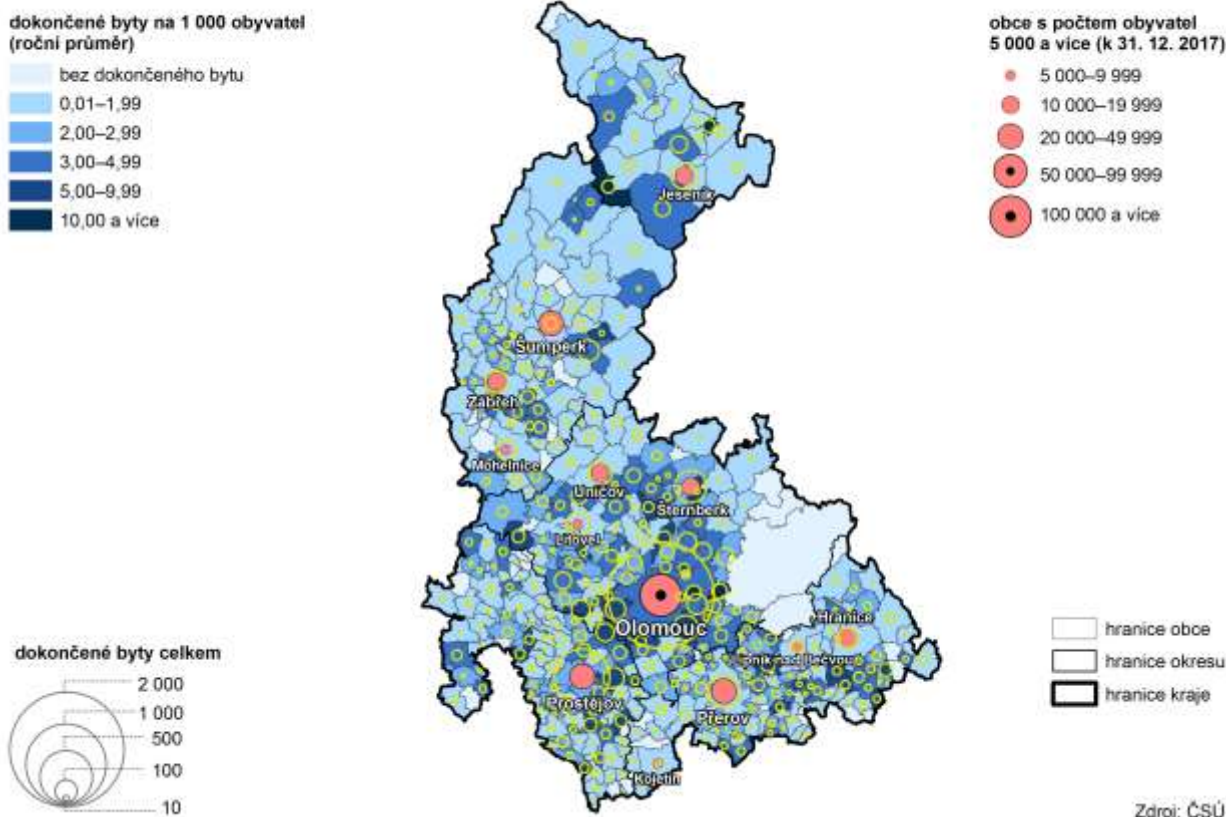
Nejvíce bytů v ČR bylo v roce 2017 zahájeno v okresech Hl. město Praha a Olomouc.

Ačkoliv je okres Olomouc 5. nejlidnatějším okresem v ČR a v roce 2016 byla na jeho území zahájena výstavba až 8. nejvyššího počtu bytů (663 bytů), o rok později byl 2. nejvyšší počet zahájených bytů v ČR právě na Olomoucku (1 469 bytů). Hlavním tahounem výstavby zůstaly nové rodinné a bytové domy. V okrese Olomouc v nich bylo zahájeno 1 069 bytů, což bylo po okresech Hl. m. Praha (3 094 bytů) a Praha-východ (1 307 bytů) nejvíce v republice. Zatímco pro okres Praha-východ, který tvoří bezprostřední zázemí hlavního města, nepřekvapila výrazná převaha zahájených bytů v nových rodinných domech, v okrese Olomouc převážily byty zahájené v domech bytových. Okres Olomouc se tak stal vedle „městských“ okresů Hl. m. Praha, Plzeň-město a Brno-město jediným územně rozlehlejším okresem v ČR, kde byl počet zahájených bytů v bytových domech vyšší než v domech rodinných. Příčinou této převahy byla mohutná developerská aktivita v krajském městě Olomouci. Dle údajů stavebního úřadu Magistrátu města Olomouce se mezi největší projekty, v rámci kterých byla zahájena výstavba desítek a stovek nových bytů, zařadila další etapa rozvíjející se Holandské čtvrti v Řepčíně, nové bytové domy na ul. Topolová ve Slavoníně, revitalizace areálu bývalé sladovny

a mrazírny v širším centru města s bytovými projekty Nová Wolkerova a Zlaté Terasy nebo novostavba bytového domu na ul. Stupkova na Nové Ulici.

Bytová výstavba v obcích Olomouckého v letech 2012 až 2017

Regionální disparity: na Olomoucku 25leté maximum, na Jesenícku 13leté minimum.

Z celkového počtu 2 413 zahájených bytů bylo 60,9 % z nich situováno v okrese Olomouc (1 469 bytů), 16,2 % v okrese Prostějov (390 bytů), 12,3 % v okrese Přerov (297 bytů), 9,0 % v okrese Šumperk (217 bytů) a 1,7 % v okrese Jeseník (40 bytů). Ojedinelý meziroční růst o 121,6 % znamenal nejvyšší počet zahájených bytů v okrese Olomouc za posledních 25 let. Meziroční zvýšení nastalo také v okresech Šumperk (4leté maximum), Přerov (14leté maximum) i Prostějov (8leté maximum). Meziroční pokles charakterizoval pouze okres Jeseník (13leté minimum).

Přes 42 % zahájených bytů bylo v nových rodinných domech a přes 32 % v nových bytových domech.

Nejvyšší podíl vloni zahájených bytů v Olomouckém kraji připadal na novostavby rodinných domů, ve kterých bylo zahájeno 1 021 bytů (tj. 42,3 % z celku). Nejvíce z nich bylo umístěno v nejrozlehlejších a nejlidnatějším okrese Olomouc (42,0 %). S odstupem následovaly okresy Prostějov (21,4 %), Přerov (19,6 %) a Šumperk (16,2 %). V nejmenším a nejméně lidnatém okrese Jeseník bylo v loňském roce zahájeno pouze 8 bytů v novostavbách rodinných domů, což odpovídalo nejnižšímu počtu v historii okresu od roku 1996. Druhý nejvyšší počet nově zahájených bytů byl situován v nových bytových domech, které se budují téměř výlučně ve městech. V těchto stavbách bylo zahájeno 781 bytů (tj. 32,4 %). Zatímco v okrese Olomouc bylo především díky krajskému městu zahájeno 81,9 % z nich, na Šumpersku a Jesenícku nebyl zahájen žádný nový bytový dům. V okrese Prostějov bylo z celku zahájeno 14,6 % bytů a v okrese Přerov 3,5 %.

V nové výstavbě bylo zahájeno celkem 85 % ze všech zahájených bytů.

Jestliže v novostavbách rodinných a bytových domů v Olomouckém kraji bylo v roce 2017 zahájeno 74,7 % ze všech zahájených bytů, zbývajících 25,3 % (tj. 611 bytů) bylo zahájeno v jiných objektech. Jednalo se především o nebytové budovy

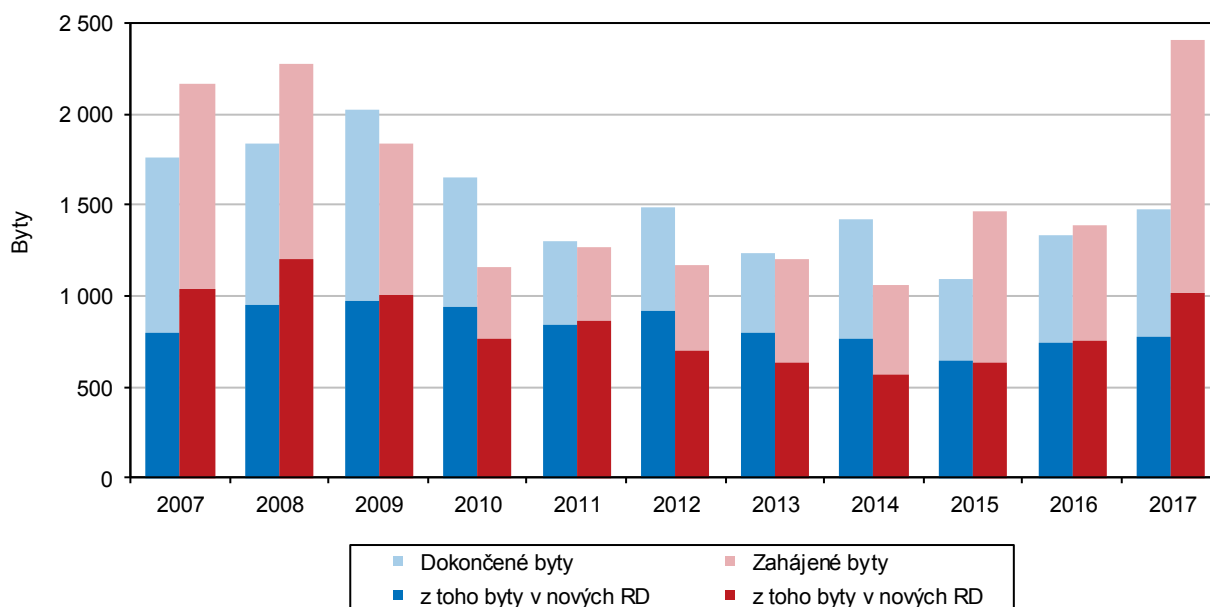
(297 bytů) a o nástavby, přístavby a vestavby již existujících rodinných a bytových domů (259 bytů). Ve stavebně upravených nebytových prostorách byla zahájena výstavba 30 bytů a v domovech-penzionech nebo domovech pro seniory 25 bytů. Ty byly započaty v 1. čtvrtletí loňského roku v okresech Šumperk a Olomouc.

V kraji 4. nejvyšší růst dokončených bytů v České republice.

Vyšší rozestavěnost z posledních let přispěla k opětovnému meziročnímu růstu počtu dokončených bytů. V roce 2017 bylo v Olomouckém kraji dokončeno 1 479 bytových jednotek, tj. o 10,6 % více než v roce 2016. Zjištěný desetinný růst byl v mezikrajském pohledu čtvrtý nejvyšší. Relativně nejvyššího meziročního zvýšení dosáhl kraj Ústecký (29,7 %), Královéhradecký (14,2 %) a Středočeský (12,1 %). Naopak čtveřice krajů vykázala v klíčovém indikátoru bytové výstavby meziroční pokles – Karlovarský (-25,1 %), Liberecký (-14,8 %), Pardubický (-7,2 %) a Praha (-4,0 %). V absolutním pohledu bylo na území České republiky dokončeno 28 569 bytů při průměrném meziročním růstu 4,6 %.

Graf 3.12 Bytová výstavba v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

V okrese Olomouc byl dokončen 5. nejvyšší počet bytů v ČR.

Počet a struktura zahájených bytů v okresech Olomouckého kraje se s jistým zpožděním, odpovídajícím běžné délce výstavby, promítají do počtu a struktury bytů dokončených. Zcela nejvíce bytů je v rámci kraje dlouhodobě dokončováno v okrese Olomouc. V roce 2017 se jednalo o 860 bytů, což odpovídalo 58,1 % krajského úhrnu. V celorepublikovém pohledu byl v okrese Olomouc dokončen 5. nejvyšší počet bytů. V nových rodinných a bytových domech bylo v okrese Olomouc dokončeno 794 bytů, což po okresech Hl. m. Praha (5 245 bytů), Brno-město (1 478 bytů), Praha-východ (1 205 bytů) a Brno-venkov (895 bytů) znamenalo při stejném pořadí rovněž 5. místo. Analogicky jako v případě zahájené bytové výstavby byl i v případě dokončených bytů okres Olomouc jediným územně rozlehlym okrajem v zemi s převahou dokončených bytů v nových bytových domech. S ohledem na sídelní strukturu i výrazně převažující městský charakter zástavby platila tato převaha pouze pro okresy Hl. m. Praha, Brno-město a Plzeň-město.

Zkompleťované novostavby bytových domů podnítlý meziroční růst.

V novostavbách rodinných domů bylo zkolaudováno 772 bytů (tj. 52,2 % z celku), v novostavbách bytových domů 555 bytů (tj. 37,5 %) a v rámci změn již dokončených rodinných a bytových domů dalších 62 bytů (tj. 4,2 %). Jestliže počet

dokončených bytů v novostavbách rodinných domů odpovídal čtyřletému maximu, v novostavbách bytových domů maximu osmiletému. Právě úspěšně zkompletované developerské projekty bytových domů zásadním způsobem ovlivnily meziroční růst počtu dokončených bytů. Na území kraje bylo současně dokončeno 13 bytů v nebytových budovách a 77 bytů ve stavebně upravených nebytových prostorách.

V okrese Jeseník bylo dokončeno nejméně bytů od roku 1996.

Nejvyšší koncentrace bytové výstavby je tradičně soustředěna v Olomouci a jeho dostupném okolí. V okrese Olomouc bylo zkolaudováno 860 bytů, což představovalo 58,1 % ze všech 1 479 dokončených bytů v kraji. V novostavbách rodinných domů bylo v okrese Olomouc zkompletováno 331 jednotek (tj. 42,9 % z celku), v novostavbách bytových domů dokonce 463 jednotek (tj. 83,4 % z celku). Po okrese Olomouc byl nejvyšší počet dokončených bytů sledován v okrese Prostějov (20,1 %). Následovaly okresy Šumperk (10,0 %) a Přerov (9,8 %). Nejmenší počet i podíl náležel okresu Jeseník (2,0 %). Zatímco okres Prostějov zaznamenal v počtu dokončených bytů své osmileté maximum, v okrese Jeseník bylo dokončeno nejméně bytů od jeho vzniku v roce 1996.

Doprava

V kraji je 3 590 km silnic a dálnic a druhá nejnižší hustota silniční sítě.

V Olomouckém kraji je v silniční dopravě využíváno 3 590,3 km silnic a dálnic. Dne 1. ledna 2016 došlo ke změně zákona o pozemních komunikacích. V důsledku tzv. nového pojetí dálniční sítě byla většina rychlostních silnic přeznačena na dálnice II. třídy. K 1. 1. 2018 tvořilo dopravní síť v kraji 36,2 km dálnic I. třídy, 90,5 km dálnic II. třídy, 350,4 km silnic I. třídy, 939,2 km silnic II. třídy a 2 174,0 km silnic III. třídy. K dopravní síti kraje patří i 604 km železničních tratí a v roce 2015 byly nově určeny 2 km splavných vodních cest pro pravidelnou vodní dopravu. Hustota silniční sítě v kraji 68,1 km na 100 km² je ve srovnání s ostatními kraji druhá nejnižší.

Druhý nejnižší počet osobních automobilů na 1 000 obyvatel středního stavu.

Na konci roku 2017 bylo podle Centrálního registru vozidel v Olomouckém kraji evidováno 288,2 tis. osobních vozidel, 68,4 tis. motocyklů, 35,7 tis. nákladních automobilů, 1,7 tis. speciálních aut a 672 autobusů. Každoroční nárůst je patrný především u osobních aut. S počtem 455,1 osobních automobilů na 1 000 obyvatel středního stavu je Olomoucký kraj na 2. nejnižším místě. Nejvíce osobních automobilů na 1 000 obyvatel středního stavu má Praha (685,3), nejméně jich je v Moravskoslezském kraji (439,8 aut na 1 000 obyvatel středního stavu).

Cestovní ruch

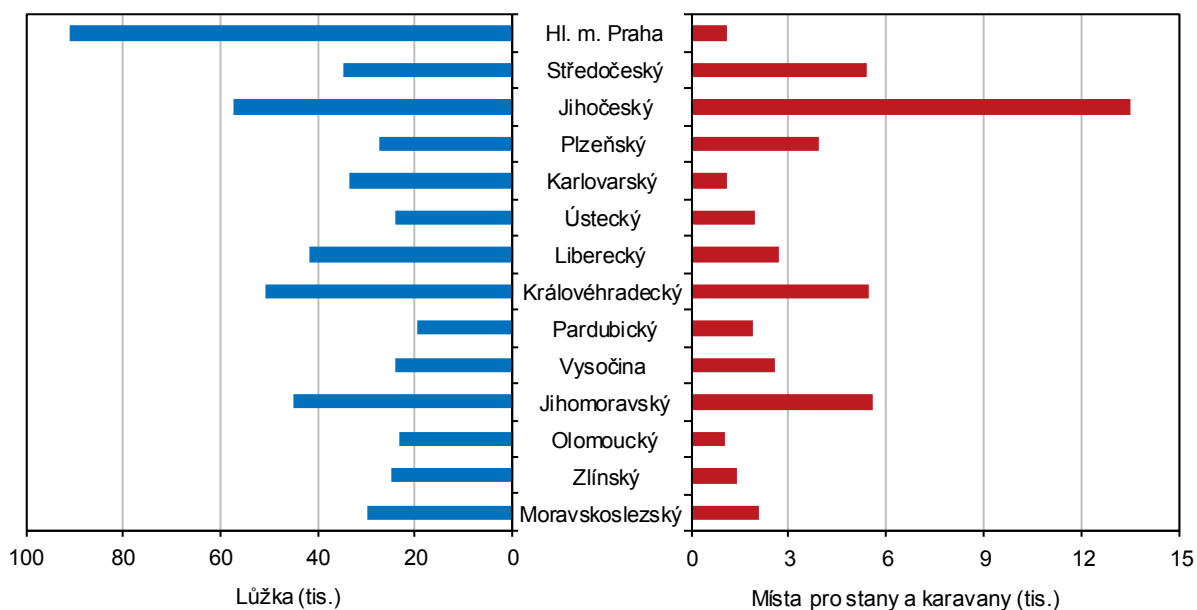
V údajích o hromadných ubytovacích zařízeních došlo na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Proto nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné. Podle výsledků šetření bylo v roce 2017 v Olomouckém kraji 455 hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) s celkovým počtem 9,1 tis. pokojů a 23,5 tis. lůžek. Téměř dvě třetiny HUZ v regionu se nachází na Jesenícku a Šumpersku (oblast turistické destinace Jeseníky).

Nejvyšší návštěvnost v kraji od roku 2012.

V roce 2017 navštívilo Olomoucký region celkem 658,1 tisíc hostů, což je nejvíce od roku 2012, kdy došlo k úpravě metodiky cestovního ruchu. Meziroční růst o 9,7 % převýšil celorepublikový průměr (8,8 %). Zvýšení se týkalo jak hostů ze zahraničí (zvýšení o 12,0 %), tak hostů tuzemských (nárůst o 9,0 %). Olomoucký kraj si k ubytování v HUZ vybralo pouze 3,3 % z celkového počtu ubytovaných hostů v ČR. Nejvíce hostů bylo ubytováno tradičně v Praze (38,3 % z celkového počtu), většina hostů přijela do Prahy ze zahraničí (85,8 %).

Graf 3.13 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2017

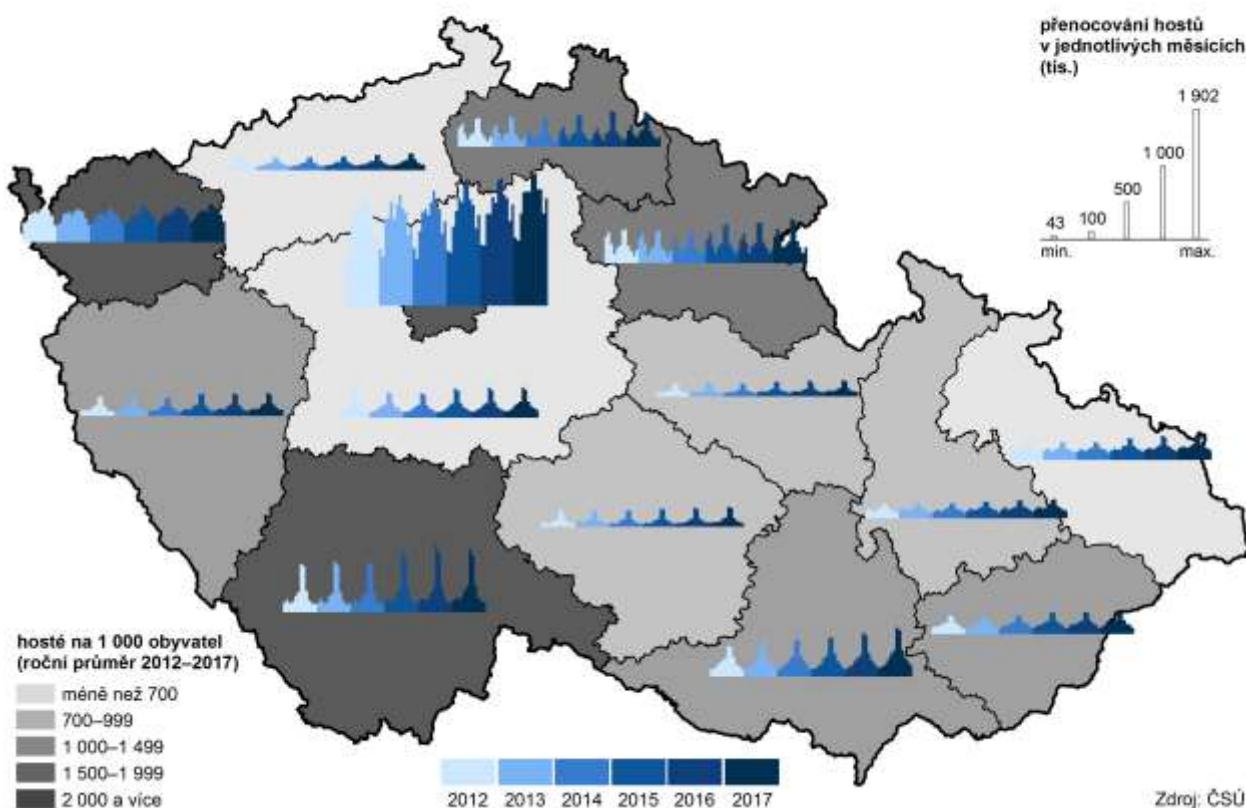
Zdroj: ČSÚ

Pětinu ze všech ubytovaných hostů tvořili cizinci, převážně ze Slovenska, Polska a Německa.

Z celkového počtu osob ubytovaných v Olomouckém kraji bylo 136,9 tis. hostů ze zahraničí, 521,2 tis. hostů bylo domácích. Mezi zahraničními hosty převládali Slováci (26,1 tis. osob), Poláci (20,5 tis.), Němci (18,1 tis.) a Rusové (10,9 tis.).

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 až 2017

Z 10 nejčastěji zastoupených cizích státních občanství byl zaznamenán meziroční pokles hostů z Německa, Španělska, Itálie a Spojeného království. Zvýšený zájem o Olomoucký kraj byl patrný u Rusů, Maďarů a Rakušanů.

V roce 2017 strávili hosté v HUZ Olomouckého kraje 2 030,6 tis. nocí. Tento počet byl nejvyšší ve sledovaném období od roku 2012. Meziroční nárůst o 5,2 % však patřil k nejmenším mezi 14 kraji ČR. Nižší byl pouze v krajích Jihočeském a Zlínském. Vyšší počet nocí byl zaznamenán u cizinců i u domácích hostů. Zahraniční hosté se v kraji ubytovali v průměru na dvě noci a celkem v zařízeních strávili 269,9 tis. nocí. Domácí hosté v HUZ zůstávali v průměru na 3,4 noci.

4. Životní prostředí

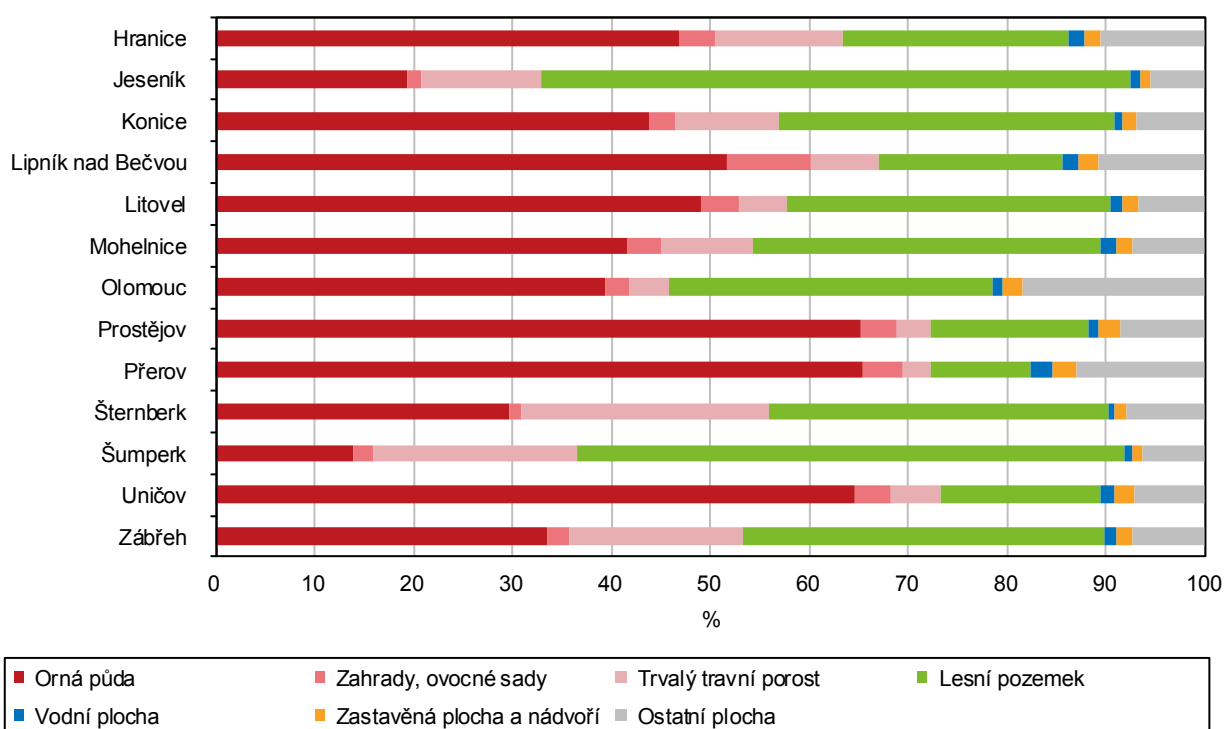
Půdní fond

Stupeň zornění v kraji, tj. podíl orné půdy ze zemědělské, dosáhl 73,8 % a byl mezi kraji 4. nejvyšší.

Olomoucký kraj je s rozlohou 5 271,6 km² osmým největším krajem. Z celkové rozlohy ČR zaujímá 6,7 %. Půdní fond Olomouckého kraje je hodně různorodý, na jihu převažují zemědělsky využívané pozemky s vysokým podílem orné půdy a na hornatějším severu zase lesní porosty. Celkově na konci roku 2017 měl kraj více zemědělské půdy (52,6 %), i když meziročně stále klesá její rozloha, a to především rozloha orné půdy. Rozloha nezemědělské půdy zaznamenává každoroční nárůst a rozšiřují se hlavně lesní pozemky.

Graf 4.1 Struktura půdy ve správních obvodech ORP Olomouckého kraje k 31. 12. 2017

Pramen: ČÚZK

Orná půda zaujímá 38,9 % z výměry kraje, lesní pozemky 35,3 %.

Nejvyšší podíl orné půdy na celkové výměře mají správní obvody obcí s rozšířenou působností Přerov a Prostějov (65,4 % resp. 65,2 %) a nejnižší má SO ORP Šumperk (13,9 %). Lesní pozemky dosahují nejvyššího podílu ve SO ORP Jeseník (59,7 %) a nejmenší ve SO ORP Přerov (10,2 %).

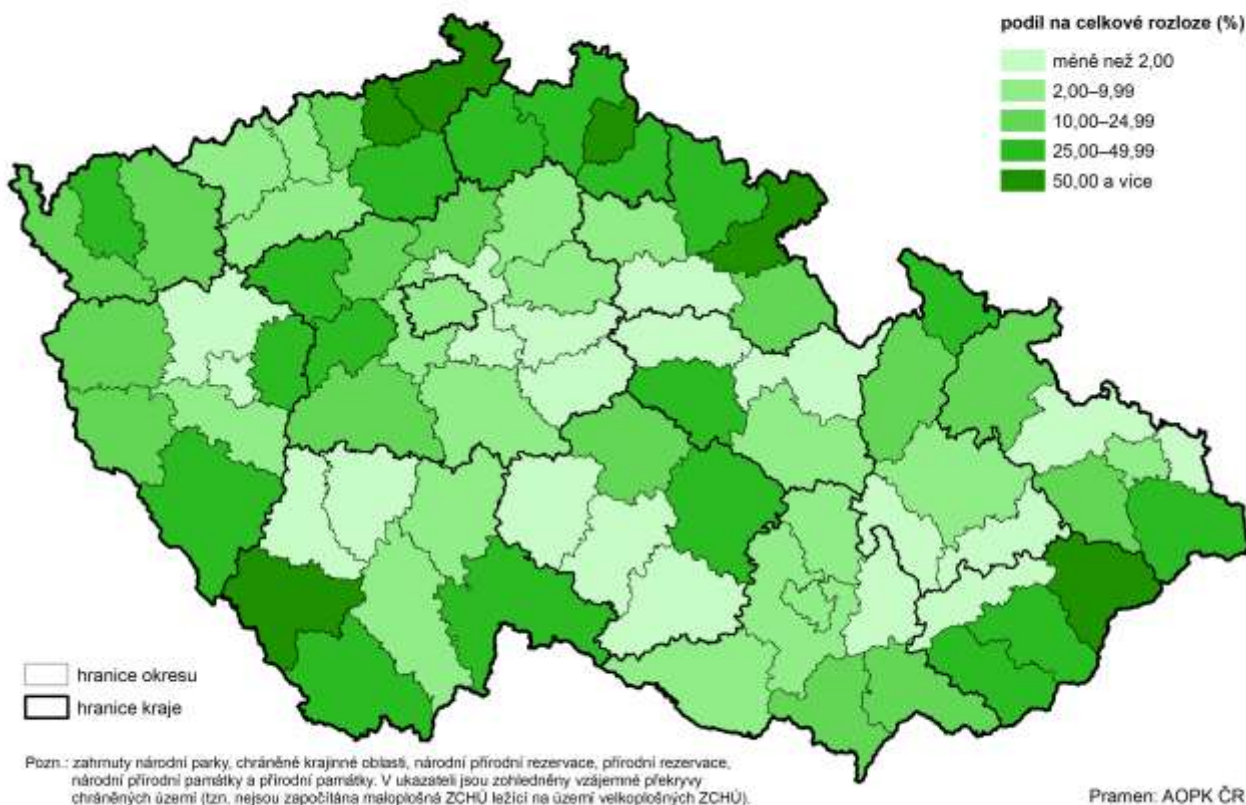
Chráněná území

Okres Prostějov má minimální podíl chráněných území na celkové rozloze (0,7 %).

Na území Olomouckého kraje se nachází 2 chráněné krajinné oblasti – Jeseníky a Litovelské Pomoraví s celkovou rozlohou 55 781 ha. Dále bylo vymezeno 165 maloplošných chráněných území na rozloze 7 538 ha, zahrnující 13 národních přírodních památek, 11 národních přírodních rezervací, 94 přírodních památek a 47 přírodních rezervací. Zvláště chráněná území k 31. 12. 2017 zaujímala 11,2 % z celkové rozlohy kraje. V okrese Jeseník tvořila více než třetinu území (34,5 %) a v okrese Šumperk pětinu rozlohy (20,5 %). K ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin bylo na území kraje v rámci soustavy Natura 2000 vyhlášeno 72 evropsky významných lokalit a 4 ptačí oblasti (podle evidence Agentury ochrany přírody a krajiny ČR).

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2017

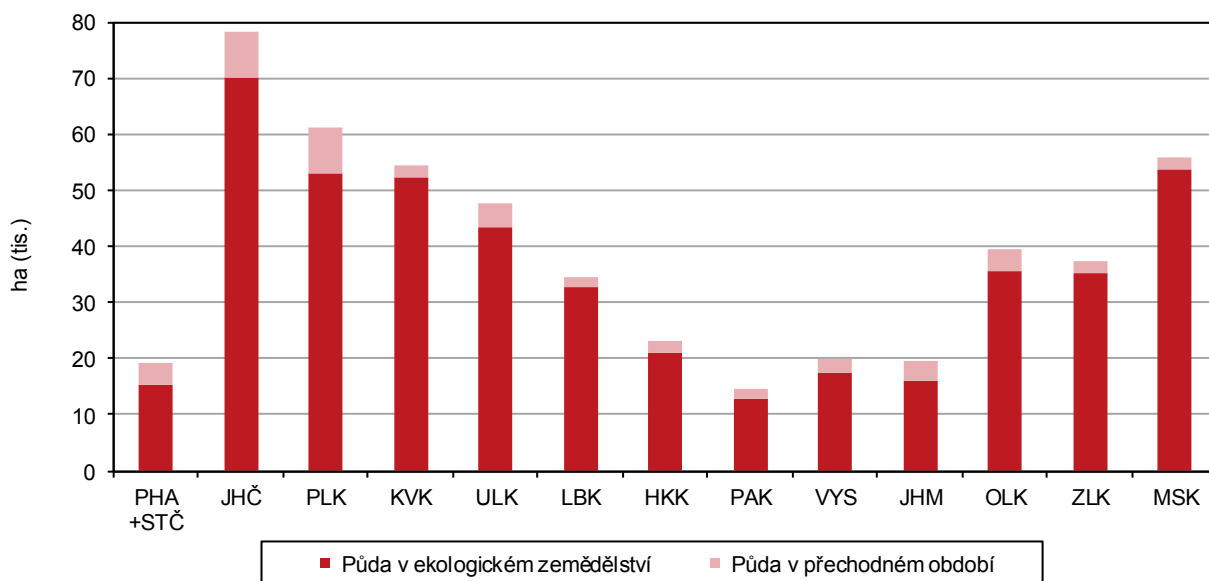
Ekologické zemědělství

V kraji hospodaří 280 ekologických zemědělců.

Intenzivní zemědělská výroba je i v kraji nahrazována ekologickým zemědělstvím bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů, umělých látek a genetických modifikací.

Graf 4.2 Výměra půdy v ekologickém zemědělství podle krajů k 31. 12. 2017

Pramen: Ministerstvo zemědělství

V Olomouckém kraji na konci roku 2017 bylo takto obhospodařováno 35 506 ha půdy a dalších 4 010 ha půdy bylo evidováno v přechodném období. V registru ekologických podnikatelů, který vede Ministerstvo zemědělství, bylo uvedeno celkem 326 firem a podnikatelů z kraje, kteří se zabývají ekologickým zemědělstvím nebo patří mezi výrobce a distributory biopotravin. Nejvíce jsou zastoupeni na Šumpersku a Jesenicku a také na Olomoucku.

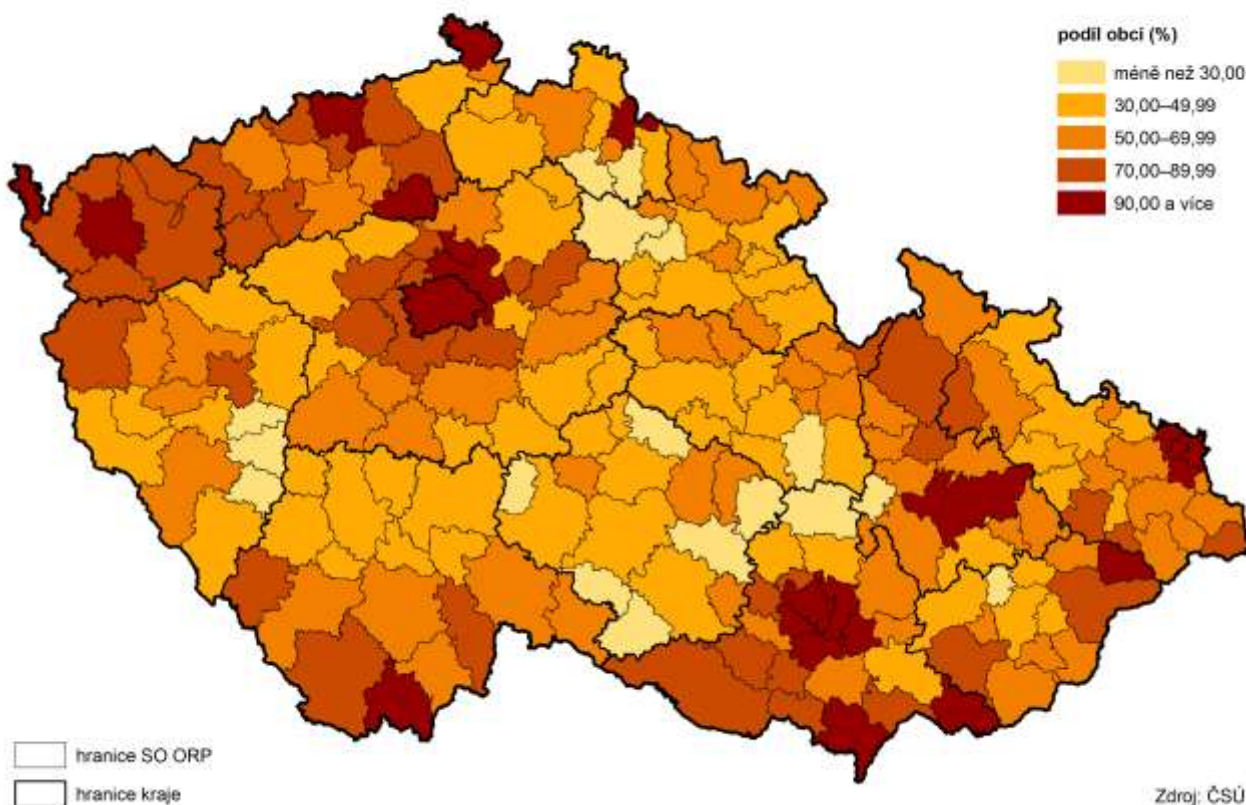
Vodovody a kanalizace

Vodou z vodovodů bylo v roce 2017 zásobováno 93,3 % obyvatel kraje.

V roce 2017 bylo zásobováno pitnou vodou z veřejných vodovodů 590,6 tis. obyvatel kraje. Délka vodovodní sítě dosáhla 4,7 tis. km s 132,4 tis. vodovodních přípojek. V celkem 162 úpravárnách vod bylo vyrobeno 28,8 mil. m³ vody většinou z podzemních vod (90,8 %). Domácnostem bylo fakturováno 18,0 mil. m³ pitné vody. Specifické množství vody fakturované domácnostem po přepočtu na 1 obyvatele v roce 2017 činilo 83,5 l na den. Meziročně se spotřeba zvýšila o 2,2 l a v mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtou nejnižší hodnotu.

Cena pitné vody vypočtena jako podíl celkových tržeb za vodné k celkovému objemu vody fakturované (domácnosti, průmysl a ostatní odběratelé) činila v kraji 32,50 Kč/m³ bez DPH. Cena vody v kraji se opět zvýšila, přesto byla dokonce nejnižší ve srovnání s cenou v ostatních krajích.

Obce napojené na veřejnou kanalizaci s čistírnou odpadních vod ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2016

Podíl obyvatel kraje bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci činil 84,0 %.

V roce 2017 mělo trvalé bydliště v domech napojených na kanalizaci 532,0 tis. obyvatel Olomouckého kraje. Ve většině případů se jednalo o napojení na kanalizaci s čističkou odpadních vod (97,0 %). Délka kanalizační sítě činila 3,1 tis. km se 110,0 tis. kanalizačních přípojek. Do kanalizace bylo v roce 2017 vypuštěno

33,0 mil. m³ odpadních vod. Podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace dosáhl 95,6 %. Celkem 169 čistíren v kraji vyčistilo 52,5 mil. m³ vod.

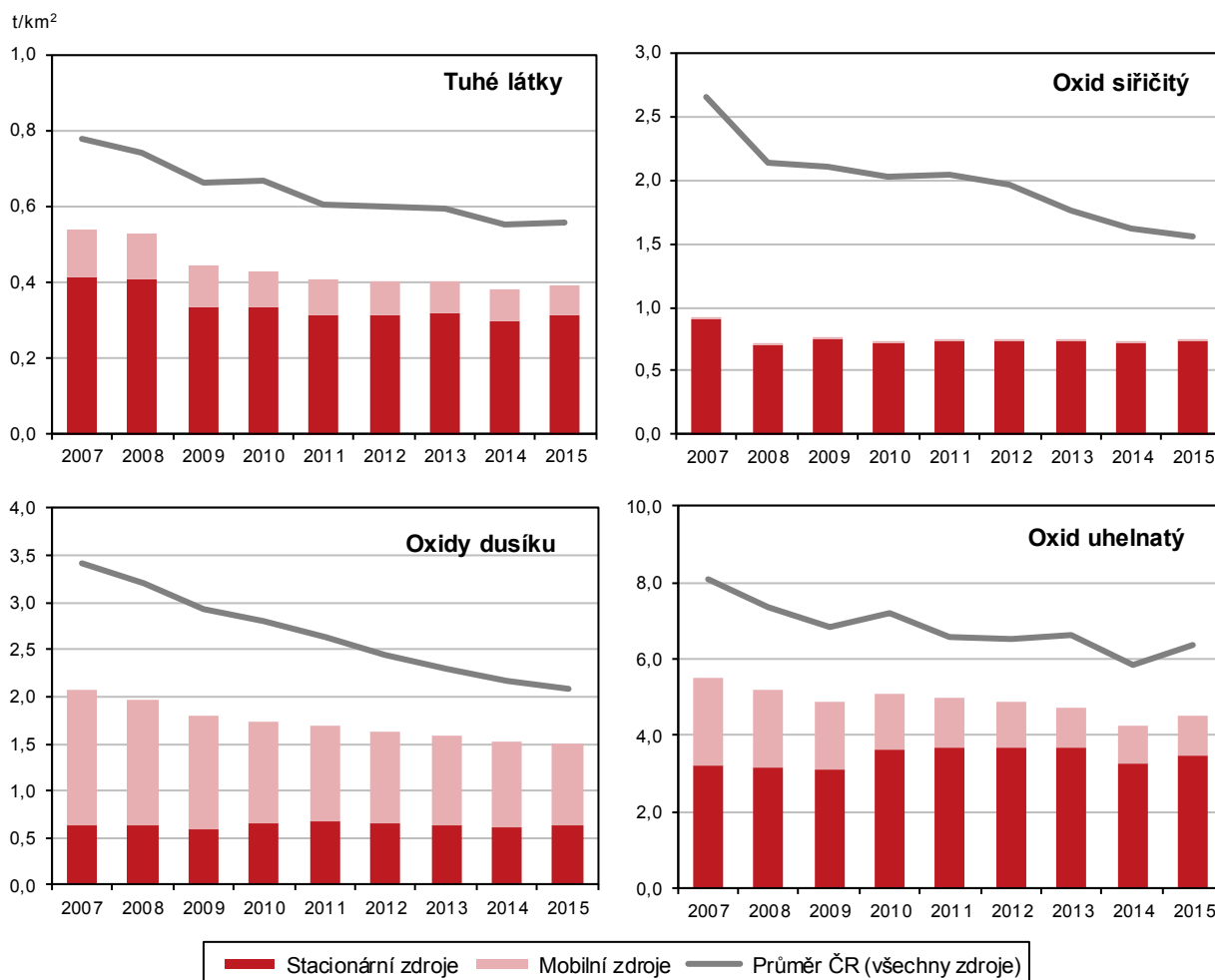
Cena stočného vypočtená jako podíl celkových tržeb za stočné k objemu vypouštěných odpadních vod do kanalizace (včetně zpoplatněných srážkových vod) dosáhla v kraji hodnoty 31,30 Kč/m³ bez DPH. I cena stočného zaznamenala meziroční nárůst, ale byla pod hodnotou republikového průměru (32,80 Kč/m³).

Emise

Množství znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší a jejich zdroje eviduje Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO). Jsou sledovány základní znečišťující látky - oxid uhelnatý (CO), oxidy dusíku (NO_x), oxid siřičitý (SO₂) a tuhé látky v ovzduší. V dlouhodobém pohledu docházelo ke každoročnímu snižování emisí, jak v celé ČR, tak v Olomouckém kraji. Zjištěné emise v roce 2015 u zdrojů z Olomouckého kraje představovaly určitou stagnaci či mírné zvýšení oproti klesající tendenci minulých let.

Graf 4.4 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Olomouckém kraji

Pramen: ČHMÚ

Měrné emise znečišťujících látek jsou v kraji nižší než republikový průměr.

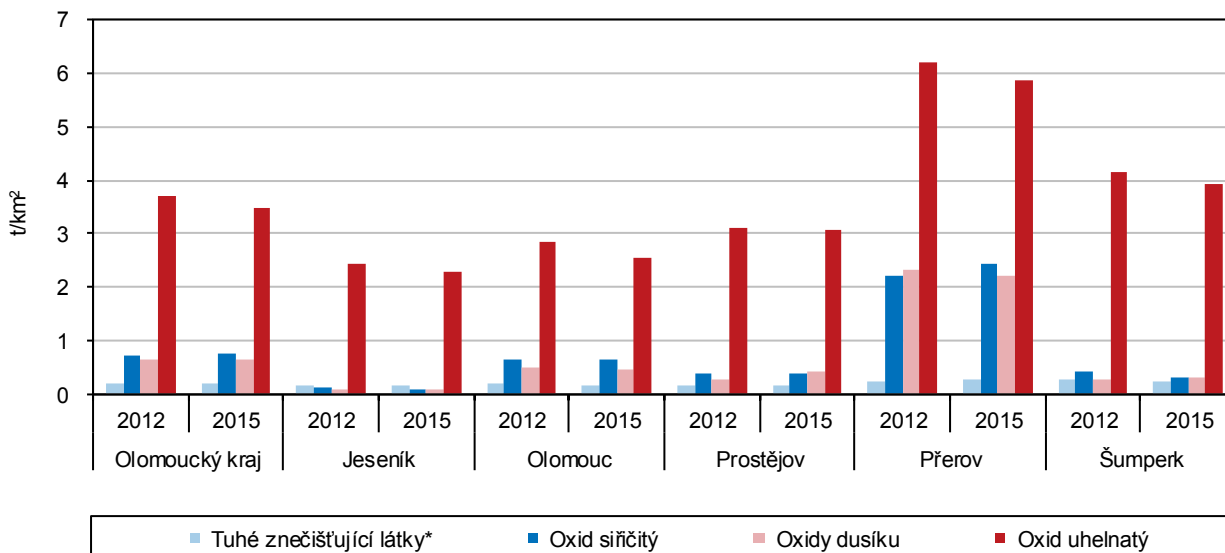
V roce 2015 stacionární i mobilní zdroje znečišťování z kraje vyprodukovaly 2,1 tis. tun tuhých znečišťujících látek, což po přepočtu na km² území kraje představovalo čtvrtou nejnižší hodnotu mezi kraji (0,39 t/km²). Emise SO₂ dosáhly objemu 3,9 tis. tun a po přepočtu byly šesté nejnižší (0,74 t/km²). Stejnou příčku obsadila i hodnota

měrných emisí CO (4,52 t/km²) s produkcí 23,8 tis. tun a o příčku níž byla hodnota měrných emisí NO_x (1,51 t/km²) s produkcí necelých 8,0 tis. tun.

Vyšší měrné emise sledovaných látek ze stacionárních zdrojů znečišťování vykazoval především okres Přerov.

Graf 4.3 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Olomouckém kraji

Pramen: ČHMÚ

* nezahrnují emise TZL, NH₃ a VOC ze stavebních činností, chovů hosp. zvířat, aplikace min. hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

Odpady

Od sledovaného roku 2002 byla produkce odpadu v podnicích se sídlem v kraji nejvyšší v roce 2015.

Produkce podnikového odpadu dosáhla v roce 2016 v podnicích se sídlem v Olomouckém kraji hodnoty 599,5 tis. tun. Oproti předchozímu roku to byl pokles o téměř 40 %. Nutno však dodat, že produkce podnikového odpadu v roce 2015 byla opravdu mimořádně vysoká (990,4 tis. tun). Pokles byl způsoben především razantním snížením odpadu ze stavebních činností (o 58,4 % méně), který i tak tvořil 41,8 % podnikového odpadu. K poklesu došlo i u odpadu z průmyslových podniků (o 27,6 % méně), který zaujímal 31,8 % z celkového množství podnikového odpadu. Jako nebezpečný odpad bylo vyhodnoceno 24,5 tis. tun podnikového odpadu.

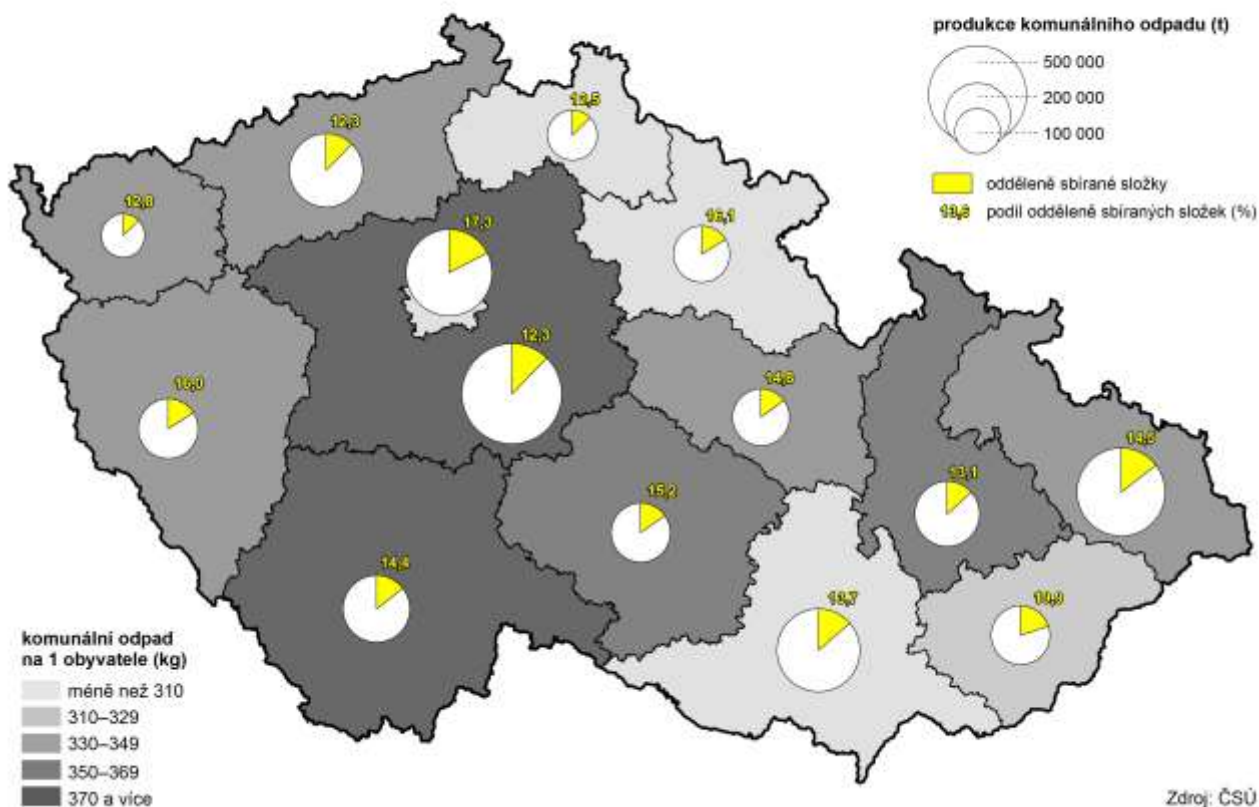
Po přepočtu na jednoho obyvatele kraje bylo vyprodukováno 945 kg podnikového odpadu, což byla třetí nejnižší hodnota po Karlovarském a Královéhradeckém kraji. V průměru v roce 2016 vzniklo na 1 obyvatele České republiky 2 063,5 kg podnikového odpadu.

Každoročně se zvyšuje množství komunálního odpadu v kraji.

Obyvatelé kraje vyprodukovali v roce 2016 celkem 222,1 tis. tun komunálního odpadu. Ve srovnání s předchozím rokem to bylo o 5,8 % více. Většina byla získána při běžném svozu odpadu (58,0 %). Meziročně se zvyšuje množství odděleně sbíraných složek odpadu. Podíl takto odděleně sbíraných složek dosáhl 13,1 % v kraji, v průměru 1 obyvatele kraje vyřídil 46 kg odpadu. Bylo to méně než zjištěný republikový průměr (49,1 kg/obyv.). Celkově na 1 obyvatele kraje v roce 2016 připadalo 350 kg komunálního odpadu, což byla čtvrtá nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání. Průměr na 1 obyvatele České republiky činil 339 kg.

Komunální odpad v krajích v roce 2016

Výdaje na ochranu životního prostředí

V dlouhodobém pohledu se investice na ochranu životního prostředí provedené na území kraje po přepočtu na 1 obyvatele pohybují pod republikovým průměrem, výjimkou byl rok 2015.

Na území Olomouckého kraje bylo podle aktuálních dat investováno v roce 2016 celkem 805 mil. Kč na ochranu životního prostředí. Podíl z celkové investované částky v České republice činil 3,2 %. Oproti předchozímu roku byly investice na ochranu životního prostředí realizované na území kraje pouze třetinové (pokles o 67,3 %). Hodnota pořízených investic na 1 obyvatele dosáhla částky 1 270 Kč, jednalo se o čtvrtou nejnižší hodnotu v mezikrajském srovnání.

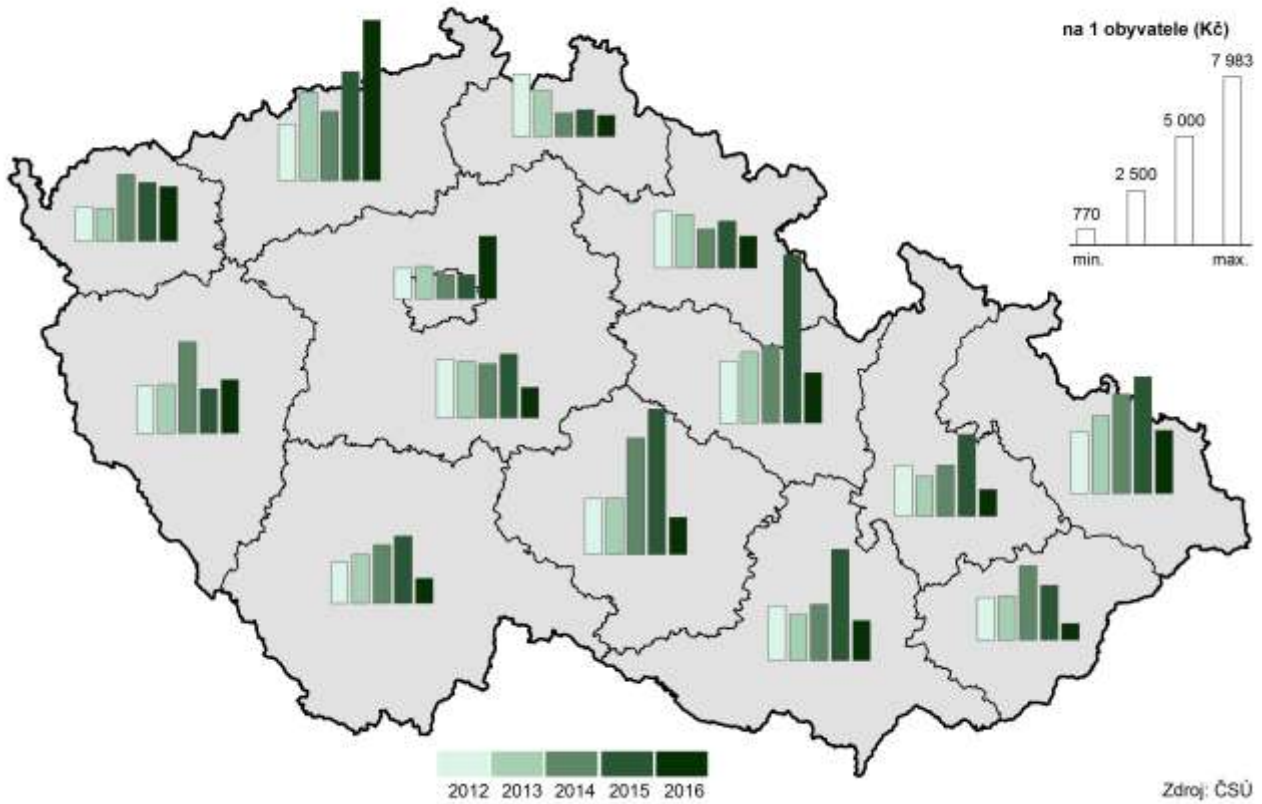
Pokud se týká investorů z Olomouckého kraje, ti vynaložili do ochrany životního prostředí v roce 2016 celkem 3 407,0 mil. Kč. Z této částky představovaly výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku na ochranu životního prostředí částku 753,5 mil. Kč a dalších 2 653,5 mil. Kč tvořily neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí, které zahrnovaly mzdové náklady, platby nájemného, energie a ostatní materiál a platby za služby. Hlavním účelem těchto nákladů byla prevence, snížení, úprava nebo eliminace znečišťujících látek a znečištění nebo jakákoliv další degradace životního prostředí a byly výsledkem provozních aktivit podniku.

Objem investic na ochranu životního prostředí v roce 2016 také meziročně poklesl na jednu třetinu nákladů z roku 2015 (pokles o 67,4 %). Nejvíce prostředků bylo podobně jako v předchozích letech vynaloženo na nakládání s odpadními vodami (58,5 %). Do nakládání s odpady bylo vloženo 18,6 % z uvedené částky a do ochrany ovzduší a klimatu to bylo 9,1 %.

Neinvestiční náklady se v posledních letech pohybují v hodnotách přes 2,5 mld. Kč ročně. Jejich největší část byla určena na nakládání s odpady (46,3 % v roce 2016)

a na nakládání s odpadními vodami (42,7 % z celkové částky neinvestičních výdajů na ochranu životního prostředí v roce 2016).

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2012 až 2016

5. Mezikrajské srovnání

Ekonomie se v roce 2017 dařilo, což dokládá nárůst hrubého domácího produktu (HDP) České republiky o více než 4 % – druhý nejvyšší růst za posledních deset let. V regionálním pohledu jsou však informace o vývoji HDP k dispozici pouze do roku 2016 (výsledky za rok 2017 budou zveřejněny v lednu 2019). Ve většině krajů rostla v roce 2017 míra zaměstnanosti a ve všech krajích poklesl podíl nezaměstnaných osob, a to i dlouhodobě nezaměstnaných. Zároveň se zvyšovala nabídka pracovních míst v evidenci úřadu práce. Růst mediánu mezd v jednotlivých krajích o 1 400–2 500 Kč byl provázen i zvýšením reálných mezd. Meziroční růst starobních důchodů byl nejvyšší od roku 2012.

Demografický vývoj

Nejrozlehlejší
a nejlidnatějším zůstává
Středočeský kraj.

Od roku 2000 je Česká republika členěna do čtrnácti krajů. Jejich pořadí podle rozlohy se od vzniku současného krajského uspořádání nezměnilo. Rozlohou největšími kraji České republiky jsou kraje Středočeský a Jihočeský, nejmenší výměra náleží Praze. Vývoj počtu obyvatel byl výrazně dynamičtější. Do roku 2008 byl nejlidnatější kraj Moravskoslezský, v roce 2009 Praha a od roku 2010 je jím kraj Středočeský. Zejména díky výrazně kladnému přírůstku stěhováním se populace Středočeského kraje v letech 2001–2017 zvětšila o 231,2 tis. na 1 352,8 tis. obyvatel. Druhý nejvyšší populační přírůstek (147,2 tis.) příslušel druhému nejlidnatějšimu kraji Hl. m. Praze (1 294,5 tis. obyvatel). Aktuálně třetí nejlidnatější kraj Moravskoslezský (1 205,9 tis. obyvatel) charakterizoval trend opačný. Od roku 2001 přišel o 50,9 tis. obyvatel, tj. o nejvíce obyvatel ze všech krajů. Převažující populační úbytek byl v letech 2001–2017 zaznamenán v pěti ze čtrnácti krajů. K nejvýraznějšímu úbytku došlo na východě republiky. Dlouhodobý pokles počtu obyvatel charakterizoval také nejzápadnější a nejméně lidnatý kraj Karlovarský, a to především vlivem migračních úbytků od roku 2009.

Populace stárne, průměrný věk vzrostl ve všech krajích s výjimkou Hlavního města Prahy.

Z pohledu demografického vývoje roku 2017 byla v řadě dílčích ukazatelů zachována tendence předchozích let. Dlouhodobým procesem zůstává stárnutí populace, které se ve všech krajích projevilo rostoucím průměrným věkem obyvatel. Mezi lety 2001 a 2017 vzrostl průměrný věk v krajích o 0,6 až 4,7 roku. Nejvyšší tempo stárnutí bylo typické pro oblasti s výraznou převahou vystěhovalých, tj. v kraji Karlovarském a Moravskoslezském. Naopak nejpomaleji stárla populace krajů Hl. m. Prahy a Středočeského, které dlouhodobě charakterizuje vysoká převaha přistěhovalých. V Praze se zvyšování průměrného věku obyvatel dokonce zastavilo, resp. po kulminaci v roce 2013 se v posledních letech spíše mírně snižuje.

Zvýšil se podíl dětí i seniorů, klesl podíl osob ve věku 15–64 let.

S procesem stárnutí souvisí i měnící se věková skladba obyvatelstva. Ačkoliv se v roce 2017 ve všech krajích zvýšil podíl dětí do 14 let, ještě výrazněji vzrostl podíl osob starších 65 let. Jejich absolutní počet v roce 2017 poprvé v historii České republiky prolomil dvoumilionovou hranici, přičemž ve všech krajích roste pravidelně již od roku 2005. Zrcadlově obrácená byla situace u osob v ekonomicky aktivním věku. Podíl osob ve věku 15–64 let klesl v roce 2017 podeváté v řadě. Pouze v Praze a Středočeském kraji se počet osob ve věku 15–64 let v roce 2017 mírně zvýšil.

Od roku 2015 žije ve všech krajích více seniorů než dětí.

Změny ve věkové struktuře obyvatelstva se promítly do indexů stáří a ekonomického zatížení. Index stáří, tj. počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let, ve všech krajích kromě Prahy i v roce 2017 nadále rostl. V Praze se již po šesté v řadě snížil. Do roku 2013 však byl index stáří v Praze vůbec nejvyšší v zemi. Od roku 2014 přísluší nejvyšší index stáří kraji Královéhradeckému (134,4 v roce 2017). Naopak nejnižší je posledních sedm let v kraji Středočeském (102,5). Počet seniorů zde převýšil počet dětí jako v posledním z krajů až v roce 2015. Od roku 2015 tak žije ve všech krajích více

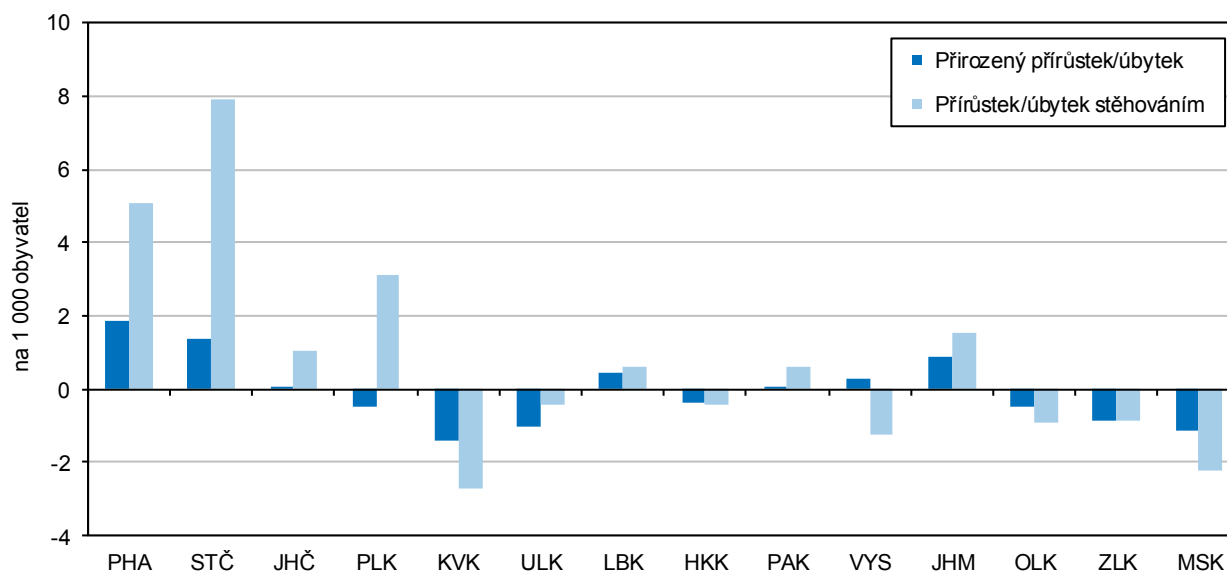
seniorů než dětí. Neměnná tendence charakterizovala vloni také index ekonomického zatížení, který vyjadřuje počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let. Index vzrostl ve všech krajích s tím, že růstový trend trvá již 10 let. Nezměnila se ani pozice krajů s mezními hodnotami. Nejvyšší index ekonomického zatížení náležel kraji Královéhradeckému (56,6) a nejnižší kraji Moravskoslezskému (52,1).

Základní migrační proudy se nezměnily; převažuje stěhování do Středočeského kraje a Hlavního města Prahy.

Převahu živě narozených nad zemřelými vykázala v dlouhodobém pohledu od roku 2001 pětice krajů: Středočeský, Hl. m. Praha, Jihomoravský, Liberecký a Kraj Vysočina. Opačný jev byl typický především pro kraj Moravskoslezský a Zlínský, pro které je převaha živě narozených nad zemřelými spíše ojedinělá. Dlouhodobou stálost si uchovávají základní migrační proudy. Suverénně nejvyšší kladné saldo stěhování měl v letech 2001–2017 kraj Středočeský následovaný Hl. m. Prahou. Migrační úbytek charakterizoval kraj Moravskoslezský. Déletrvajícím převahou vystěhovalých nad přistěhovalými je dále typická pro Kraj Vysočina a kraje Karlovarský, Zlínský a Olomoucký.

Graf 5.1 Změny počtu obyvatel v krajích v letech 2012–2017 (roční průměr)

Zdroj: ČSÚ

Migrační saldo s cizinou je kladné ve všech krajích.

Jestliže v mezikrajském stěhování zaznamenala v roce 2017 kladné migrační saldo pouze čtveřice krajů (Středočeský, Plzeňský, Jihomoravský a Hl. m. Praha), v případě zahraničního stěhování bylo saldo kladné u všech krajů. Bez vlivu zahraničního stěhování vykázal suverénně nejvyšší přírůstek kraj Středočeský, naopak nejvyšší úbytek kraj Moravskoslezský. V případě stěhování s cizinou náležel zcela nejvyšší přírůstek Praze a nejnižší přírůstek kraji Zlínskému. Kladné migrační saldo s cizinou trvá ve všech krajích od roku 2014.

Sociální vývoj

Zaměstnanost roste od roku 2011, nejrychlejší tempo růstu bylo zjištěno v letech 2016 a 2017.

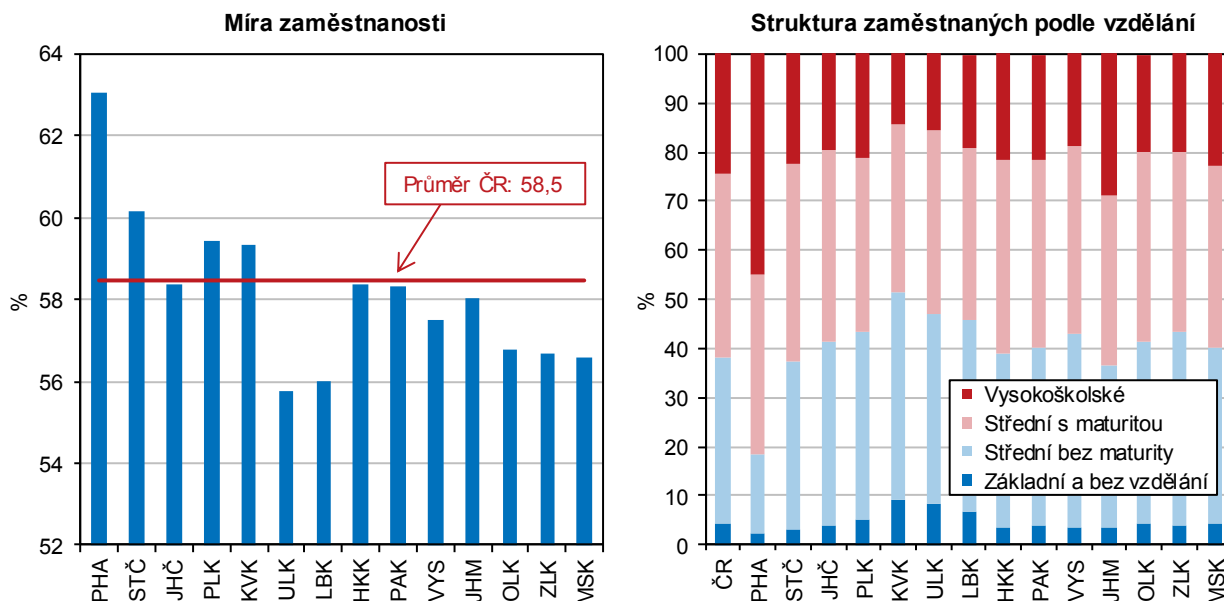
Růst ekonomiky příznivě ovlivňuje vývoj na trhu práce. Míra zaměstnanosti v posledních letech roste; v roce 2016 a 2017 bylo tempo růstu nejrychlejší od roku 2011. Hodnoty ukazatele v krajích přitom odrážejí vedle demografického vývoje také ekonomickou kondici podniků na území jednotlivých regionů. V roce 2017 byla nejvyšší zaměstnanost v Hlavním městě Praze a naopak nejnižší v Ústeckém kraji. Zaměstnanost rostla proti roku 2016 meziročně nejrychleji v Královéhradeckém kraji

(o 1,9 procentního bodu); v jednom kraji došlo k meziročnímu poklesu (Liberecký kraj – pokles o 0,4 p. b.).

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání a krajů v roce 2017

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Struktura zaměstnaných podle vzdělání se zlepšuje ve prospěch středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání.

Existuje pozitivní závislost mezi výší vzdělání a intenzitou ekonomického zapojení, takže také vzdělanostní úroveň populace má vliv na míru zaměstnanosti. Porovnáním skupin zaměstnaných v národním hospodářství v letech 2001 a 2017 dle vzdělanostní struktury vidíme, že podíl zaměstnaných se základním vzděláním a středním bez maturity se snižuje ve prospěch zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Na republikové úrovni se podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity snížil od roku 2001 o 10 procentních bodů a naopak vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci posílili o 12 p. b. Nejvyšší podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním byl v roce 2017 evidován v Hlavním městě Praze (45 %) a Jihomoravském kraji (29 %), nejvyšší podíl zaměstnaných se základním vzděláním vykázal Karlovarský (9 %) a Ústecký kraj (8 %).

Počet pracovních míst v evidenci úřadů práce se zvyšuje ve všech krajích.

Zatímco na sklonku roku 2016 nabízely úřady práce ve své evidenci 132 tis. pracovních míst, o dvanáct měsíců později to bylo téměř 217 tis. volných pozic, přičemž od roku 2012 se počet volných pracovních míst zvýšil šestkrát. Nejvyšší meziroční nárůst pracovních míst v evidenci úřadu práce byl zaznamenán v Pardubickém kraji (o 106 %) a Hlavním městě Praze (o 101 %); nejnižší nárůst ve Zlínském (o 22 %) a Moravskoslezském kraji (o 28 %).

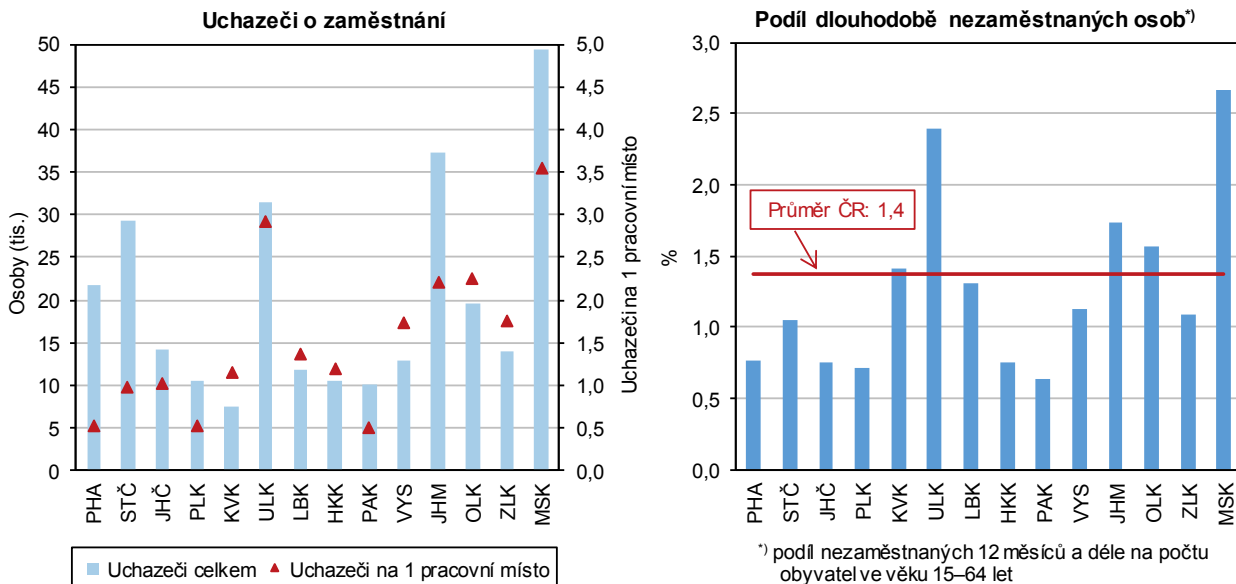
Podíl nezaměstnaných osob dosáhl v roce 2017 nejnižších hodnot v desetileté řadě.

Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2007 rostl a kulminoval v roce 2013, kdy se jeho hodnota v ČR vyšplhala k 8,2 % (podíl nezaměstnaných osob v ČR v roce 2007 tvořil 4,5 %). I v mezikrajském srovnání dosáhl podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech maximálních hodnot v roce 2013 (kromě krajů Plzeňského, Pardubického a Kraje Vysočina, které dosáhly maxima již v roce 2010). Po roce 2013 se podíl nezaměstnaných osob ve všech krajích snižoval s minimem v roce 2017 (kromě Hlavního města Prahy, kde byla minimální hodnota dosažena v roce 2007). Nejmenší rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším podílem nezaměstnaných osob na obyvatelstvu byl v letech 2007

až 2017 evidován v Hlavním městě Praze a Středočeském kraji (3,3 resp. 3,7 procentních bodů), naopak největší výkyv zaznamenaly kraje Ústecký a Karlovarský (6,1 resp. 5,9 p. b.).

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost v krajích k 31. 12. 2017

Pramen: MPSV

Příjmy domácností se postupně zvyšují, obdobně jako rozdíl mezi kraji.

Čistý disponibilní důchod domácností, tedy částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, meziročně vzrostla podle posledního dostupného údaje (rok 2016) v průměru o 3 %; ve srovnání s rokem 2012 činil průměrný nárůst 12 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele zaznamenal meziročně nejvyšší nárůst v Libereckém kraji (o 7 %, tj. o 13 tis. Kč), nejnižší nárůst byl evidován ve Zlínském kraji (o 1 %, tj. o 1,3 tis. Kč). Peněžní příjmy domácností v krajích se výrazně liší v závislosti na ekonomické situaci v regionu. Nejlépe jsou na tom domácnosti v Hl. městě Praze a naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v kraji Ústeckém.

Tempo růstu mezd bylo v roce 2017 nejrychlejší za uplynulých 5 let.

Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i v oblasti mezd. Od roku 2013 rostou průměrné hrubé měsíční mzdy každoročně. Tempo růstu mezd v roce 2017 bylo v celém sledovaném období nejrychlejší.

Průměrné hrubé mzdy i medián mezd jsou dlouhodobě nejvyšší v Hlavním městě Praze.

Podle výsledků strukturálního šetření mezd z roku 2017, které publikuje Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, rostly meziročně hrubé měsíční mzdy ve všech krajích ČR, nejrychleji pak v Plzeňském a Karlovarském kraji (o 8,9, resp. 8,5 %), nejpomaleji v Jihočeském a Moravskoslezském kraji (o 5,9, resp. 6,1 %). Diference mzdové úrovně zůstávají mezi kraji zachovány, i když náskok Hl. města Prahy se v čase mírně snižuje. Nejvyšší hrubé měsíční mzdy v roce 2017 byly vypláceny v Hl. městě Praze (39 782 Kč) a proti nejnižším mzdám v Karlovarském kraji (26 999 Kč) byly o 13 tis. Kč vyšší. V Hlavním městě Praze byla zaznamenána i nejvyšší a hodnota mediánu mezd, nejnižší hodnota byla evidována ve Zlínském kraji, avšak rozdíl mezi nimi nebyl tak výrazný (7 tisíc korun).

Starobní důchody meziročně vzrostly nejvíce od roku 2012, rozdíl mezi

Výše starobních důchodů vyplácených sólo vzrostla v roce 2017 meziročně o 3,4 % a tempo růstu bylo nejrychlejší od roku 2012. Rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším průměrným starobním důchodem vypláceným v Hlavním městě Praze

výší důchodů u obou pohlaví se však nemění.

a v Olomouckém kraji byl 10% a v čase se nemění. Obdobně rozdíl v důchodech mezi oběma pohlavími je stálý, muži pobírají dlouhodobě o více než pětinu vyšší starobní důchod (sólo) než ženy. V jednotlivých krajích se rozdíly mezi pohlavími ve vyplácených starobních důchodech pohybují od 17 % v Hlavním městě Praze po 31 % v kraji Moravskoslezském. Tempo růstu podílu příjemců předčasných starobních důchodů se ve většině krajů zpomalilo; nadále je jejich podíl nejvyšší v Kraji Vysočina, Pardubickém a Moravskoslezském kraji.

Ekonomický vývoj

Hrubý domácí produkt ČR od roku 2014 roste. Většina krajů se již dostala nad předkrizovou úroveň...

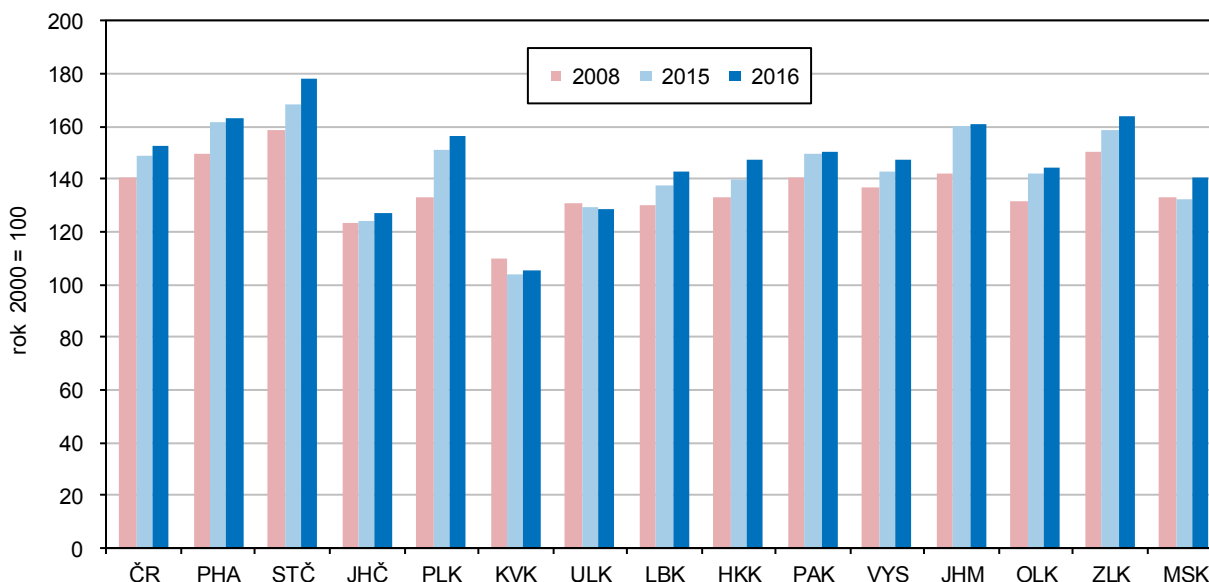
Ekonomika České republiky vstoupila v roce 2014 do období konjunktury. HDP ČR ve stálých cenách od toho roku roste. Po zrychlení růstu v roce 2015 (+5,3 %) ovlivněném dočerpáváním evropských dotací se v roce 2016 růst zpomalil, ale v roce 2017 již opět zrychlil na 4,3 %. Příznivým obdobím procházejí i ekonomiky jednotlivých krajů. V letech 2014 až 2016 (poslední dostupný údaj) regionální HDP ve srovnatelných cenách meziročně rostl ve všech krajích s výjimkou Ústeckého v roce 2016; obdobně jako česká ekonomika i většina regionů zaznamenala zpomalení tempa růstu HDP. Bez zpomalení tempa růstu se HDP v těchto letech vyvíjel v Královéhradeckém a Moravskoslezském kraji.

...opoždují se za ní Karlovarský a Ústecký kraj.

Ze srovnání vývoje HDP v roce 2016 s předkrizovým rokem 2008 je zřejmé, že mezi kraje, jejichž ekonomika nejvíce expandovala, můžeme zařadit Plzeňský Jihomoravský a Středočeský kraj. Protipólem jsou kraje Karlovarský a Ústecký, které podle předběžných výsledků ještě ani v roce 2016 nedosáhly předkrizové úrovně.

Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Ve struktuře hrubé přidané hodnoty klesal podíl primárního sektoru a stavebnictví a rostl podíl služeb.

Do vývoje HDP se promítají změny ve struktuře hrubé přidané hodnoty (HPH). V době ekonomického oživení odpovídají dlouhodobým trendům, i když mají regionální specifika, jsou některé rysy společné. Ve většině krajů je patrný klesající podíl primárního sektoru (s výjimkou Karlovarského a Ústeckého kraje) a rostoucí podíl terciárního sektoru. Podíl sekundárního sektoru v některých krajích kolísá, v Hl. městě Praze dlouhodobě klesá a např. v Olomouckém, Královéhradeckém a Zlínském spíše roste. Přitom se ve všech krajích dlouhodobě snižuje zastoupení

stavebnictví a spíše roste váha zpracovatelského průmyslu (s výjimkou Prahy); nejvíce v kraji Plzeňském, Zlínském a Královéhradeckém.

Nejvyšší ekonomickou výkonnost má Hlavní město Praha.

Krajem s nejvyšší ekonomickou výkonností je Hlavní město Praha, které má výlučné postavení i vysokým podílem terciárního sektoru na HPH (84 %). HDP Prahy v přepočtu na 1 obyvatele překračuje od roku 2001 dvojnásobek průměru ČR a více než o tři čtvrtiny převyšuje i průměr HDP na 1 obyvatele EU (EU28), vyjádřeno ve standardu kupní síly (PPS). Ostatní kraje republikový průměr nedosahují, nejvíce se mu přibližuje Jihomoravský a Plzeňský kraj. Hranici 75 % průměru EU v PPS překročily v roce 2016 kraje Jihomoravský, Plzeňský a Středočeský (všechny uvedené kraje mají více než 80 % průměru EU28), 75 % tohoto průměru překročily také Královéhradecký a Zlínský kraj.

Zemědělská produkce v roce 2016 ve většině krajů meziročně vzrostla díky lepší sklizni.

Produkce zemědělského odvětví byla ve finančním vyjádření v roce 2016 (poslední dostupný údaj) podle předběžných výsledků oproti roku 2015 ve většině krajů vyšší zásluhou lepší sklizně. V Ústeckém a Jihomoravském kraji dosáhla historicky nejvyšší hodnoty od začátku měření, v ostatních krajích byla druhá nebo třetí nejvyšší, pouze ve Zlínském a Moravskoslezském kraji dopadl rok 2016 hůře. Velmi dobrých výsledků dosáhla v roce 2016 rostlinná produkce, která ve všech krajích meziročně vzrostla; v šesti krajích byla nejvyšší od roku 2003 a v šesti krajích byla druhá nejvyšší. Na rozdíl od rostlinné produkce živočišná ve většině krajů meziročně klesla a v Jihočeském a Moravskoslezském kraji byla nejnižší od roku 2003. Nejvyšší zemědělskou produkci na 1 hektar zemědělské půdy má od roku 2012 Pardubický kraj, který patří k největším producentům jatečné drůbeže, a naopak nejnižší produkci mají dlouhodobě kraje Karlovarský a Liberecký.

V roce 2017 byla meziročně horší sklizeň, vzrostla produkce vajec a mléka, ale poklesla výroba jatečných zvířat.

Sklizeň roku 2017 byla především vlivem horších výnosů oproti roku 2016 u většiny plodin nižší. V živočišné výrobě se v roce 2017 zvýšila meziročně ve většině krajů výroba mléka, vajec a jatečné drůbeže, naopak většinou nižší byla výroba jatečných zvířat (skotu a prasat).

Historicky nejvyšší těžba dřeva; kalamitní stav v Olomouckém a Moravskoslezském kraji.

Těžba dřeva v roce 2017 se v ČR meziročně zvýšila o 10 % a dosáhla historicky nejvyšší hodnoty od roku 2000. Překonala i do té doby nejvyšší objem z roku 2007, kdy byly zejména na Šumavě odstraňovány následky orkánu Kyrill. Nejvíce dřeva se v letech 2016 a 2017 vytěžilo v Olomouckém a Moravskoslezském kraji, kde se podíl těžby nahodilé živelní a hmyzové přiblížil 70 % v roce 2016 a 80 % v roce 2017; kalamitní stav zde pokračuje.

Od roku 2014 se zvyšuje zaměstnanost v průmyslu. Rostoucí podíl tržeb za přímý vývoz se poprvé od roku 2010 meziročně snížil.

Výsledky průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji byly v roce 2017 příznivé. Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy ve všech krajích vzrostly. Celorepublikově 62 % z nich připadalo na přímý vývoz. Meziročně byl podíl přímého vývozu na tržbách sice meziročně nižší, přesto dosáhl druhé nejvyšší hodnoty od roku 2000. Nejvíce závislý na exportu byl v roce 2017 průmysl Středočeského a Královéhradeckého kraje a Kraje Vysočina (podíl nad 70 %). Naopak nejméně byl na vývoz orientován průmysl Hlavního města Prahy (41 %) a Ústeckého kraje (44 %). Zaměstnanost ve velkých průmyslových firmách ČR se od roku 2014 stále zvyšuje. Roste i ve většině krajů, v roce 2017 ve všech s výjimkou Karlovarského a Moravskoslezského. V mezikrajském srovnání přitom velké průmyslové firmy Moravskoslezského kraje i nadále zaměstnávají největší počet osob; v roce 2017 celkem 108 tis. osob.

Ve stavebnictví po oživení vlivem dočerpávání eurofondů došlo v roce 2016 k útlumu, ale v roce

Stavebnictví (po krizovém období 2009–2013) v letech 2014 a 2015 ožilo v souvislosti s dočerpáváním fondů z EU, v roce 2016 však došlo k útlumu stavební aktivity. Stavební firmy s 20 a více zaměstnanci provedly na stavbách

2017 již objem prací na stavbách v tuzemsku mírně vzrostl.

téměř ve všech krajích menší objem prací, v tuzemsku celkový meziroční pokles představoval 12 %. V roce 2017 hodnota stavebních prací „S“ podle místa stavby ve většině krajů již opět meziročně vzrostla, v tuzemsku celkem o 3,5 %. Ve srovnání s rokem 2008 však byla o 27 % nižší a propad proti roku 2008 můžeme sledovat ve všech krajích.

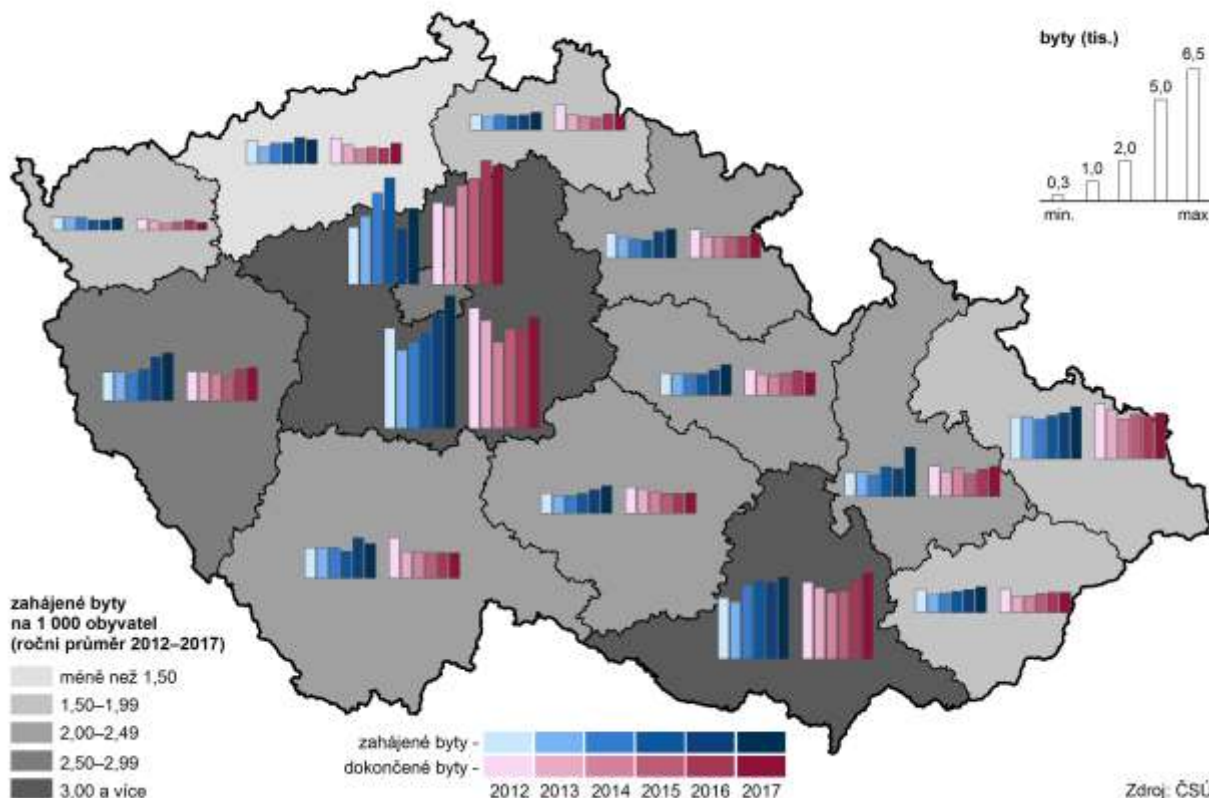
Po propadu prací pro veřejného zadavatele se jejich objem v roce 2017 mírně zvýšil.

Dočerpávání eurofondů v roce 2015 se odrazilo i ve vývoji stavebních prací pro veřejného zadavatele. V roce 2015 celorepublikově tvořily 41 % celkového objemu „S“ a dosáhly 111 mld. Kč; přesto nepřevýšily práce pro veřejného zadavatele z let 2003–2010. V roce 2016 jejich objem meziročně propadl o 30 % a v roce 2017 jen mírně vzrostl. Podíl prací pro veřejného zadavatele na tuzemském objemu „S“ po oba tyto roky představoval 33 %. V krajích se podíl veřejných zakázek v roce 2017 pohyboval od 24 % v Hlavním městě Praze po více než 50 % v Pardubickém kraji.

V přepočtu na 1 obyvatele byl největší objem prací proveden v Praze a v Jihočeském kraji, nejmenší ve Zlínském kraji.

V intenzitě výstavby (stavební práce provedené v kraji na 1 obyvatele) bylo v období 2012–2017 mezi kraji premiantem Hl. město Praha, které převyšovalo o více než 80 % republikový průměr, za ním se na druhém místě umístil Jihočeský kraj (nad průměrem o 40 %) a těsně nadprůměrný byl i Jihomoravský kraj (o 5 %). Ostatní kraje již měly podprůměrnou intenzitu výstavby; nejnižší byla ve Zlínském kraji (o 30 % pod republikovým průměrem).

Bytová výstavba v krajích ČR v letech 2012 až 2017

Od roku 2014 rostl počet zahájených bytů a od roku 2015 počet dokončených bytů.

Ekonomický růst provázelo oživení bytové výstavby. Počet zahájených bytů se celostátně zvyšuje od roku 2014 a počet dokončených bytů od roku 2015. Z regionů počet zahájených bytů rostl od roku 2014 ve Středočeském a Zlínském kraji, od roku 2015 dále v Plzeňském, Moravskoslezském a Kraji Vysočina. Dokončených bytů přibývalo od roku 2015 každoročně v kraji Královéhradeckém,

Jihomoravském a Zlínském, v posledních dvou letech také v kraji Plzeňském a Olomouckém.

Nejvyšší intenzitu bytové výstavby má Středočeský kraj a Praha, nejnižší Ústecký kraj.

Nejvíce bytů se staví ve Středočeském kraji, Hlavním městě Praze a Jihomoravském kraji. Tyto kraje se na celorepublikovém počtu bytů dokončených v letech 2012 až 2017 podílejí více než polovinou a na zahájených bytech 47 %. Po přepočtu na počet obyvatel jsou tyto kraje na špici v intenzitě dokončování bytové výstavby, a to s výrazným náskokem před ostatními kraji. V intenzitě zahajování je v čele Středočeský kraj a za ním s odstupem kraje Jihomoravský, Hlavní město Praha a Plzeňský. Krajem s nejnižší intenzitou bytové výstavby je v dlouhodobém pohledu (od roku 1990) Ústecký kraj.

Ve všech krajích již třetím rokem rostl počet hostů ubytovaných v HUZ i počet jejich přenocování.

Hospodářský růst a vysoká zaměstnanost patří k faktorům, které napomáhají rozvoji cestovního ruchu. Všechny kraje zaznamenávají již třetím rokem (od roku 2015) rostoucí počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ) i jejich přenocování. Ve všech krajích byl tyto tři roky patrný zvyšující se zájem tuzemské klientely – rostl počet hostů i počet přenocování (pouze v roce 2017 počet přenocování v Jihočeském kraji nepatrně poklesl). Počet zahraničních hostů i jejich přenocování meziročně vzrostl napříč všemi regiony až v roce 2017, i když ve většině krajů rostl i v předchozích dvou letech.

Nejvíce hostů, zejména z ciziny, přijíždí do Prahy, v přepočtu přenocování na obyvatele vede Karlovarský kraj.

Dominantní postavení v cestovním ruchu má Hlavní město Praha, které láká zejména cizince. V roce 2017 se na celorepublikové návštěvnosti cizinců podílelo z 65 %, na počtu tuzemských hostů z 11 %. Celkem se v roce 2017 v HUZ Prahy ubytovalo 7,7 mil. návštěvníků. Na 1 tis. obyvatel připadalo v Praze 14,0 tis. noclehů v HUZ. Tato hodnota však v rámci krajů nepředstavuje maximum. Největší počet přenocování v přepočtu na 1 tis. obyvatel má jistě i díky lázeňství Karlovarský kraj (17,4 tis. přenocování). S odstupem za nimi následují kraje známé svými rekreačními oblastmi – Královéhradecký (7,4 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel), Liberecký a Jihočeský kraj (6,5 a 6,3 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel).

Životní prostředí

Ubývá orná půda ve prospěch trvalých travních porostů, lesní půdy i zastavěných ploch.

V posledních letech lze ve všech krajích sledovat úbytek orné půdy, a to převážně ve prospěch trvalých travních porostů a lesních pozemků. Orné půdy (v porovnání let 2017 a 2000) nejvíce ubylo v Libereckém kraji (téměř o 11,5 %). Druhou příčku obsadilo Hlavní město Praha (pokles o 8,9 %), třetí příčka pak patřila Karlovarskému kraji (snížení o 8,7 %). Nejmenší pokles byl zaznamenán v Jihomoravském a Středočeském kraji. Nejvyšší podíl orné půdy na orné půdě ČR v roce 2017 měl kraj Středočeský – 18,4 %, za ním následuje kraj Jihomoravský s podílem na orné půdě ČR 11,8 % a Kraj Vysočina (10,7 %). Z dlouhodobého hlediska došlo ve více než polovině krajů ČR k nárůstu zastavěných ploch a nádvoří, nejvíce v kraji Jihočeském (téměř o 6 % proti roku 2000).

Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství ve všech krajích.

V posledních letech je také zřetelný vliv ekologického zemědělství, které je moderní formou obhospodařování půdy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. V roce 2017 byl v mezikrajském srovnání největší podíl na ekologicky obhospodařované půdě v ČR zaznamenán v Jihočeském kraji, a to 15 %; naopak nejmenší podíl měly kraje Pardubický a Středočeský (po 3 %).

Roste podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů.

Dlouhodobě se v České republice zvyšuje i podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu. Stoprocentní pokrytí obyvatel zásobovaných vodou

z veřejných zdrojů vykazaly v roce 2017 Hlavní město Praha a Karlovarský kraj. Nejmenší podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů měl kraj Plzeňský a Středočeský (85 % a 86 %). Ve srovnání let 2012 a 2017 vzrostl podíl obyvatel zásobovaných vodou ve všech krajích ČR, přičemž nejmenší nárůst byl v Jihočeském kraji (o 0,1 procentního bodu), nejvyšší nárůst zaznamenali ve Zlínském kraji (o 4,2 p. b.).

Nejnižší spotřebu vody na obyvatele mají dlouhodobě domácnosti ve Zlínském kraji.

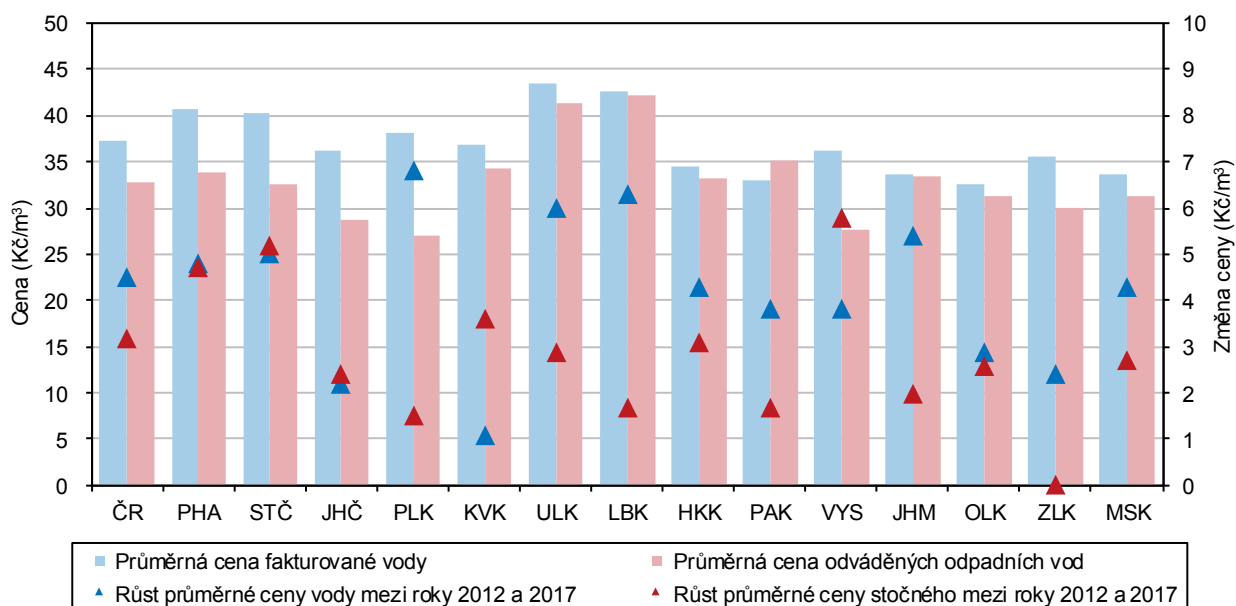
V roce 2017 spotřebovaly nejvíce vody domácnosti v Hl. m. Praze (více než 109 litrů na osobu a den), naproti tomu nejnižší spotřebu – méně než 80 litrů na osobu a den – vykazaly domácnosti ve Zlínském a Pardubickém kraji a v Kraji Vysočina. Oproti roku 2012 pokleslo specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele v polovině krajů, naproti tomu v Ústeckém kraji došlo k jeho růstu o 13 %.

Dlouhodobě nejdražší voda je v Ústeckém kraji.

Jevem, který je patrný ve většině krajů, je růst ceny vody; nejdražší voda teče z kohoutků v Ústeckém kraji. V roce 2017 zaplatili obyvatelé Ústeckého kraje v průměru za 1 m³ fakturované pitné vody 43,40 Kč, zatímco v celé České republice 37,20 Kč. Oproti průměru republiky byla jednotková cena vody v roce 2017 v Ústeckém kraji vyšší o 6,20 Kč. Nejméně za vodu v loňském roce platili v Olomouckém kraji (32,50 Kč za 1 m³).

Graf 5.5 Průměrná cena fakturované vody a odváděných odpadních vod v krajích v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

Postupně se snižují měrné emise, velké rozdíly mezi krajími však zůstávají.

V posledních letech dochází v České republice k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, ať již stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) nebo mobilních zdrojů (REZZO 4). Z územního hlediska však i nadále zůstávají nejhůře postižená území, která jsou nejbližší stacionárním zdrojům znečištění. Z krajů jsou na tom dlouhodobě vlivem emisí ze stacionárních zdrojů znečištění nejhůře kraje Ústecký a Moravskoslezský. Při zohlednění mobilních zdrojů se k oběma krajům přiřadilo i Hlavní město Praha a kraj Středočeský a Jihomoravský.

Produkce komunálního odpadu na obyvatele vzrostla ve všech krajích.

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v porovnání let 2012 a 2016 vzrostla ve všech krajích České republiky, nejvíce pak v Plzeňském kraji, a to o 87 kg. Nejméně se produkce komunálního odpadu v porovnávaném období zvýšila v Hlavním městě Praze – o 5 kg na jednoho obyvatele. Ve srovnání let

2015 a 2016 se produkce odpadu na obyvatele zvýšila s různou intenzitou ve všech krajích, nejvíce pak v Plzeňském kraji, a to o 48 kg. K nejmenšímu zvýšení došlo v Hlavním městě Praha (o 8 kg) a v kraji Královéhradeckém (o 9 kg).

V Libereckém kraji je produkce komunálního odpadu na obyvatele o čtvrtinu nižší než v kraji Středočeském.

V České republice bylo v roce 2016 vyprodukováno celkem 3 579,6 tis. tun komunálního odpadu. V přepočtu na jednoho obyvatele činila v roce 2016 produkce komunálního odpadu 339 kg, což bylo o 22 kg více proti předchozímu roku. V jednotlivých krajích se produkce odpadu na jednoho obyvatele značně lišila. Rozdíl mezi krajem Středočeským (397 kg), kde byl objem komunálního odpadu na obyvatele nejvyšší, a krajem Libereckým (302 kg), kde byla produkce na obyvatele nejnižší, činil 95 kg.

V roce 2016 poklesl objem investic na ochranu životního prostředí.

Investice na ochranu životního prostředí v České republice rostly od roku 2010 až do roku 2015. V následujícím roce došlo k meziročnímu snížení investic na území téměř všech krajů republiky. Výjimku tvořilo Hlavní město Praha a kraje Ústecký a Plzeňský. Nejvíce v rámci celé ČR bylo na ochranu životního prostředí v roce 2016 investováno v Ústeckém kraji, a to 6,3 mld. Kč, což představovalo 24,6 % z celkového objemu investic v ČR. Naproti tomu nejméně prostředků na ochranu životního prostředí bylo vynaloženo v Libereckém kraji (441 mil. Kč; tj. 1,7 % z částky za ČR).

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí vzrostly v osmi krajích.

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí zjišťované podle sídla investora vzrostly v porovnání let 2012 a 2016 celkem v osmi krajích České republiky. Na 1 obyvatele bylo v roce 2016 nejvíce neinvestičních výdajů (podle sídla investora) vynaloženo v Hlavním městě Praze (10 tis. Kč), čtyřikrát méně bylo investováno v Kraji Vysočina.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (‰)															
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
2015	-0,0	1,9	1,2	-0,5	-0,8	-1,8	-1,1	0,3	-0,5	-0,3	0,3	0,6	-0,8	-0,8	-1,4
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
Přirůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
2015	1,5	4,8	7,6	1,4	3,4	-3,1	-0,3	1,5	0,2	-0,2	-1,2	1,3	-0,8	-0,2	-2,2
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
Živé narození mimo manželství (%)															
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
2015	47,8	41,2	45,7	48,3	49,4	62,6	62,3	53,7	49,7	47,2	42,2	43,1	48,2	40,6	52,2
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
2015	119,0	123,8	100,5	120,4	125,3	121,9	111,7	115,8	129,3	120,6	124,2	122,0	123,9	128,6	121,5
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,1	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
2014	75,5	77,5	75,7	75,8	76,0	74,1	73,6	75,1	76,2	76,1	76,2	76,0	74,9	75,1	74,1
2015	75,8	77,7	76,2	75,6	76,2	74,4	73,9	75,7	76,6	76,3	76,7	76,3	75,3	75,4	74,2
2016	76,0	78,0	76,5	76,0	76,3	74,4	74,0	76,1	77,0	76,4	77,2	76,5	75,5	75,5	74,4
2017 ²⁾	.	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,0	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
2014	81,4	82,5	81,3	81,2	81,3	80,3	79,3	81,5	81,8	81,6	82,4	82,0	81,9	81,5	80,6
2015	81,6	82,6	81,4	81,5	81,4	80,3	79,6	81,4	81,9	82,1	82,3	82,2	82,0	81,8	80,9
2016	81,7	82,7	81,6	81,6	81,4	80,7	79,5	81,8	82,2	82,4	82,4	82,6	81,6	82,2	81,2
2017 ²⁾	.	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,4	2,4	4,4	6,3	3,8	3,8	2,4	2,2	1,5	3,2	1,6	1,4	1,9
2014	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0
2015	4,4	13,5	4,6	2,6	4,7	6,4	4,0	4,1	2,5	2,3	1,6	3,4	1,6	1,5	2,0
2016	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) změna metodiky; data nejsou srovnatelná s předchozími roky

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
2015	56,4	60,2	59,0	56,2	58,7	56,8	52,8	55,4	55,4	57,3	54,7	57,1	53,7	56,2	53,2
2016	57,6	61,4	59,2	57,5	58,6	57,8	55,2	56,4	56,5	58,2	56,2	58,0	55,8	55,9	55,2
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2012	7,37	4,16	6,13	6,37	5,94	8,50	10,46	7,75	6,55	7,03	7,63	8,15	8,93	7,82	9,17
2013	8,17	5,14	6,90	7,10	6,45	9,33	11,47	8,46	7,31	7,45	8,05	8,94	9,79	8,34	10,47
2014	7,46	5,03	6,36	6,20	5,70	8,21	10,67	7,72	6,36	6,22	7,35	8,25	8,82	7,36	9,80
2015	6,24	4,20	5,41	5,07	4,62	7,06	8,91	6,36	4,96	5,14	6,22	7,01	7,01	5,98	8,56
2016	5,19	3,35	4,31	4,28	3,56	5,45	7,79	5,17	3,76	4,04	5,17	6,11	5,94	4,92	7,45
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2012	2,67	1,15	2,07	1,82	1,94	3,28	4,56	2,92	1,90	2,24	2,64	3,03	3,54	2,73	3,85
2013	3,33	1,77	2,65	2,35	2,38	4,04	5,49	3,53	2,55	2,69	3,14	3,68	4,13	3,27	4,88
2014	3,36	1,96	2,74	2,20	2,24	4,06	5,64	3,45	2,53	2,43	3,06	3,74	4,15	3,01	5,13
2015	2,68	1,68	2,17	1,57	1,73	3,40	4,59	2,67	1,78	1,71	2,43	3,04	3,09	2,28	4,37
2016	2,08	1,28	1,56	1,18	1,25	2,52	3,72	1,95	1,24	1,12	1,81	2,51	2,34	1,67	3,69
2017	1,37	0,77	1,05	0,75	0,71	1,42	2,40	1,31	0,75	0,64	1,13	1,74	1,57	1,08	2,67
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2012	198,5	259,8	218,1	187,9	201,0	174,1	173,2	183,3	192,1	188,1	188,8	195,1	180,2	184,6	179,2
2013	198,4	260,8	213,7	186,4	203,2	177,0	173,3	183,7	192,6	186,9	190,5	198,7	177,5	184,1	178,0
2014	205,0	267,5	220,3	194,4	206,4	183,7	175,8	190,4	200,3	195,8	196,6	205,5	184,8	191,5	185,6
2015	213,6	277,3	225,4	200,7	219,4	194,0	183,9	198,0	209,0	202,5	206,6	216,4	192,8	202,7	192,3
2016	220,5	286,5	230,3	208,1	221,0	204,5	193,1	211,3	215,0	209,2	214,5	221,9	199,8	204,0	199,4
2017
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2012	21 997	27 182	22 576	20 455	21 752	19 327	20 999	21 672	20 958	20 598	20 644	21 447	20 594	20 036	21 838
2013	22 266	27 410	22 874	20 898	21 999	20 274	21 385	21 993	21 134	20 740	21 194	21 840	20 836	20 576	21 958
2014	22 844	27 750	23 579	21 675	23 175	20 690	21 686	22 772	21 750	21 413	21 757	22 392	21 651	21 094	22 377
2015	23 726	28 677	24 582	22 697	24 135	21 747	22 644	23 946	22 521	22 283	22 600	23 328	21 918	21 770	23 116
2016	24 982	29 906	25 490	24 018	25 388	22 735	24 004	24 764	23 914	23 543	23 953	24 675	23 205	23 242	24 071
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2012	10 793	11 560	10 882	10 680	10 740	10 554	10 697	10 708	10 667	10 557	10 504	10 662	10 465	10 555	10 868
2013	10 985	11 767	11 087	10 872	10 933	10 725	10 881	10 900	10 854	10 745	10 695	10 845	10 644	10 748	11 058
2014	11 090	11 878	11 207	10 985	11 038	10 817	10 979	11 005	10 955	10 853	10 804	10 950	10 744	10 852	11 157
2015	11 363	12 172	11 499	11 260	11 308	11 064	11 240	11 269	11 221	11 123	11 079	11 218	11 009	11 122	11 428
2016	11 475	12 286	11 616	11 375	11 424	11 156	11 341	11 381	11 337	11 241	11 199	11 328	11 119	11 245	11 537
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2012	22,5	12,2	19,7	23,3	25,8	24,9	25,4	21,4	22,8	26,6	28,3	21,2	24,9	23,5	26,2
2013	23,3	12,6	20,4	24,2	26,7	25,8	26,2	22,3	23,8	27,6	29,3	22,0	25,9	24,5	27,2
2014	24,1	13,0	21,0	25,2	27,4	26,5	27,0	23,1	24,8	28,7	30,3	22,7	26,9	25,4	28,2
2015	24,8	13,2	21,5	25,9	27,9	27,2	27,5	23,8	25,5	29,5	31,1	23,3	27,8	26,1	28,9
2016	25,3	13,5	21,9	26,7	28,3	27,6	27,9	24,4	26,2	30,2	31,8	23,9	28,4	26,7	29,5
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, ve jmenovateli data ČSÚ k 31. 12.

3) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

4) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2012	386,3	807,6	349,5	327,5	347,0	272,4	303,1	300,0	333,4	306,4	324,0	372,1	300,8	324,6	332,8
2013	389,9	812,5	348,7	333,1	363,3	272,5	302,4	302,1	335,3	313,7	327,5	387,6	301,2	330,8	324,6
2014	409,9	834,6	376,8	344,5	388,4	282,1	309,9	317,7	359,2	333,1	341,3	404,5	318,6	365,3	344,3
2015	435,9	917,2	392,9	359,0	405,2	292,2	333,9	337,1	378,0	354,4	356,1	427,9	334,7	374,8	362,0
2016	451,8	937,5	414,4	373,8	422,3	300,9	333,5	352,3	401,1	360,4	373,4	436,4	346,8	391,3	385,2
2017
Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2012	99,2	99,7	99,2	100,5	95,9	98,7	99,5	99,8	98,2	93,4	100,2	101,4	99,4	97,5	99,5
2013	99,5	100,5	98,3	99,4	102,9	98,4	98,6	98,7	98,1	100,4	98,1	102,7	98,3	99,9	95,7
2014	102,7	102,3	104,1	100,7	104,3	101,2	100,4	101,6	103,9	103,5	101,1	102,6	103,5	106,5	102,4
2015	105,3	109,8	103,8	103,1	103,4	101,7	105,3	105,1	104,1	105,4	103,5	105,1	104,0	101,1	103,2
2016	102,6	101,0	105,9	102,8	103,2	101,7	99,1	103,9	105,2	100,8	103,3	100,5	102,0	103,3	105,9
2017
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2012	34,7	40,7	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,1	38,2	37,3	33,7	34,3	30,3	
2013	36,4	42,1	31,5	32,8	18,0	30,8	23,7	38,9	42,8	40,3	42,7	35,5	36,5	31,1	
2014	39,1	44,2	32,7	36,8	22,1	33,8	25,0	43,3	49,3	43,7	41,1	38,8	38,6	35,1	
2015	36,8	41,7	29,9	33,8	20,2	35,0	23,0	41,3	45,4	39,1	42,0	36,2	35,8	31,9	
2016 ¹⁾	37,9	43,0	31,7	33,0	20,0	35,2	23,4	41,1	46,7	43,2	46,2	36,6	34,8	29,4	
2017	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
2015	806,9	77,5	95,3	47,3	59,7	19,2	52,6	43,4	45,3	46,3	48,1	68,9	44,2	52,0	107,0
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
2015	25,4	42,4	19,4	36,5	22,1	22,7	19,0	20,8	22,4	24,0	23,8	30,6	21,0	15,7	21,6
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
2015	2,4	4,1	3,7	2,0	2,1	1,4	1,0	1,4	1,9	2,1	2,0	2,8	1,7	1,6	1,8
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2012	4 118	11 613	1 645	4 956	2 681	15 792	1 404	5 854	6 089	2 008	2 285	2 242	2 476	2 959	1 641
2013	4 120	11 773	1 593	5 010	2 565	15 226	1 431	5 823	5 813	2 008	2 312	2 429	2 552	3 027	1 591
2014	4 081	11 790	1 502	5 074	2 552	15 015	1 440	5 092	5 565	1 981	2 256	2 539	2 512	3 160	1 595
2015	4 467	12 608	1 677	5 718	2 983	15 468	1 596	5 859	6 571	2 286	2 358	2 619	2 801	3 438	1 835
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113

1) semidefinitivní údaje

2) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převahou činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

3) podniky s 20 a více zaměstnanci s převahou stavební činnosti

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2012	1,96	0,77	1,95	0,79	0,93	2,83	10,62	0,46	1,06	2,57	0,36	0,29	0,73	1,24	3,77
2013	1,76	1,04	1,92	0,77	0,92	2,87	7,81	0,51	1,01	2,65	0,35	0,31	0,74	1,20	3,66
2014	1,61	0,51	1,81	0,65	0,86	2,88	6,88	0,41	0,86	2,61	0,27	0,27	0,72	1,07	3,46
2015 ¹⁾	1,56	0,50	1,79	0,62	0,86	2,94	6,25	0,47	0,91	2,60	0,29	0,24	0,74	1,07	3,31
2016
2017
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2012	2,45	13,83	2,59	1,04	1,21	2,51	8,54	1,05	1,34	3,14	1,32	1,77	1,63	1,56	4,43
2013	2,30	13,41	2,37	1,02	1,15	2,21	7,37	1,02	1,37	2,96	1,33	1,70	1,58	1,48	4,47
2014	2,16	12,73	2,35	0,94	1,04	1,96	6,42	0,96	1,31	3,08	1,30	1,65	1,52	1,46	4,18
2015 ¹⁾	2,08	11,83	2,29	0,89	1,04	2,10	5,91	0,96	1,26	2,81	1,23	1,65	1,51	1,45	4,12
2016
2017
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2012	1 897	4 827	1 478	1 899	1 627	538	1 766	1 116	681	827	733	1 934	1 117	959	2 499
2013	1 915	5 029	1 565	1 611	1 694	661	1 529	1 148	730	847	798	1 923	1 163	1 472	2 269
2014	1 923	5 023	1 344	1 765	2 253	517	1 615	1 017	770	1 352	1 013	1 901	1 018	1 217	2 145
2015	2 205	4 909	1 420	2 420	2 012	629	1 757	1 014	1 071	1 402	1 341	3 098	1 559	1 701	2 285
2016	2 064	4 675	1 364	2 426	3 086	592	1 775	975	899	1 546	946	2 388	945	1 453	2 148
2017
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013	307	303	372	315	231	289	327	265	275	299	318	288	308	297	317
2014	310	301	355	325	252	307	318	271	272	303	329	295	312	308	325
2015	317	301	374	346	283	297	321	266	295	315	335	297	330	299	313
2016	339	309	397	372	330	339	348	302	304	332	367	309	350	314	341
2017
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013	13,9	16,8	10,9	14,0	17,8	13,1	10,7	14,6	17,1	14,1	16,9	10,9	12,0	17,4	14,9
2014	14,3	16,5	11,7	13,6	17,7	13,1	12,2	13,8	17,0	14,2	16,9	11,8	13,3	18,9	14,9
2015	14,5	16,8	12,0	14,3	17,1	13,8	13,2	12,4	15,7	15,1	16,0	12,6	13,3	18,7	15,5
2016	14,5	17,3	12,3	14,4	16,0	12,8	12,3	12,5	16,1	14,8	15,2	13,7	13,1	19,9	14,5
2017
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
2015	87,9	106,0	83,5	85,4	87,6	83,4	89,1	86,5	79,9	77,8	79,3	92,4	82,2	75,6	90,8
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013	2 576	1 549	2 687	2 303	2 322	1 558	4 198	2 173	2 536	3 363	2 687	2 174	1 902	2 080	3 676
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718
2015	3 804	1 160	3 038	3 176	2 106	2 784	5 168	1 258	2 230	7 983	6 887	5 286	3 879	2 591	5 526
2016	2 411	2 981	1 445	1 170	2 545	2 608	7 610	1 002	1 506	2 391	1 757	1 896	1 270	770	2 986
2017

1) vč. přemísťujících se zdrojů (např. zařízení na recyklaci stavebních odpadů a asfaltových směsí)

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Olomouckého kraje v letech 2001–2017

	Měřicí jednotka	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	642 790	641 163	640 683	639 425	639 166	639 899	641 794	642 140
v tom ve věku: 0–14 let		104 144	101 617	98 980	96 528	94 256	92 378	91 434	90 741
15–64 let		451 119	451 751	453 305	453 473	453 974	454 823	455 757	454 241
65 a více let		87 527	87 795	88 398	89 424	90 936	92 698	94 603	97 158
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	38,6	38,9	39,2	39,5	39,8	40,1	40,3	40,5
Sňatky		3 042	3 034	2 884	2 950	3 063	3 206	3 325	3 098
Rozvody		1 774	1 871	1 907	1 981	1 926	2 003	1 853	1 884
Živě narození	osoby	5 756	5 713	5 865	5 951	6 183	6 428	6 931	7 118
Zemřelí	osoby	6 662	6 707	6 657	6 393	6 479	6 298	6 458	6 433
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-906	-994	-792	-442	-296	130	473	685
Přistěhovalí	osoby	3 545	4 235	4 830	4 273	4 474	5 201	6 981	4 554
Vystěhovalí	osoby	3 921	4 868	4 518	5 089	4 437	4 598	5 559	4 893
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-376	-633	312	-816	37	603	1 422	-339
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 282	-1 627	-480	-1 258	-259	733	1 895	346
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	121,3	127,8	133,1	138,7	142,0	154,8	164,8	175,9
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	312,0	317,3	316,1	312,6	314,2	318,3	316,0	314,5
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	222,5	218,3	220,9	226,1	227,0	227,6	233,3	237,5
Míra ekonomické aktivity	%	58,4	59,2	58,9	58,0	58,1	58,3	57,5	57,0
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	37 215	39 395	40 770	39 591	36 180	31 187	23 495	23 470
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	7,54	6,44	4,81	4,89
Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾	Kč	6 643	6 666	6 900	7 081	7 543	7 969	8 500	9 377
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,1	4,2	4,2
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		18 914	18 995	18 883	18 965	18 637	18 720	19 036	19 594
základních škol		68 443	66 013	63 501	60 553	57 831	55 091	52 722	50 699
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	.	34 718	34 882	35 010	35 091	34 639	34 201
Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	12 317	13 257	14 190	15 132	16 037	17 968	19 536	20 626
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		25,4	25,9	24,9	24,2	23,2	22,0	24,6	23,2
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	125 246	129 390	136 510	149 418	152 800	160 865	175 136	183 772
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	101,4	101,2	104,3	106,7	103,2	104,1	104,5	102,8
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	1 347	1 314	1 512	1 430
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		115 328	122 984	127 865	129 075	129 331	130 427	132 139	135 028
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	.	7 468	8 939	7 687	7 409	8 627	8 300
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	49 277	50 369	49 319	51 589	52 595	52 921	53 964	53 375
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	15 842	13 856	10 564	12 394	13 520	16 078	19 120	15 564
Dokončené byty		1 753	1 675	1 411	1 462	1 118	1 307	1 766	1 839
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	392,8	403,7	443,4	417,7	414,9	430,8	435,0	426,6
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	277 187	277 043	276 460	276 081	281 992	281 589	281 089	280 813
z toho orná půda		211 097	209 816	208 509	208 298	210 171	209 644	209 174	208 740
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	236 764	238 832	239 444	239 811	244 685	245 088	245 597	245 852
z toho: lesní pozemky		176 698	178 999	179 131	179 176	183 008	183 089	183 217	183 300
zastavěné plochy a nádvoří		8 285	8 163	8 162	8 167	8 245	8 254	8 269	8 281
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	83,6	90,8	93,3	92,4	89,9	87,7	87,8	86,5
Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.	kg	279	255	262	266	275	283	289	316
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 224	1 654	1 748	3 030	1 494	1 180	1 526	1 102

¹⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdovečským; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

³⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
642 044	641 684 ⁶⁾	638 640	637 612	636 358	635 713	634 720	633 925	633 178	Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)
90 938	91 795 ⁶⁾	92 972	93 440	94 054	94 898	95 884	96 735	97 707	v tom ve věku: 0–14 let
451 615	448 608 ⁶⁾	440 749	435 302	429 864	424 948	420 020	414 933	410 336	15–64 let
99 491	101 281 ⁶⁾	104 919	108 870	112 440	115 867	118 816	122 257	125 135	65 a více let
40,7	40,9 ⁶⁾	41,2	41,5	41,7	42,0	42,2	42,4	42,6	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
2 827	2 675	2 605	2 669	2 632	2 737	2 864	2 925	3 039	Sňatky
1 741	1 823	1 733	1 526	1 713	1 521	1 515	1 432	1 430	Rozvody
7 134	6 922	6 311	6 303	6 322	6 400	6 498	6 697	6 679	Živě narození
6 705	6 748	6 559	6 701	6 830	6 461	7 000	6 731	7 033	Zemřelí
429	174	-248	-398	-508	-61	-502	-34	-354	Přirozený přírůstek/úbytek
3 822	4 000	3 857	3 787	3 786	4 150	4 328	4 464	4 700	Přistěhovalí
4 347	4 534	4 003	4 417	4 532	4 734	4 819	5 225	5 093	Vystěhovalí
-525	-534	-146	-630	-746	-584	-491	-761	-393	Přírůstek/úbytek stěhováním
-96	-360	-394	-1 028	-1 254	-645	-993	-795	-747	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
178,4	174,2	177,7	180,2	177,5	184,8	192,8	199,8	.	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
316,6	306,2	305,5	312,2	306,3	305,9	307,8	312,1	314,5	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
235,1	244,0	240,6	232,5	236,6	235,3	231,9	226,3	222,0	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
57,4	55,7	55,9	57,3	56,4	56,5	57,0	58,0	58,6	Míra ekonomické aktivity
41 092	42 117	38 119	40 342	43 364	38 990	31 058	26 495	19 519	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
8,86	9,08	8,34	8,93	9,79	8,82	7,01	5,94	4,35	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
9 766	9 837	10 253	10 465	10 644	10 744	11 009	11 119	11 504	Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾
4,3	4,4	4,5	4,6	4,6	4,8	4,8	4,8	.	Lékaři na 1 000 obyvatel
20 296	21 037	22 028	22 878	23 340	23 298	22 980	22 628	22 350	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.) mateřských škol
49 215	48 610	48 677	49 257	50 243	51 504	52 899	54 226	55 049	základních škol
33 801	32 423	30 505	28 957	27 863	27 147	26 420	26 217	26 067	středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
21 853	22 493	22 688	21 756	21 219	20 818	20 353	19 527	18 868	Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)
22,2	21,4	22,5	22,5	23,2	22,1	19,9	18,3	16,2	Registované trestné činy na 1 000 obyv.
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
179 666	183 705	189 721	191 847	191 738	202 678	212 588	219 892	.	Hrubý domácí produkt
95,7	104,1	102,8	99,4	98,3	103,5	104,0	102,0	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
1 619	1 613	2 133	3 558	3 061	3 377	2 983	2 833	.	Výdaje na výzkum a vývoj
133 275	136 229	138 970	135 201 ⁷⁾	137 119	138 347	139 097	140 735	142 182	Registované subjekty (stav k 31. 12.)
6 654	7 077	8 245	8 344	8 734	9 445	8 774 ⁸⁾	8 941	.	Produkce zemědělského odvětví
44 323	40 604	41 222	40 015	39 102	40 873	44 247	46 531	47 245	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
13 557	12 784	10 743	12 760	11 920	10 362	13 361	11 545	12 218	Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾
2 026	1 648	1 305	1 490	1 231	1 420	1 095	1 337	1 479	Dokončené byty
377,2	377,7	397,3 ⁹⁾	474,9	512,4	487,6	547,5	600,1	658,1	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
280 517	280 129	279 763	279 361	279 086	278 562	278 209	277 850	277 525	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
208 421	207 878	207 375	207 036	206 555	205 986	205 594	205 329	204 951	z toho orná půda
246 140	246 535	246 893	247 296	247 583	248 115	248 481	249 296	249 630	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
183 423	183 497	183 596	183 855	184 000	185 168	185 220	185 851	186 153	z toho: lesní pozemky
8 295	8 310	8 369	8 378	8 389	8 392	8 389	8 393	8 392	zastavěné plochy a nádvoří
87,2	84,3	83,7	83,5	81,7	82,5	82,2	81,3	83,5	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
333	307	300	318	308	312	330	350	.	Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.
1 002	1 371	1 423	2 428	1 902	2 418	3 879	1 270	.	Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností⁶⁾ údaje od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky⁸⁾ semidefinitivní výsledky⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	637 612	636 358	635 713	634 720	633 925	633 178
v tom: muži		311 611	311 020	310 720	310 288	309 999	309 888
ženy		326 001	325 338	324 993	324 432	323 926	323 290
z toho cizinci (bez azylantů)		9 807	10 041	10 110	10 413	10 889	11 425
Sňatky		2 669	2 632	2 737	2 864	2 925	3 039
Rozvody		1 526	1 713	1 521	1 515	1 432	1 430
Rozvody na 100 sňatků	%	57,2	65,1	55,6	52,9	49,0	47,1
Živě narození	osoby	6 303	6 322	6 400	6 498	6 697	6 679
z toho mimo manželství	%	45,1	45,7	47,8	48,2	50,3	50,2
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,41	1,45	1,50	1,56	1,65	1,68
Potraty		2 043	2 010	2 146	1 979	2 151	2 018
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 201	1 211	1 279	1 137	1 137	1 015
Potraty na 100 narozených	%	32,3	31,7	33,4	30,3	32,0	30,1
z toho umělá přerušeni těhotenství		19,0	19,1	19,9	17,4	16,9	15,1
Zemřelí	osoby	6 701	6 830	6 461	7 000	6 731	7 033
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		3 302	3 297	3 028	3 161	3 002	3 262
novotvary		1 699	1 677	1 614	1 685	1 611	1 636
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-398	-508	-61	-502	-34	-354
Přistěhovalí	osoby	3 787	3 786	4 150	4 328	4 464	4 700
z toho z ciziny		629	586	688	802	905	1 048
Vystěhovalí	osoby	4 417	4 532	4 734	4 819	5 225	5 093
z toho do ciziny		525	570	523	467	620	518
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-630	-746	-584	-491	-761	-393
z toho s cizinou		104	16	165	335	285	530
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 028	-1 254	-645	-993	-795	-747
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	9,9	9,9	10,1	10,2	10,6	10,5
zemřelí	‰	10,5	10,7	10,2	11,0	10,6	11,1
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-0,6	-0,8	-0,1	-0,8	-0,1	-0,6
přistěhovalí	‰	5,9	5,9	6,5	6,8	7,0	7,4
vystěhovalí	‰	6,9	7,1	7,4	7,6	8,2	8,0
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	-1,0	-1,2	-0,9	-0,8	-1,2	-0,6
celkový přírůstek/úbytek	‰	-1,6	-2,0	-1,0	-1,6	-1,3	-1,2
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	2,5	3,0	2,2	2,2	2,8	2,8
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	1,7	1,9	1,1	1,2	1,9	2,2
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.) ve věku:							
0–14 let	osoby	93 440	94 054	94 898	95 884	96 735	97 707
	%	14,7	14,8	14,9	15,1	15,3	15,4
15–64 let	osoby	435 302	429 864	424 948	420 020	414 933	410 336
	%	68,3	67,6	66,8	66,2	65,5	64,8
65 a více let	osoby	108 870	112 440	115 867	118 816	122 257	125 135
	%	17,1	17,7	18,2	18,7	19,3	19,8
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	41,5	41,7	42,0	42,2	42,4	42,6
v tom: muži		39,9	40,2	40,4	40,6	40,8	41,0
ženy		43,0	43,2	43,5	43,7	43,9	44,1
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	116,5	119,5	122,1	123,9	126,4	128,1
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	46,5	48,0	49,6	51,1	52,8	54,3
Naděje dožití (dvouleté období) ⁶⁾	roky						
muži při narození		74,3	74,4	74,9	75,3	75,5	75,5
ženy při narození		81,0	81,1	81,9	82,0	81,6	81,8
muži ve věku 65 let		15,4	15,5	15,7	15,8	16,2	16,0
ženy ve věku 65 let		19,2	19,3	19,9	20,0	19,7	19,7

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁶⁾ změna metodiky; data nejsou srovnatelná s předchozími roky

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
VYBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	544,7	542,9	541,2	539,7	538,4	536,5
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	16,8	16,9	15,1	14,5	14,5	14,7
střední bez maturity	%	38,4	37,7	38,1	38,1	37,4	35,0
střední s maturitou	%	32,3	33,0	32,4	31,6	32,9	34,7
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	12,5	12,4	14,3	15,8	15,1	15,6
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	312,2	306,3	305,9	307,8	312,1	314,5
v tom: zaměstnaní		288,1	278,2	282,3	289,6	300,5	304,7
z toho ženy		126,1	121,4	121,9	124,1	129,8	134,8
nezaměstnaní		24,1	28,2	23,5	18,2	11,5	9,8
z toho ženy		12,3	12,9	12,4	10,1	5,5	4,6
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	232,5	236,6	235,3	231,9	226,3	222,0
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ²⁾	%	83,4	85,5	86,1	85,6	83,9	82,8
zaměstnavatelé	%	2,5	2,9	3,2	3,2	3,7	3,7
pracující na vlastní účet	%	13,6	10,6	10,0	9,9	11,3	12,7
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	277,7	270,8	283,0	288,9	298,6	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,6	4,6	4,6	4,6	4,4	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	39,6	39,4	39,6	40,8	41,0	.
terciární (služby)	%	55,8	56,0	55,8	54,7	54,6	.
Míra ekonomické aktivity	%	57,3	56,4	56,5	57,0	58,0	58,6
v tom: muži		65,8	65,4	65,4	66,3	67,7	67,3
ženy		49,3	48,0	48,2	48,3	48,8	50,5
Míra zaměstnanosti	%	52,9	51,2	52,2	53,7	55,8	56,8
v tom: muži		61,4	59,6	61,1	63,2	65,4	65,3
ženy		44,9	43,4	43,7	44,7	46,8	48,8
Obecná míra nezaměstnanosti	%	7,7	9,2	7,7	5,9	3,7	3,1
v tom: muži		6,8	8,9	6,5	4,7	3,4	3,0
ženy		8,9	9,6	9,3	7,6	4,1	3,3
NEZAMĚSTNANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	40 342	43 364	38 990	31 058	26 495	19 519
z toho: ženy		19 546	20 386	18 822	15 021	12 793	9 488
absolventi škol a mladiství		3 110	3 218	2 104	1 507	1 129	783
osoby se zdravotním postižením		4 008	3 907	3 857	3 829	3 655	3 243
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		7 713	8 345	8 108	7 650	7 337	6 051
dosažitelní		39 070	42 130	37 494	29 478	24 721	17 878
v tom podle věku:							
do 19 let		1 526	1 375	1 123	875	754	559
20–24 let		5 485	5 605	4 374	3 027	2 320	1 431
25–34 let		8 560	9 387	8 128	6 113	5 050	3 502
35–44 let		9 458	10 273	9 463	7 453	6 283	4 382
45–54 let		9 062	9 533	8 773	7 182	6 171	4 638
55 a více let		6 251	7 191	7 129	6 408	5 917	5 007
průměrný věk	roky	39,0	39,7	41,0	41,9	42,6	43,7
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		10 199	10 949	10 090	8 343	7 343	5 526
střední bez maturity		18 460	19 702	17 442	13 563	11 382	8 361
střední s maturitou		9 123	9 873	8 915	6 925	5 824	4 204
vyšší odborné vč. nástavbového		305	356	306	254	200	155
vysokoškolské		2 255	2 484	2 237	1 973	1 746	1 273
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby	13 257	17 688	15 997	13 236	11 314	8 049
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		3 144	4 600	4 031	3 391	2 937	2 211
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		10 113	13 088	11 966	9 845	8 377	5 838
manuální pracovníci	osoby	16 624	23 622	20 606	16 780	14 685	10 852
kvalifikovaní (třídy 6–8)		9 078	13 132	10 201	7 858	6 486	4 490
nekvalifikovaní (třída 9)		7 546	10 490	10 405	8 922	8 199	6 362

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měsíční jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
v tom podle délky evidence:	osoby						
do 3 měsíců		11 511	11 742	9 832	9 603	8 662	7 429
3–6 měsíců		6 946	6 621	5 493	4 447	4 036	2 876
6–12 měsíců		6 484	7 244	6 030	4 024	4 086	2 761
od 1 roku do 2 let		6 385	7 506	6 585	3 735	2 825	1 988
více než 2 roky		9 016	10 251	11 050	9 249	6 886	4 465
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	5 766	6 133	5 732	5 916	6 176	6 481
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	%	8,93	9,79	8,82	7,01	5,94	4,35
v tom: muži		9,11	10,27	9,04	7,17	6,09	4,45
ženy		8,75	9,29	8,59	6,84	5,78	4,25
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾	%	3,54	4,13	4,15	3,09	2,34	1,57
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	místa	809	1 103	2 814	5 912	6 282	8 696
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce	osoby	49,9	39,3	13,9	5,3	4,2	2,2
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	114 957	113 032	117 577	122 435	126 714	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	180,2	177,5	184,8	192,8	199,8	.
průměr ČR = 100	%	90,8	89,5	90,2	90,3	90,6	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁵⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	22 754	23 203	24 081	24 584	25 643	27 486
v tom: muži		24 719	25 238	26 157	26 971	27 832	29 692
ženy		20 174	20 553	21 294	21 648	22 808	24 723
Medián mezd	Kč	20 594	20 836	21 651	21 918	23 205	24 956
v tom: muži		21 925	22 223	23 076	23 789	24 856	26 639
ženy		18 677	18 678	19 404	19 640	20 935	22 652
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		22 878	23 340	23 298	22 980	22 628	22 350
základních škol		49 257	50 243	51 504	52 899	54 226	55 049
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		28 957	27 863	27 147	26 420	26 217	26 067
vyšších odborných škol (denní studium)		1 140	1 082	1 057	933	886	818
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		21 902	20 800	19 584	18 074	17 051	16 222
s místem výuky v kraji		21 756	21 219	20 818	20 353	19 527	18 868
z toho v prezenčním studiu	%	73,7	74,8	75,3	75,1	75,5	75,1
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	5 322	4 995	4 961	4 549	4 196	4 255
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	2 904	2 911	3 031	3 018	3 073	.
na 1 000 obyvatel		4,6	4,6	4,8	4,8	4,8	.
Nemocnice							
lůžka		3 112	3 019	3 033	3 034	3 151	.
případy hospitalizace ⁶⁾	v tis.	129,8	128,6	132,6	132,4	143,5	.
průměrná ošetrovací doba	dny	6,20	5,95	5,85	5,80	5,18	.
využití lůžek	dny	253,7	252,9	256,0	253,0	248,5	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	3,712	3,824	3,869	4,283	4,507	4,543
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	53,5	51,1	54,1	47,8	48,6	47,2
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)⁷⁾							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. pěstounské péče)	v tis.	750,0	759,5	759,5	737,4	699,6	643,2
z toho přídavek na dítě		396,2	394,6	383,7	361,2	330,7	283,0
Výdaje na dávky celkem (vč. pěstounské péče)	mil. Kč	2 136	2 221	2 238	2 219	2 211	2 173
z toho přídavek na dítě		240	239	232	218	200	171
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. pěstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 349	3 488	3 519	3 494	3 487	3 433

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měsíční jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		2 566	2 569	2 544	2 600	2 674	2 698
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		23,6	22,8	22,0	21,9	21,9	21,6
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		385	469	608	710	810	883
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením		1 220	1 147	1 124	1 073	1 057	1 041
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ⁹⁾	osoby	145 403	145 154	146 210	147 343	148 420	148 870
z toho ženy		91 439	90 996	91 417	91 855	92 040	91 730
Příjemci starobního důchodu sólo ⁹⁾	osoby	106 821	106 621	107 613	108 789	109 961	110 624
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{8,10)}	osoby	36 245	37 649	39 377	40 891	42 181	43 415
z toho ženy		20 362	21 168	22 147	22 982	23 752	24 382
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	24,9	25,9	26,9	27,8	28,4	29,2
v tom: muži		29,4	30,4	31,4	32,3	32,7	33,3
ženy		22,3	23,3	24,2	25,0	25,8	26,6
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ⁹⁾	Kč	10 465	10 644	10 744	11 009	11 119	11 504
v tom: muži		11 547	11 737	11 839	12 121	12 233	12 644
ženy		9 565	9 726	9 818	10 063	10 161	10 512
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ⁹⁾ na mzdovém mediánu	%	50,8	51,1	49,6	50,2	47,9	46,1
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	900 230	953 542	1 041 694	1 153 568	1 306 300	1 398 460
v tom dávky:							
nemocenské		591 510	635 974	727 580	808 492	925 020	991 085
ošetřovné		32 571	41 247	39 795	51 346	58 815	71 660
peněžitá pomoc v mateřství		275 951	276 036	274 130	293 324	322 292	335 482
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		198	286	189	406	173	234
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		14 367	14 768	14 066	12 609	11 600	10 246
na 1 000 obyvatel		22,5	23,2	22,1	19,9	18,3	16,2
Objasněné trestné činy		6 970	7 097	7 520	6 812	6 483	6 011
Hlášené dopravní nehody		4 406	4 432	4 450	4 738	4 979	5 161
na 1 000 obyvatel		6,9	7,0	7,0	7,5	7,9	8,2
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	40	27	28	51	40	24
Podíl bodovaných řidičů z registrovaných řidičů celkem ¹¹⁾	%	8,1	7,9	7,7	7,0	6,8	6,6
Požáry		1 173	914	964	918	824	889
na 1 000 obyvatel		1,8	1,4	1,5	1,4	1,3	1,4
přímá škoda	mil. Kč	104	179	102	95	174	97

1) údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)

2) zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

3) podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

4) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

5) pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výdělku) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)

6) do roku 2015 počet hospitalizovaných pacientů

7) data do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

8) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

9) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

10) předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

11) bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

12) některé LDN se staly součástí nemocnic

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	191 847	191 738	202 678	212 588	219 892	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	99,4	98,3	103,5	104,0	102,0	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	tis. Kč	300,8	301,2	318,6	334,7	346,8	.
průměr ČR = 100	%	77,9	77,2	77,7	76,8	76,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	tis. Kč	690,7	708,0	716,2	735,9	736,3	.
průměr ČR = 100	%	86,2	87,8	84,8	83,0	81,0	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	172 407	171 629	183 259	191 300	197 741	.
v tom sektory: primární	%	3,7	4,2	4,2	4,0	3,9	.
sekundární	%	40,9	39,5	41,5	42,1	41,9	.
terciární	%	55,4	56,4	54,4	53,9	54,2	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	46 087	44 035	49 043	53 772	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	tis. Kč	72,3	69,2	77,1	84,7	.	.
průměr ČR = 100	%	72,2	70,8	74,9	73,4	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	277 743	270 799	282 977	288 895	298 648	.
z toho zaměstnanci		240 888	238 654	252 354	256 818	259 851	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	20 816	21 877	23 895	26 228	25 053	27 017
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	21 750	21 845	23 153	25 673	22 631	26 172
z toho: běžné výdaje		16 657	16 831	17 026	18 019	18 930	20 889
kapitálové výdaje		5 093	5 013	6 127	7 653	3 702	5 284
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	30 040	30 109	31 060	31 920	33 521	.
z toho: přímé náklady		21 892	21 863	22 571	23 180	24 402	.
sociální náklady a výdaje		7 786	7 802	8 040	8 277	8 656	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	3 558	3 061	3 377	2 983	2 833	.
z toho: mzdové		1 227	1 407	1 631	1 442	1 502	.
financované z veřejných zdrojů ČR		1 303	1 096	1 246	1 225	1 336	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	2 583	2 846	3 129	3 402	3 419	.
z toho výzkumní pracovníci		1 488	1 721	1 905	1 999	2 019	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených počítačem	%	61,5	64,2	64,1	65,6	67,3	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	59,1	62,0	62,2	65,2	67,3	.
ORGANIZAČNÍ STATISTIKA³⁾							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		135 201	137 119	138 347	139 097	140 735	142 182
z toho živnostníci		101 870	95 682	98 111	98 793	99 759	102 114
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		75 639	73 005	70 866	70 182	69 048	70 899
z toho živnostníci		52 692	46 279	47 382	47 334	47 008	48 225
Vzniklé subjekty		4 798	4 619	4 099	4 270	4 452	4 504
z toho živnostníci		3 526	2 945	2 865	2 701	2 756	2 789
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	8 344	8 734	9 445	8 774	⁸⁾ 8 941	.
z toho: rostlinná produkce		5 353	5 628	5 954	5 717	⁸⁾ 6 075	.
živočišná produkce		2 616	2 738	3 070	2 747	⁸⁾ 2 537	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	248 064	246 610	245 530	241 338	242 855	246 049
z toho orná		176 367	176 024	175 324	173 032	175 641	176 367
Sklízeň: obilovin	t	523 048	560 423	652 958	632 845	639 686	568 920
brambor	t	10 689	9 369	12 192	9 453	11 434	10 097
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	90 548	90 605	92 132	94 735	93 526	95 425
prasata	kusy	90 108	88 508	96 821	98 020	91 728	82 566
drůbež	tis. ks	387	446	471	616	559	544
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	11 001	10 985	11 743	12 058	12 168	10 889
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	18 227	17 879	18 940	19 363	17 886	15 311
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	3 598	3 303	3 397	4 214	4 398	5 031
Výroba mléka	tis. l	193 777	192 461	197 255	201 992	187 823	202 272
Snáška konzumních vajec	tis. ks	31 651	47 342	44 209	40 428	39 857	41 440

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 315	1 263	1 307	1 761	2 375	3 250
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 336 026	1 319 320	1 553 344	2 029 178	2 370 123	2 870 350
z toho nahodilá živelní		449 403	595 397	1 029 789	1 650 835	2 123 349	2 596 814
PRŮMYSL⁴⁾							
Průměrný počet podniků		155	151	146	149	151	157
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč tis. Kč	103 085 2 576	102 440 2 620	111 104 2 718	122 510 2 769	128 715 2 766	136 599 2 891
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	40 015	39 102	40 873	44 247	46 531	47 245
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	24 309	24 565	25 167	25 798	26 753	28 648
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 194	1 297	1 403	1 583	1 562	1 481
podíl na ČR	%	1,4	1,5	1,6	1,9	1,9	1,7
Spotřeba elektřiny ⁵⁾	GWh	3 635	3 722	2 916	3 005	3 079	3 148
podíl na ČR	%	5,2	5,3	5,2	5,3	5,3	5,3
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 166,6	1 206,9	1 180,5	1 212,0	1 247,4	1 276,6
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	462 205	458 272	406 332	424 936	458 877	479 900
podíl na ČR	%	5,8	5,6	5,7	5,7	5,6	5,7
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	952,5	927,2	760,5	817,6	913,6	933,4
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁶⁾		25	24	21	20	18	16
Základní stavební výroba ⁶⁾	mil. Kč tis. Kč	4 037 1 360	3 564 1 269	4 492 1 797	4 080 1 633	3 556 1 483	3 322 1 418
na 1 zaměstnance							
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁶⁾	fyz. os.	2 969	2 809	2 500	2 498	2 398	2 343
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁶⁾	Kč	32 051	23 802	25 179	27 058	27 996	30 363
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁷⁾	mil. Kč	12 760	11 920	10 362	13 361	11 545	12 218
z toho pro veřejné zadavatele		4 453	4 526	5 070	6 712	4 304	4 869
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	11 092	11 650	10 482	10 956	13 842	18 298
z toho: budov (bytových a nebytových)		7 426	6 797	6 828	7 502	9 906	13 230
na ochranu životního prostředí		1 241	1 794	1 238	906	1 261	1 171
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 378	2 762	2 545	2 883	3 568	4 297
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		1 176	1 207	1 065	1 468	1 386	2 413
z toho v nových rodinných domech		701	636	566	634	753	1 021
Dokončené byty		1 490	1 231	1 420	1 095	1 337	1 479
z toho v nových rodinných domech		918	799	760	647	738	772
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	33 414	33 450	34 643	34 889	35 754	35 576
v novém bytovém domě	Kč	38 680	41 573	26 725	34 259	40 378	39 366
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		247 691	248 964	253 893	267 857	277 167	288 152
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		499	509	461	465	473	455
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		24 699	25 804	22 621	22 834	23 482	23 463
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	475	512	488	548	600	658
z toho ze zahraničí		103	108	108	115	122	137
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	4,3	4,2	4,3	4,2	4,2	4,1
z toho hostů ze zahraničí		3,1	3,1	3,1	3,1	3,0	3,0

1) souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí

2) tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2016 je vypočten z dat roku 2015, 2016 a 2017)

3) vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje před rokem 2013 plně srovnatelné

4) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

5) od roku 2014 spotřeba elektřiny v hodnotě netto, do roku 2013 v hodnotě brutto

6) podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

7) podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

8) semidefinitivní výsledky

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	279 361	279 086	278 562	278 209	277 850	277 525
z toho: orná půda		207 036	206 555	205 986	205 594	205 329	204 951
zahrady a ovocné sady		14 960	14 907	14 862	14 866	14 865	14 733
trvalé travní porosty		56 322	56 580	56 672	56 707	56 645	56 830
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	247 296	247 583	248 115	248 481	249 296	249 630
z toho: lesní pozemky		183 855	184 000	185 168	185 220	185 851	186 153
zastavěné plochy a nádvoří		8 378	8 389	8 392	8 389	8 393	8 392
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	90,8	90,8	90,5	91,4	91,8	93,3
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	83,5	81,7	82,5	82,2	81,3	83,5
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	29,6	31,3	30,9	31,8	32,1	32,5
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	28,7	27,7	29,0	29,3	31,0	31,3
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	78,7	79,0	80,5	82,4	82,9	84,0
na kanalizaci s koncovou ČOV		74,2	74,0	76,0	79,0	79,9	81,5
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	96,9	96,8	94,3	94,3	95,0	95,6
Čistírný odpadních vod (ČOV)		145	147	149	159	162	169
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	229 316	229 200	230 225	226 468	235 576	236 392
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	9 527	10 300	10 940	10 330	9 994	8 885
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,40	0,40	0,38	0,39	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,31	0,32	0,30	0,31	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,09	0,08	0,08	0,08	.	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,73	0,74	0,72	0,74	.	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,73	0,74	0,72	0,74	.	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,63	1,58	1,52	1,51	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,64	0,62	0,62	0,64	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,99	0,96	0,90	0,87	.	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	4,86	4,75	4,27	4,52	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		3,68	3,66	3,27	3,47	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,18	1,09	1,00	1,05	.	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu celkem ²⁾	t	712 475	740 591	647 551	990 369	599 504	.
z toho: zpracovatelský průmysl	t	241 919	250 927	189 478	262 928	190 404	.
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi stavebnictví	t	100 120	112 062	86 932	93 100	108 861	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	1 117	1 163	1 018	1 559	945	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	318	308	312	330	350	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	13,5	12,0	13,3	13,3	13,1	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	43,1	37,1	41,4	43,9	46,0	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 428	1 902	2 418	3 879	1 270	.
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	1 507,2	1 104,9	1 454,2	2 312,7	753,5	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	5,1	16,8	14,4	5,3	9,1	.
nakládání s odpadními vodami	%	76,3	62,2	51,8	57,8	58,5	.
nakládání s odpady	%	12,1	11,5	18,0	32,5	18,6	.
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil.. Kč	2 635,8	2 565,7	2 558,6	2 598,2	2 653,5	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	1,9	2,4	2,1	2,2	2,0	.
nakládání s odpadními vodami	%	34,3	35,5	41,2	46,8	42,7	.
nakládání s odpady	%	51,2	54,7	49,7	45,4	46,3	.

¹⁾ v roce 2015 vč. přemístujících se zdrojů (např. zařízení na recyklaci stavebních odpadů a asfaltových směsí)²⁾ podle sídla podniku

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2012 a 2017

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ							
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	2012	637 612	40 189	232 151	109 349	132 778	123 145
	2017	633 178	38 659	234 344	108 669	130 515	120 991
z toho cizinci (bez azylantů)	2012	9 807	793	4 587	1 355	1 868	1 204
	2017	11 425	834	5 345	1 664	2 240	1 342
v tom ve věku (%):							
0–14 let	2012	14,7	14,2	14,9	14,9	14,2	14,6
	2017	15,4	14,1	16,1	15,6	14,7	15,2
15–64 let	2012	68,3	69,5	68,3	67,6	68,1	68,5
	2017	64,8	65,4	64,8	64,5	65,2	64,5
65 a více let	2012	17,1	16,3	16,8	17,5	17,6	16,9
	2017	19,8	20,5	19,1	19,9	20,0	20,4
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2012	41,5	41,6	41,2	41,6	41,7	41,5
	2017	42,6	43,3	42,1	42,6	43,0	42,8
Index stáří (stav k 31. 12.) ¹⁾	2012	116,5	114,2	112,6	118,0	124,0	115,7
	2017	128,1	145,8	118,6	127,9	136,0	134,3
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ²⁾	2012	46,5	43,9	46,4	48,0	46,8	45,9
	2017	54,3	53,0	54,4	55,0	53,3	55,1
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2012	-0,6	-1,6	0,7	-1,3	-1,4	-1,3
	2017	-0,6	-3,0	0,9	-1,8	-1,5	-0,4
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2012	-1,0	-5,7	0,4	-0,5	-1,3	-2,1
	2017	-0,6	-4,6	0,6	0,9	-1,7	-2,1
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2012	-1,6	-7,4	1,0	-1,8	-2,7	-3,4
	2017	-1,2	-7,7	1,5	-0,8	-3,2	-2,5
Naděje dožití při narození (v období 2013–2017)							
muži		.	74,2	75,7	74,4	75,2	74,9
ženy		.	80,4	82,2	81,5	81,2	81,5
SOCIÁLNÍ VÝVOJ							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2012	40 342	3 500	13 251	6 223	8 910	8 458
	2017	19 519	1 987	6 367	2 503	4 851	3 811
z toho (%):							
ženy	2012	48,5	44,5	47,9	53,0	48,5	47,5
	2017	48,6	41,9	47,9	53,7	51,4	46,4
absolventi škol a mladiství	2012	7,7	6,4	8,3	7,6	7,4	7,7
	2017	4,0	3,1	4,7	3,6	3,9	3,7
osoby se zdravotním postižením	2012	9,9	8,0	9,3	12,2	8,4	11,7
	2017	16,6	11,5	16,8	20,7	13,6	20,2
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2012	19,1	23,7	19,6	16,6	16,0	21,8
	2017	31,0	37,5	33,1	26,1	24,8	35,3
dosažitelní	2012	96,8	94,3	97,6	93,6	97,7	98,2
	2017	91,6	92,1	92,8	77,9	95,6	93,3
ve věku do 24 let	2012	17,4	14,4	17,4	17,5	17,7	18,0
	2017	10,2	10,4	10,5	8,2	10,9	10,0
ve věku 55 a více let	2012	15,5	17,9	15,7	15,2	14,3	15,7
	2017	25,7	28,3	25,2	25,6	24,2	26,8
evidovaní 12 a více měsíců	2012	38,2	31,7	34,6	38,4	42,7	41,6
	2017	33,1	19,4	27,8	41,0	41,2	33,5

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2012 a 2017

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ³⁾	2012	8,93	11,70	8,13	7,84	9,58	9,77
	2017	4,35	7,18	3,89	2,78	5,43	4,54
v tom: muži	2012	9,11	12,59	8,42	7,31	9,73	10,10
	2017	4,45	8,16	4,06	2,55	5,18	4,85
ženy	2012	8,75	10,75	7,83	8,39	9,42	9,44
	2017	4,25	6,13	3,72	3,02	5,70	4,22
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁴⁾	2012	3,54	3,98	2,89	3,23	4,21	4,17
	2017	1,57	1,53	1,16	1,46	2,35	1,63
Lékaři na 1 000 obyvatel	2012	4,6	3,3	6,5	3,8	3,6	3,1
	2016	4,8	3,6	7,1	3,8	3,6	3,3
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2012	3,712	3,263	3,255	3,791	3,620	5,155
	2017	4,543 ⁹⁾	1,971	4,226	5,379	5,053	5,736
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	2012	53,5	46,8	51,3	52,4	50,5	63,9
	2017	47,2 ⁹⁾	44,9	45,4	50,6	44,0	52,5
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2012	23,6	42,6	16,0	36,0	24,8	19,0
	2016	21,9	39,9	17,3	32,9	21,9	14,6
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁵⁾	2012	10 465	10 172	10 649	10 459	10 401	10 307
	2017	11 504	11 164	11 695	11 481	11 449	11 357
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁶⁾	2012	24,9	33,4	19,9	22,3	26,6	31,7
	2017	29,2	37,6	24,4	27,0	30,7	35,2
v tom: muži	2012	29,4	36,6	24,7	25,9	31,6	36,1
	2017	33,3	39,6	29,4	30,4	35,2	38,6
ženy	2012	22,3	31,5	17,1	20,3	23,6	28,9
	2017	26,6	36,3	21,2	24,9	28,0	33,0
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2012	22,5	22,9	26,1	21,2	21,0	18,5
	2017	16,2	16,4	17,7	17,1	14,4	14,2
z toho násilné a mravnostní	2012	2,0	2,5	1,6	1,8	2,7	2,3
	2017	1,6	3,2	1,3	1,2	1,6	2,1
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2012	6,9	8,2	7,9	6,1	6,4	5,9
	2017	8,2	11,4	9,4	5,9	7,4	7,5
EKONOMICKÝ VÝVOJ							
Soukromí podnikatelé (živnostníci) celkem na 1 000 obyvatel (stav k 31. 12.)	2013	15,0	18,6	15,6	14,7	14,0	14,1
	2017	16,1	20,7	17,1	15,7	14,5	15,0
z toho:							
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2013	7,3	8,6	7,8	7,2	6,5	6,7
	2017	7,6	9,1	8,2	7,4	6,9	6,9
subjekty vzniklé v roce	2013	0,5	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4
	2017	0,4	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4
Stavební práce "S" podle místa stavby ⁷⁾ na 1 obyvatele (tis. Kč)	2012	20,0	8,9	28,8	15,9	19,3	11,5
	2017	19,3	9,5	26,6	17,9	16,4	12,5
Počet bytů na 1 000 obyvatel:							
zahájených	2012	1,8	2,1	1,6	3,0	1,7	1,3
	2017	3,8	1,0	6,3	3,6	2,3	1,8
dokončených	2012	2,3	2,8	3,1	2,6	1,6	1,4
	2017	2,3	0,7	3,7	2,7	1,1	1,2

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2012 a 2017

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Hromadná ubytovací zařízení:							
lůžka	2012	24 699	6 716	5 330	1 900	2 843	7 910
	2017	23 463	6 330	4 760	1 773	2 664	7 936
lůžka na 1 000 obyvatel	2012	38,7	166,6	23,0	17,4	21,4	64,2
	2017	37,1	163,1	20,3	16,3	20,4	65,5
hosté (tis. osob)	2012	474,9	103,5	142,3	35,6	65,2	128,2
	2017	658,1	141,9	228,7	41,5	67,3	178,6
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ							
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):							
orná půda	2012	39,3	20,2	41,9	61,3	57,2	22,2
	2017	38,9	19,2	42,0	60,3	56,2	21,8
zastavěné plochy a nádvoří	2012	1,6	0,9	1,8	2,0	2,1	1,2
	2017	1,6	0,9	1,8	2,0	2,0	1,2
Měrné emise ze stacionárních zdrojů (REZZO 1–3; t/km ²):							
tuhé znečišťujících látky ⁸⁾	2012	0,21	0,15	0,19	0,17	0,25	0,26
	2015	0,20	0,15	0,16	0,18	0,26	0,25
oxid siřičitý	2012	0,73	0,11	0,64	0,38	2,22	0,42
	2015	0,74	0,09	0,64	0,40	2,43	0,33
oxidy dusíku	2012	0,64	0,08	0,48	0,28	2,32	0,29
	2015	0,64	0,08	0,44	0,41	2,22	0,30
oxid uhelnatý	2012	3,68	2,42	2,83	3,09	6,21	4,15
	2015	3,47	2,28	2,56	3,08	5,88	3,94

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

⁶⁾ starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

⁷⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s hlavní činností stavebnictví

⁸⁾ nezahrnují emise TZL, NH₃ a VOC (těkavých organických látek) ze stavebních činností, chovů hospodářských zvířat, aplikace minerálních hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

⁹⁾ od roku 2013 jsou ukazatele nemocnosti ovlivněny zřízením centrální mzdové účtárny pro všechny pěstouny v ČR na kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v Jeseníku

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031	Pelhřimov	PE	CZ0633
České Budějovice	CB	CZ0311	Třebíč	TR	CZ0634
Český Krumlov	CK	CZ0312	Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313			
Písek	PI	CZ0314	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Prachatice	PT	CZ0315	Blansko	BK	CZ0641
Strakonice	ST	CZ0316	Brno-město	BM	CZ0642
Tábor	TA	CZ0317	Brno-venkov	BI	CZ0643
			Břeclav	BV	CZ0644
Plzeňský kraj	PLK	CZ032	Hodonín	HO	CZ0645
Domažlice	DO	CZ0321	Vyškov	VY	CZ0646
Klatovy	KT	CZ0322	Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeň-město	PM	CZ0323			
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Jeseník	JE	CZ0711
Rokycany	RO	CZ0326	Olomouc	OC	CZ0712
Tachov	TC	CZ0327	Prostějov	PV	CZ0713
			Přerov	PR	CZ0714
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Šumperk	SU	CZ0715
Cheb	CH	CZ0411			
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Sokolov	SO	CZ0413	Kroměříž	KM	CZ0721
			Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Ústecký kraj	ULK	CZ042	Vsetín	VS	CZ0723
Děčín	DC	CZ0421	Zlín	ZL	CZ0724
Chomutov	CV	CZ0422			
Litoměřice	LT	CZ0423	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Louny	LN	CZ0424	Bruntál	BR	CZ0801
Most	MO	CZ0425	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Teplice	TP	CZ0426	Karviná	KI	CZ0803
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Nový Jičín	NJ	CZ0804
			Opava	OP	CZ0805
Liberecký kraj	LBK	CZ051	Ostrava-město	OV	CZ0806
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

